NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
OCT 4 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas. 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada ® Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.38.
Üksiknumber —.50¢.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ® Tel. 466-0951

— ☆ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.
Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ☆ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.
Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 39 (1546) 1979 — NELJAPAEVAL, 27. SEPTEMBRIL — THURSDAY, SEPTEMBER 27 — XXX aastakäik

HOIATUS AUSTRAALIAS VENE KODAKONDSUSE PÄRAST

SYDNEY — Austraalia välisministeerium hoiatas, et nad on võimetud midagi tegema nende Austraalia passi omajate osas, keda puudutab 1. juulil kehtestatud N. Liidu uus kodakondsusseadus. See on põhjustanud tõsise mure N. Liidus sündinud austraallastele ja nende lastele, eriti tuleval aastal toimuva Moskva olümpiamängude ja üldiselt suurenenud reiside tõttu raudrimba taha.

Lääne-Austraalia senaator Alan Rocher tõstatas selle probleemi 30. augustil parlamendis, küsides kas valitsus teab palju lapsi uus N. Liidu seadus hõlmab. Senaator ütles, et vastavalt sellele seadusele igaüks, kelle mõlemad vanemad on sündinud N. Liidus või maades, mis on selle osad, loetakse automaatselt N. Liidu kodanikeks.

Välisministrit esindav senaator John Carrick ütles, et seda küsimust selgitatakse kiireloomuliselt. Ministeeriumi esindaja ütles ajalehele „Daily Mirror", et igaüks, kes kavatseb reisida Nõukogude territooriumile, peaks enne kontrollima oma seisundit valitsuse juures. „Kui ta on juba N. Liidus ei saa meie enam midagi teha. Need isikud alluvad Nõukogude seadustele ja Austraalia poolsed aktsioonid põrkuvad raskustele."

Moskva Olümpiamängude Austraalia esinduse peamänedzher Phil Coles ütles, et selle uue seadusega on vaja tutvuneda.

EESTLASED NÕUAVAD SELGUST

Austraalia eestlaste häälekandja „Meie Kodu" kirjutab, et parlamendis esitatud küsimus tõi esmakordselt selle probleemi Austraalia avalikkuse ette, kuigi sama probleemi lahendamiseks esitas küsimuse juba juunikuu algul (enne seaduse kehtima hakkamist) etniliste ajakirjanike kokkusaamisel meie peaministriga, meie lehe peatoimetaja ja Austraalia E. Seltsiide Liidu välis- ja vabadusvõitluse juhataja. Ka siis lubas Malcolm Fraser probleemi lahendamiseks anda välisministrile.

Sarnane — Läänemaailma kodakondsuse mõistest erinev — oli ka varasem N. Liidu seadus, mille alusel on ka mitmeid turiste N. Liidus arreteeritud, üle kuulatud ja kaemat aega (aastaid) vangis peetud, ilma et neid väljaspoolt aidata oleks saadud.

Seni pole õnneks seda seadust massiliselt rakendatud, võibolla et mitte taskutäie „kõvavaluutaga" (hard currency) turiste eemale hirmutada või muudel kaalutlustel ja seega pole seadus veel hoiatav-hirmutavat ilmet võtnud. — Nii on vabadel maadel sündinud „Nõukogude kodanikust" eestlased, lätlased, leedulased j.t. suurte formaalsustega oma vanemate ja endi ürgseile kodumaadele sissesõiduviisasid taotelnud (seega tunnustanud meie maade võ-

(Järg lk. 2)

TALLINNAS RÖÖVITAKSE PÜKSID JALAST

Venestamine suureneb – meeleolu langeb

STOKHOLM (EPL) — Linnapilt on parem, eriti sadamas, ütleb kaasmaalane, kes üle mitme aasta uuesti äsja Tallinnas käinud. — Eriti vanalinnas on märgata majade restaureerimist, küll peamiselt väliselt ja värvimise abil, aga siiski. Esialgu on küll veel kõik kohad tellinguid täis ja kaevamisi mitmes kohas.

Meeleolu on halvem kui paari aasta eest. Muuhulgas ka venelaste rohkuse tõttu. Eestlased hindavad venelaste hulka Tallinnas juba 70-le protsendile, see võib ju olla ka liialdus. Objektiivsed andmed puuduvad hetkel.

Vene keelt surutakse kõikjal peale. Lasteaias hakatakse seda õpetama juba teisel aastal Ülikoolis on kõik üldained vene keeles.

Julgeolek linnas on muutunud halvemaks, eriti öösel ja sadama ning Balti jaama ümbruses. Uueks ihaldatud röövimisobjektiks on dzhiinid. Neid on eriti noortelt vägisi jalast võetud. Koguni üks mõrvatud taksojuht on leitud ilma dzhiinideta. Igal juhul ei juleta pimedal ajal üksinda linnas käia.

Esineb organiseeritud eesti ja vene noorte vahelisi kaklusi, kus mõlemalt poolt võtavad osa suuremad grupid.

Toitlustamisolukord on kõige viimasel ajal pisut paranenud,

aga siiski veel väga halb. Kevadel tehti nalja, et lihapoe müüjad on läinud üle itaalia keelele. Nende armsamaks lauseks olnud „Lacoleti" (Laku letti).

Naljahambad on linnas lasknud lahti kassi, kel saba küljes silt: VIIMNE LIHATÜKK TALLINNAS. Politseil ja sõjaväelastel on läinud tükk vaeva kassipüüdmisega. Linnas on viimasel ajal eriti palju sõjaväge, peamiselt madruseid.

Kilu on veel ainult valuutapoes saada, mitte enam tavalistes kauplustes. Müügile on ilmunud nisuviin. Rahvajutu järgi olevat see keedetud ameerika nisust, mis halbades hoiukohtades käärima läinud.

Noored püüavad võimalikult saada teenistust olümpiaadiettevõtetes.

Neile antakse olümpiaadi ajal erilisi „olümpiarahasid", millega saavat kergemini ja paremat toitu. Kartusi on muidu, et olümpiakülaliste eest hoolitsemise tõttu võivad omanimesed sootuks nälga jääda.

Küsitakse ka murega: Mis saab pärast olümpiaadi? Praegu on Tallinn ajutiselt tõstetud 1. järgu linnaks. Aga pärast olümpiaadi on karta, et see langeb tagasi vähemalt 2. järgu linnaks, kui mitte allapoole.

Lõpuks tähelepanuks pakisaatjatele: Ühe heliplaadi toll on u. 1 rubla. Kahe plaadi puhul samas pakis tõuseb toll kümnele rublale. Üldse tollistatakse kõiki samas pakis mitmes eksemplaris saadetavaid esemeid väga tugevasti.

Olete lahkelt palutud iseseisvale kunstinäitusele

ERIC PEHAP

MAALID JA GRAAFIKA

„Suur Tõll"-Mapp originaalkivitrükis

12., 13., 14. OKTOOBRIL

TORONTO EESTI MAJA VÄIKESES SAALIS
958 BROADVIEW AVENUE, TORONTO

reedel, 12. okt. kella 11 e.l.—10 p.l.
Avatud: laupäeval, 13. okt. kella 9 e.l.—10 p.l.
pühapäeval, 14. okt. kella 10 e.l.—9 p.l.

Sissepääs tasuta.

2000 Ühendriikidest Stokholmi

STOKHOLM (EPL) — Ettevalmistused Ühendriikides lähevad hoogsalt ja tema arvestuste järele tuleb sealt tuleval aastal Stokholmi umbes 2000 eestlast, ütles siin külaskäigul viibiv ESTO '80 USA komitee esimees arhitekt Peeter Kiik „Eesti Päevalehele" antud jutuajamises. Kuna need ühtlasi on ka ameeriklased, siis on see suurimaid ameeriklaste ühisreise Rootsi, mis kunagi on toimunud ja äratab juba sellepärast ka USA-s asuvate rootsi väliskorrespondentide tähelepanu.

Praegu on Esto '80 USA-komitee poolt reserveeritud kolm charter-lennukit. Sealjuures on võimalus saada ka neljandat, kui reisijate arv kasvab. Ühisreisist, mis stardib New Yorgist, arvestatakse osavõtjaid umbes 1000, teist samapalju tuleb aga tõenäoliselt USA lääneranniku lt:

— Seal on otsereiside kasutamine majanduslikult kasulikum ja ettevalmistamisel on rida reisigruppe. Paljud, kes on seotud eri aegadega, tulevad omal käel. Meil Esto USA-komitees on juba praegu teatud ülevaade, kuna enamus kasutab meie vahendust majutusküsimustes.

Brasiilia eestlaste väike kuid energiline pere esindas väärikalt meie rahvusgruppi Sao Paulos organiseeritud välismaalaste pidustustel korraldades väljapaneku, võttes osa spordivõistlustest ja esitades eesti „Missi". Pildil grupp kaasmaalasi näituseruumis „Tallinna" taustal.

EESTI RAHVUSGRUPI EDUKAS ESINEMINE BRASIILIAS

SAO PAULO — Valitsuse turismiosakonna ja Brasiilia Panga korraldusel toimusid emigrantide olümpiamängud ja rahvuskultuuri näitused 10-st kuni 26-da augustini Sao Paulo's. Osavõtjaid oli 40-st eri rahvusest. Hea kordamineku ja organiseerimise eest hoolitses kolonel Sergio Boris Barcellos Borges.

Näitus, iluduskuningannade valimine, mälestusesemete müük koos avamis ja lõpp-pidustustega olid suureks elamuseks Sao Paulo elanikkonnale. See kultuuriline üritus ühendas rahvuseid mitmekülgselt.

Eestlasi, koos lätlaste ja leedulastega võib pidada selle ürituse algataja ks. Need kolm väikest rahvust korraldasid Balti näitust kord aastas juba 1971-st aastast alates. Üldine huvi Balti rahvaste ürituse vastu andis idee osariigi valitsuse tegelastele laiendada seda kõikide rahvusgruppide ulatuses ja võtta kavasse ka sportlikud võistlused sihtmõttega „Rahu maailmas ja suurem arusaamine rahvaste vahel".

Eestlased, väikseim rahvusgrupp Sao Paulo's, umbes sada perekonda, võtsid osa nii näitusest kui ka sportlikest üritustest Erna Liblik-Kuusberg'i ja paljude teiste daamide organiseerimisel.

Pidustuste avamine toimus ühel suurimal Sao Paulo spordiväljakul hulgalise publiku ja paljude valitsusliikmete osavõtul. Eesti rahvusgrupp, üks paremini esindatud, võeti vastu suure aplausiga. Kõige ees sammus noor tütarlaps rahvariietes, siis lipukandja sini-must-valge lipuga ja kõik osavõtjad selleks otstarbeks valmistatud riietuses Eesti märgiga rinnal.

Eesti osa näitusel äratas suurt tähelepanu.

Ka kohaliku ajakirjanduse arvustus oli väga heatahtlik. Eesti ruumi tagapõhi oli maalitud Robert Zirk'i poolt kodumaistel motiividel, mida kaunistasid Alma Worsmann'i maalid. Erika Verniku, Miina Breyer'i ja Leonora Kullerkupp'u käsitööd äratasid tähelepanu. Samuti ka Julius Soots'i poolt valmistatud eestipärased õllekapad olid huviobjektideks. Alma Kersten ja Helju Allik saabusid selleks puhuks Argentiinast eesti rahvariietes nukkude ja nende poolt maalitud portselaniga kodumaiste motiividega.

Eestipäraste esemete arvulise väljapaneku eest näitusel tänavad korraldajad: Olev Saukas't, Aiide Siet'i, Elsa Hansen'i, Alide Lipstal'i, Laine Kivivärav't, Johannes ja Mia Liblik'at, Helmi Tamberg'i, Linda Talvaraldajad: Olev Saukas't, Aiide Siet'i,

(Järg lk. 3)

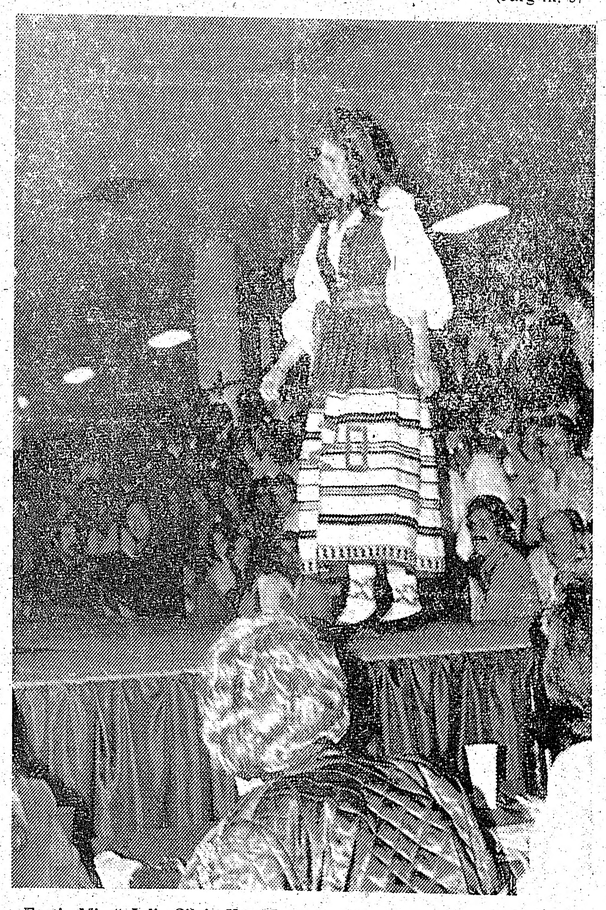

Eesti „Miss" Julie Silvia Kruusberg Sao Paulo rahvaste pidustustel.

Toronto Eesti Seltsi 30. AASTAPÄEVA PIDU

20. oktoobril 1979 algusega kell 19.00 Toronto Eesti Majas, 958 Broadview Ave.

Eeskava – AVO KITTASK

EINELAUD — BAAR

Tantsuks mängib G. Iltali orkester.

Pääsmete hind $6.00. Laudade ettetellimine T.E.S. juhatusliikmete kaudu: hr. A. Veedla tel. 757-7763, pr. L. Pajur tel. 698-1160 ja neljapäeva õhtuti Toronto Eesti Majas.

USA VALMISTUB VALIMISTEKS

Kolm aastat Jimmy Carteri Valges Majas valitsemist hakkab kiiresti täis saama. Kuid nii hakkab lähenema ka USA järgmise presidendi valimise kampaania. Ajal, mil riik ja rahvas seisab keset põhilisi probleeme — majanduslik retsessioon, tööpuudus, energia kriis j.m. — sekkub valimiskampaania probleemide lahendamise protsessi silmnähtava segavusega. Jimmy Carteri administratiivsed otsused ja võimed on nihkumas praktiliste vajaduste joonelt, poliitiliste ootuste joonele ja see ei ole hea.

Kuid demokraatia on demokraatia ja Carter tahab eelolevateks valimisteks valmis olla, et võidelda oma tuleviku eest kuni „viimase delegaadini". Kuid Carteri poliitilises taevas on peale eksisteerivate probleemide kerkimas üha uusi, mis temale isiklikust seisukohast on halvemad kui praktilised probleemid. Neist esikohal seisab kaasparteilane, senaator Edward Kennedy, kes seisab lähedal oma kandidatuuri väljakuulutamisele n.n. populaarsel survel.

Seda ajal, mil Carteri töövõimele ja juhtimisele gallupi andmeil annab heakskiidu ainult 19 protsenti valijaskonnast. See on madalaim poolehoid, mis ükski president Trumanist saati on saanud. Kuigi Carteril on küllalt kangekaelsust, siis ometi selline poolehoiu langus on halvamas veelgi enam tema töövõimet. Vaatamata kirjule Kennedy minevikule tema elukäigus, omab ta erakordse populaarsuse mitte ainult Kennedyte perekonnanime tõttu, vaid ka oma suure töövõime tõttu senatis.

Keegi ei tunne Edward Kennedy juhivõimeid ja tema valik on Ameerika rahvale samahästi, kui vastuminek tundmatule tulevikule. Carter pole kolme aasta jooksul suutnud näidata oma juhivõimeid, kuigi tal on tegemist olnud erakordsete raskustega USA elus. Selles olukorras ei seisa ainult tulevased presidendi kandidaadid saabuvas kampaanias tohutute dilemmade ees, vaid ka valijaskond seisab suure küsimärgi ees, keda järgmisena saata Valgesse Majja.

Võimalik valimisvõitlus Carteri ja Kennedy vahel moodustab tohutu riisikomomendi demokraatidele, sest kahe kandidaadi olemasolles nomineerimisel, jagunevad vastavalt ka nende hääled, mis võib tähendada seda, et demokraatide asemel annavad uue presidendi koguni republikaanid. Oma kandidaadi läbi kukkudes nomineerimisel võib osa demokraate toetada vabariiklaste kandidaati ja selle läbi viia.

Republikaanidest on kerkinud juba kaks „lootjat" John Conally ja Ronald Regani näol, kellel mõlemil osariigi kuberneri kogemused seljataga. Küsimuseks on, paljuks kumbki neist annab välja USA presidendi mõõtmed ja milliselt kumbki neist kaalub Carteri või Kennedy vastaskandidaadi olles. Presidendi tegelik nägu hakkab kooruma alles Valges Majas tohutu valitsusaparatuuri ees olles ja vahekordades senati ning kongressiga, kellest oleneb presidendi poolt algatatud seadusandluse kujunev saatus.

Republikaanidel pole kandidaadina anda ühtegi kuju, kes oleks asepresidendi ametis olnud ja oleks seega suutnud enda võimeid ja nägu valijaskonnale näidata. Demokraatidel on asepresident Mondale, kes pole kerkinud tulevase presidendi poliitilise materjalina ja kes ei kerki ka kandidaadina Jimmy Carteri kindla kandideerimise kavatsuse vastu. Kuidas kavatsevad Conally ja Regan A. Ühendriikide eksisteerivaid probleeme lahendada, see võib selguda alles kampaanias.

Nii on karta, et presidendi valimised saabuvad USA-le poliitiliselt kõige halvemal ajal, mil majandus on retsessioonis, mil inflatsioon võimutseb, tööpuudus vähenemise asemel ainult suureneb, mil suhteliselt jõukas ühiskond on mures isikliku elu tagasimineku pärast, mil õlikriis pole sammuvõrragi lahendatud ja otse ajal, mil USA peab üles ehitama oma kaitsejõude, et kindel seista N. Liidu relvastustugevuse ja poliitilise ekspansiooni vastu rahvusvahelisel areenil.

Kas see on Carter või Kennedy, Conally või Regan, kes kord astub üle Valge Maja ukse järgmiseks neljaks aastaks, on kindel et järgmine president saab endale terve koorma üliraskeid probleeme, milliste lahendamist ei oska ükski neist praegu veel ette näha.

V.

Tiibklaverid — Pianiinod
Petrof, Bluthner, Forster, j.t.
Uued ja renoveeritud.
Kitarrid, akordionid ja teised.
MUUSIKARIISTAD
Parandus. Üürimine.
REMENY
house of music Ltd.
Ont. — Tel. 363-1966, 363-2750
553 Queen St. W., Toronto M5V 2B6,

AKTUAALSEL TEEMAL

LÄÄS KAOTAMAS TASAKAALUSTATUD TERRORIT

Mõni nädal tagasi käesolevate ridade kirjutajal oli võimalus esitada artiklit „Kolmanda Maailmasõja ähvardus suureneb". Kui hunti nimetad siis ta ilmubki silmapiirile. Praegu käib Hawai ülikooli professori R. J. Rummeli teadusliku analüüsi arutamine, kus professor näitab, et mõeldamatuks ja võimatuks peetud Soveti-Ameerika sõjaline konflikt on silmapiiril. Hiljuti ilmus ka endise USA välissekretäri H. Kissingeri hoiatus, et N. Liidu sõjajõudude massiline ülesehitamine on praegu juba ilmseks ohuks vabale maailmale. Kriitiliseks ajaks peetakse aastat 1980, mis ei ole eham mägede taga. Ilmseks sõjaohu märgiks on kullahinna suur tõus.

Selle lehe veergudel oli mul võimalus tuua täielikku pilti hiljutisest nn. kolmanda jõu riikide võimsuse demonstratsioonist Kuubal. Kolmanda jõu riikide perre kuuluva 55 riigi, enamik kommunistlikud ja nendega liitunud ca 40 teatud riigivõimu taotleva grupi, nagu PLO sõjakaid ähvardusi peamiselt muidugi USA, Hiina ja Iisraeli vastu.

Kordamine on tarkuse ema, ütledakse ja sellepärast ma kordan veel, et praegune olukord on mitmeti sarnane olukorrale aastal 1939, Teise Maailmasõja eelõhtule. Tookord viis A. Hitleri pluhvimine suurele sõjale. Nüüd on Hitler surnud. Ribbentrop-Molotovi pakti ja kahe diktaatori pruuni ja punase, Hitleri ja Stalini asemele on tekkinud detente kommunistliku Venemaa ja korruptiivse USA vahel. A. Hitleri asemel laiutab ja pluhvib nüüd Fidel Castro. Tuuakse ette, et tema viimasel kolmanda jõu riikide konverentsil esinemine meenutas Adolf Hitleri vehklemist ja ähvardamisi. Sisuliselt ta kõne oli ehitatud üles kuulsa Hitleri propagandamehe Joseph Goebbelsi fraasidele, et mida suurem on vale, seda tõhusam on selle vale löögijõud. Ta oma pooleteise tunni pikkuse kõne alguses märkis, et Kuuba ei ole mitte tööriistaks Moskva käes, kuid oma kõne lõpul ta ülistas ja kiitis vene revolutsiooni ja kutsus otseselt üles kolmanda jõu riike ühinema Moskva kommunistliku liiniga.

Alates 1975. a. on Kuubal 15.000 sõdurit Angoolas, mis on täielikult relvastatud ja varustatud N. Liidu relvadega. Kuubalased aitasid Angoolas Moskvast suunatud MPLA liikumise võimule, mille juhiks oli Neto nimeline kommunist, kes suri müstiliselt hiljuti Moskvas. Nähtavasti oli aeg Neto asemele nihutade veelgi kindlam Moskva agent. N. Liit kasutab Angoola sadamaid ja õhuruumi Aafrika riikide vallutamiseks ja juba omale vallutatud riikide kontrollimiseks. Portugal juba tunnistas praegust Angoola rezhiimi.

Praegu on F. Castrol ca 50.000 sõdurit Aafrikas ja peale selle veel nõuandjaid Abessiinias ja mujal. Mosambiikis asuvad Kuuba treeninglaagrid, et võtta üle Rodeesiat.

1960. a. F. Castro korraldas Dominikaani ülevõtmist, mis aga tol korral ebaõnnestus. Ta katsetas veel Haitis ja Venezueelas ning Boliivias. Aja jooksul F. Castro on suurendanud oma kogemusi. Praegu käib vallutamine ja ülevõtmine nii vaikselt ja vaba maailma ajakirjanduse huraa hüüete saatel, et keegi ei märkagi, et mängus on Moskva ja F. Castro näpud. Sellisel viisil on vallutatud Kariibi mere piirkonnas kommunismile Nikaraagua, Panama, Guajaana, Jamaica ja Granada. Kuid sõda järeljäänud Kariibimere riikide ja Kesk-Ameerika riikide ülevõtmiseks on veel praegu täies käigus. Selleks on olukord soodus, kuna USA praegune president oma Andrew Youngi taoliste nõuandjatega seda kõike soodustab. Seepärast ei rünnanud F. Castro oma kõnes kolmanda jõu riikide konverentsil mitte president J. Carterit, vaid Ameerika Ühendriike.

Nüüd alles hakati USA Kongressil lööma lokku sellepärast, et Kuubal on 3000 N. Liidu sõdurit. Kuid J. F. Kennedy ajad on möödas ja keegi ei julge otseselt nõuda, et venelased oma rünnakbrigaadi Kuubalt ära viiks. Tuues selle näite Moskva taotlustest ja oma mõju piirkonna laiendamisest otse USA külje all analüüsime uue suure sõja tekkimise ohtu. Seda vastavalt professor R. J. Rummeli teaduslikule argumentatsioonile. Ta väidab, et läänes ei mõisteta Moskva kommunistide mõtlemisviisi. Läänes püütakse Moskva kavatsusi seletada lääneliku mõtlemisviisi kohaselt. Selle tõttu ei suudeta mõista N. Liidu juhtide ja tema käsilase F. Castro taotlusi. Kui seletada Moskva samme kommunistliku klassivõitluse teooriate seisukohalt, siis on sõjaoht pidevalt suurenemas.

R. J. Rummel märgib, et detente abil on N. Liit jõudnud saavutada omale tohutu suure sõjalise üleoleku ja ta otsib ainult maailmas nõrku kohti, kuhu sissemurda, et oma mõjupiirkondi laiendada Ta väidab, et Lähis-Ida, Aafrika sõjalised konfliktid, Hiina-Soveti kokkupõrked Indo-Hiina ruumis põhjustavad, et detente 1980 aastal lõpeb ja tulemuseks võivad olla sõjalised konfliktid. Ta soovitab USA-l: Ümberhinnata N. Liidu ekspansiooni ja sõjalise ülekaalu mõistmine. Rahvas tuleb ümberkasvatada, et mõistetaks N. Liidu ohtu ja inimõiguste väärtust. Tuleb juhtida avalikkuse tähelepanu N. Liidu nõrkustele, nagu inimõiguste puudumine ja rasism. Lõpuks ta soovitab ümberkorraldada USA ja teiste vaba maailma riikide kaitsejõud.

Oma Belgias peetud kõnes juhtis ka endine USA välisminister H. Kissinger ja detente peaarhitekt ise tähelepanu uuele sõja ohule. Võime neile viibetele ainult allakirjutada. Lään on kaotamas tasakaalustatud terrorit.

AJK

Kas Kanada lehed on tsensuuri all?

Kanada lehed keeldusid avaldamast Ribbentrop-Molotov pakti 40-dal aastapäeval kirjutisi ja isegi lugejakirju. Allakirjutanud kirjutas „Toronto Sun'ile", „Toronto Star'ile" ja „The Globe & Mail'ile" igale kaks artiklit lugejana ning märkis muuseas et Kanada kaotas Teises Maailmasõjas üle 48.000 sõduri ja kanadalased peaks teadma, et J. Stalin aitas Hitleril sõda alustada. Ainult „The Globe & Mail" teatas, et sellest ei saa kahjuks kirjutada.

AJK

MIDA TEAME PAADIRAHVAST?

Praegu on üldiseks probleemiks paadirahva (boat people) eest hoolitsemine. Neid lubab Vietnami valitsus kulla eest sõita merele ja jätab nad seal oma saatuse hooleks. Aasia rahvad ei hooli nendest ja „Kolmanda maailma" poolt on asetatud selline moraalne surve demokraatlikele riikidele, eriti USA-le ja Kanadale, et need peavad paadirahva vastu võtma ja võimaldama uue elu alustamist. Kanada on lubanud vastu võtta järgmise aasta lõpuks 50,000 põgenikku. USA võtab vastu enamiku ülejäänuist ja eranditult kõik need, keda USA sõjalaevad üles korjavad Lõuna-Hiina merest. Nende arv viimasel ajal taas suureneb.

Viimaste andmete kohaselt on nende seas Vietnami valitsuse poolt eriti väljaõpetatud terroriste, sabotööre ja kommunistlikke agitaatoreid. Tuleb arvata, et sellise „väärtusliku" koormaga „merehädaliste" laev juhitakse merele arvestusega, et ta satub mõne USA sõjalaeva teele ja põgenikud võetakse laevale. See kindlustab, et kõik pääsevad vahet tegemata USA pinnale. Eriülesannetega „põgenike" sihiks on sisemiste lahkhelide ja rahutuste esile kutsumine, mis peaks nõrgendama demokraatia kantsi — Põhja-Ameerikat.

Kas on paadirahva saatmine vabasse maailma faasiks demokraatlike maade vastupanu nõrgendamiseks kommunistlikule ekspansioonile?

Kommunistlik ekspansioon Lõuna-Ida-Aasias algas pärast Hiina muutumist kommunistlikuks maaks. Suure propagandaga hakati nõudma sealsetele rahvastele vabanemist kapitalistlikest kurnajatest. Prantsusmaa andis iseseisvuse Vietnamile, Kambodshale, Laosele ja Tailandile. Vietnamis algas kohe kodusõda kommunistide võimuhaarde tagajärjel. Lõuna-Vietnam püüdis end kaitsta USA, Austraalia, Lõuna-Korea, Tai, Uus-Meremaa ja Filipiini abivägede toetusel. Ajakirjanduse kaudu ja kõigi teiste vahendite abil vallandati selline sõjavastane propaganda, et sõja pidamine „vabastajate" vastu tembeldati kuriteoks ja nõuti sõja ning abi andmise lõpetamist Lõuna-Vietnamile.

Abistajad tõmbasid üksteise järele oma sõjaväed Vietnamist välja, viimastena USA sõjalised jõud, kui Kissinger sõlmis Hanoiga „ausa rahu" (!). Selle rahu tagajärjel rahvad Vietnamis, Laoses ja Kambodshas said kommunistlike diktaatorite orjadeks ja neid rakendatakse nüüd uute probleemide esile tõstmiseks, millega pannakse tegelema demokraatlikud riigid, nii et neil ei ole aega tegeleda kommunistliku ekspansiooniga.

Paadirahvas Kanadas leiab külalislahket vastuvõttu. Neid paigutatakse hotellidesse ja hiljem vabadesse majadesse või korteritesse. Igale põgenikule antakse elamiseks küllaldane taskuraha ja neid õpetatakse tasuta kõnelema inglise või prantsuse keelt. Rahvale seletatakse, et paadirahvas ei tule koormaks riigile, ei suurenda töötatööliste hulka ega vali tööd. Nad on valmis tegema kõiki neid töid mida kanadlased teha ei taha.

Praegune kodanike heaolu läheb riigile miljardeid maksma, iima, et sellel katet oleks produktsiooni näol. Riigivõlg kasvab tohutult ja ükskord peab tulema tagasiminek või depressioon. Siis tulevad kindlasti rahutused, nõutakse valitsuse muudatust ning varade jaotamist võrdselt kõigile. Millist korda sellega mõeldakse, ei vaja enam nimetamist.

A. N.

Nädalakroonika

AFGANISTANI PUNANE PRESIDENT SURNUD

● Afganistani president N. M. Taraki, kes oli truu Moskva trabant, lasti parempoolsete poolt maha oma kabinetis, ajal kui ta pidas parajasti valitsuse koosolekut oma palees. Uheksa kuuli kihutati ta kehasse. Need on välisdiplomaatide andmed. Moskvameelne valitsus teatas aga möödunud pühapäeval, et president N. M. Taraki astus oma ametist tagasi ja tema asemele tuli peaminister Hafizullah Amin. N. M. Taraki tuli võimule sõjaväelise riigipöördega 17. aprillil 1978 Moskva abil ja Afganistanis on praegu mitu rügementi Punaarmeed. Arvatakse, et uus president H. Amin on veelgi suurem kommunist ja Moskva käsilane, kui oli seda N. M. Taraki. Ta pidas ametisse astudes kõne, kus ülistas kommunismi ja Moskvat ning abistamispakti N. Liiduga. Vastupanuliikumise keskusest, kelle kontrolli all on suur enamus mägisest territooriumist, teatatakse, et sadakond inimest sai surma palee vallutamiskatsel. Kuid on veel kolmas variatsioon ja see märgib, et N.M. Taraki mõrvati mitte vastupanuliikumise poolt, vaid hoopis H. Amini poolt, sest N. M. Taraki pidas salajasi läbirääkimisi vastupanuliikumisega, et verevalamist lõpetada.

● Moskva olümpiamängude abipresident Georgi Rogulski märkis ajalehtede esindajatele, et nad ei karda Moskvas rassismi. Koos kõikide progressiivsete jõududega venelased püüavad teha kõik, mis võimalik, et puhastada olümpiamänge rassismist ja mitmerassipoliitikast. Kui küsiti, et kuidas lahendatakse inglaste ja Lõuna-Aafrika vaheline konflikt, sest inglased ei talu Lõuna-Aafrika mitmerassi poliitikat, siis märkis venelane, et Moskva aktsepteerib selles küsimuses rahvusvahelisi seisukohti.

● Konservatiivide valitsus tegi Air Canada direktorile B. Mackaseyle ettepaneku oma ametist lahkuda, mille ta sai P. E. Trudeau pärase poliitiliste teenete eest liberaalidele. Vaatamata sellele, et tal puudusid suure lennuliini juhtimiseks kogemused oli palk 90.000 dollarit aastas. Kuid B. Mackasey keeldus lahkumast. Ta oli lasknud endast ametisse kinnitada 7. aastaks ning juhul, kui ta vallandatakse, siis tuleb Kanada maksumaksjal maksta ligi $39.000-line pension aastas.

Valitsus vallandas siiski P. E. Trudeau endise ministri ja määras tema asemele uueks Air Canada juhiks endise juhi Pierre Taschereau. Arvatakse, et B. Mackasey hakkab kohtuga kahjutasu nõudma valitsuselt.

● Kuulus Moskva Bolshoi balett kaotas järjekordselt kaks oma parimat tantsijat. Seekord lahkus suur reisilennuk mitmetunnise ootamise järele Moskvasse ilma Leonid ja Valentina Kozlovita, kes ei ilmunud Los Angelesis lennuväljale, vaid palusid USA-s asüüli. Tantsijad olid väga hirmunud ja märkisid asüüli palumise põhjusena vabaduse puudust ja tagakiusamist üsu pärast. Kui tagasipöördunud trupi liikmeilt küsiti, et mis nad arvavad, siis vastas peatantsija Nadeshda Pavlova mees, et kellegil pole neist kahju, sest keegi ei olevat neid sallinud. Teatavasti lahkus samast trupist New Yorkis tantsija Godunov, kelle naise pärast lennuk ootas mitu päeva enne kui ta surve all või omast peast ütles ameeriklastele „njet".

● Möödunud nädalal kaotas üks suur DC-9 jet-lennuk Bostonist startides Atlandi ookeani kohal oma saba. Piloodil õnnestus siiski sabata lennuk manööverdada tagasi lennuväljale, kuigi koos sabaga läks kaduma ka lennuki sabas olev tagavarauks ja tagasilennul oli lennukis suur auk.

Seepärast DC lennukeid uuriti tulemusega, et nendel on konstruktsiooniviga ja paljudel lennukitel on saba mõrad. 63 lennukil leiti mõrasid ning mitmed neist on parandusel ja neid ei lubata lendu tõusta.

● Kesk-Itaalias oli maaväring, mis nõudis 5 inimelu. Suuremad kahjud tekkisid keskaegse linna Norcia juures, kus on 7000 elanikku. Maaväring tegi kahju ka Rooma kirikutele ja paleedele, kuhu tekkis lõhesid. Tuhanded elanikud põgenesid ööriietuses.

● Anatoli Shcharansky advokaat Irwin Gotler jutustab, kuidas ta pääses N. Liitu ja kuidas KGB ta sealt välja viskas. A. Shcharansky naine, kes viibis Kanadas, otsis advokaati oma mehe kaitsmiseks N. Liidust. Ainult Dina Kaminskaya nõustus, kuid võimud heitsid ta varsti välja advokatuurist. Siis otsustas McGilli õigusteaduskonna professor proovida õnne. Tal õnnestuski pääseda N. Liitu legaalsel teel, sest oli delegaadiks poliitiliste teaduste konverentsil Moskvas. Ta taotles kõik load saatkonna kaudu, et külastada A. Shcharansky vanemaid Moskva lähedal. Kuid ta auto peatati maanteel, ta lukustati sõidukisse ja ta saadeti N. Liidust välja. Kuid I. Gotler võitleb edasi, et Anatoly Shcharansky kohtuasi võetakse uuesti N. Liidus arutusele.

● N. Liidu värske satelliit Abessiinia on jälle raskustes, kuna vastupanu liikumise jõud on Eritrea provintsis, kui ka Somaali piiri äärses Ogadeni kõrbealal on alustanud uuesti võitlust sõjaväelise hunta vastu. Moskva trabant Addis Abebas sai 2 miljardi sõjavarustust, kuid nüüd vajatakse uut abi. Valitsusväed kaotasid üksi Eritreas möödunud aastal 15.000 meest, nende hulgas rohkesti kuubalasi. Abessiinia on Moskva Vietnamiks.

(Järg. lhk. 3)

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress! Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Ebaõnnestunud abistamine

Saksamaal asuvate sõjainvaliidide asju on sageli arutatud, aga rahuldavaid tagajärgi see ei ole senini andnud. Võibolla on paljudele see peatükk juba villand. Mina olen teisel arvamisel. seda enam, et kuulun ka ise nim. kategooriasse.

Minu mitmetel külaskäikudel nii ülemere kui Euroopa maades, kuulen ikka ja jälle küsimust — mis on teie invaliididega Saksamaal lahti?

Küsijatele oskasin vastata nii, nagu seda siin ise paarikümne aasta vältel näinud ja kogenud olen.

Aastaid sel teemal kestev hik-hak on tuimendanud enamikel kaasvõitlejatel tahet pidevalt päid vastu müüri taguda.

Hoiatus . . .

(Algus esiküljel)

muga haaratud okupatsiooni!) ja enamasti selle ka saanud, teadmata, kas neile tee tagasisõiduks vabadusse ka avatud on.

PROTESTID

Selline inimõiguste vägistamine vägisi pealesunnitud kodakondsuse näol on ühenduses nüüdse „uue" Nõukogude seaduse maksmahakkamise eel ja järel rahvusgruppide keskel elevust, protesti ja pahameelt äratanud. Väga paljusid selgitust nõudvaid protestikirju selles küsimuses on saadetud viimaste kuude jooksul valitsuste liikmeile, rahvasaadikuile, senaatoreile jne. nii Põhja-Ameerika mandril, Lääne-Euroopas (eriti Rootsis) kui ka mujal nii balti kui ka teiste rahvusgruppide poolt. Mingeid selgeid ja rahuldavaid vastuseid pole meie teada veel selles suhtes vastavaist Nõuk. Liidu ametiasutusist ega saatkondadest saadud. Moskva Olümpiaad on ju veel ees ja turistide miljoneid ei tule ju ära hirmutada, selleks „patsutatakse" vastuseis vaid rahustavalt õlale."

Esto Mutual Fund Ltd.
21. sept. aktsia hind $9.52
145 King Street West, Suite 1900,
Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Öhtul tel. 925-6812

Kui mina siinjuures paljunäritud kondi üles võtan, siis kindlasti mitte lapsiku mõttega, sellega kellegile põnts panna. Loodan aga, et käesolevaga saan kõikidele küsijatele mõningad, mulle eneselegi varemalt mitteteadmatud faktid esitada.

No jutt võiks alata nii:

Kunagi peale suure tapatalgu lõppu astus Saksamaal välja väepäälik Anatolius. Ta kutsus enda ümber koonduma kõik Maarjamaa poisid, kes rumalal kombel sõjas kätest-jalgadest või tervisest ilma jäid. Ta tunneb seadust ja sotti, ehitab majad ja teeb pihtasaanud poisid õnnelikeks. Kavalal kombel ta lisas, pääd jätke koju, seda pole teil tarvis. Kes aga siiski salaja, pää rätikuga hõlma all, punti peaks hiilima, sel läheb tulevikus kehvasti ja talle õnne ei välgu.

Tõsi, ega enamik poistest Anatoliuse poolt jagatud õnnest osa ei saanud. Ma ei tunne kedagi, kes sagedasi kadi juures käike õnneks peaksid.

Tõsi ka, et Anatolius tegi majad, vaatamata kisa-kärale poiste poolt, kes leidsid, et elada võib ka ilma Anatoliuse juhtimist.

Abivalmid ja paremal elujärjel olevad kaasmaalased veeretasid omad seeklid kokku veendumusel, aidata seega omi sõjas kärnasaanud sõdurpoisse. Kuldaväärt, kahjuks suuremas osas aiataha läinud ettevõte. Kuulen vaimus solvunud annetajate hüüdeid: kes süüdi, ise ju tegite!

Räägin iseenda eest ja pean häbiga tunnistama, tollal kui päälik majaehitamisega tegeles, oli minu pea kapi otsas habet kasvatamas. Kui hiljem selle ära ajasin, küsisin: mismoodi on sinna pärapõrgusse ehitatud majad enamikku siinasuvaid invaliide aidanud?

Kahju, et too abistavate kaasmaalaste õilis külv sai põhjuseks kunagiste sõjavellede vaheliseks hammastekiristamiseks, laimujuttude tallermaaks ja kõigeks, mis ei peaks olema.

Panen nüüd kõrvale oma naeratava sule, sest statistikal puudub huumor. Niipalju kui minul teada, elab praegu Schönaus 5% meie invaliididest, kes maksavad umbes samapalju üüri ühingule kui võrreldavalt mujalgi. Milles abi seisneb? Kahekümne aasta vältel on kodust lahkunud 18 perekonda, resp. üksikinvaliidi.

Leian, et vabas maailmas meie kaasmaalaste juures kära ja lokkuloönud abistamisaktsioon on valedispositsiooni, -kalkulatsiooni ja muude ettenägematute asjaolude tõttu täiesti ebaõnnestunud. ESKS — Eesti Sõjainvaliidide Koondis Saksamaal omaaegsed vastuhääled, mis VESmÜ aktsiooni pidurdada püüdsid, surid varjusurma.

Kui suurt õnne VESmÜ oma jüngritele tõi, näitab tõsiasi, et seni on peetud 23 kohtuprotsessi oma kaasmaalaste vastu. Üks kohtunikest olla Anatoliusele iirooniliselt tähendanud, et Schönau tarvis tuleks tulevikus erikoda luua.

No tore, sellega oleks ju tulevikus laekuvate toetussummade äravõtja olemas. Korterites peale protesteerijate väljaprotsessimisi elavad muumaalased.

Anatoliuse staabist on kuulda hääli, Schönau majadest saavat tulevikus Saksamaa „Eesti majad". Sellise totaka mõtte puhul ei saaks isegi aevastada. Olen varematel aastatel kui mu sõbrad-tuttavad veel seal elasid, mitmel korral käinud. Ka tasuta korteri puhul mina sinna küla ääremaale asuma ei läheks.

Henno Kriis, Stuttgart

Usklike „salakaup"

PIIBLID RAUDRIMBA TAHA

Rahvas janunеb jumalasõna järele

Toronto Evangeelse Koguduse poolt korraldatud Evangeeliuminädala jumalateenistustel Torontos oli üheks külaliskõnelejaks Märt Vähi Fredericrictonist N.B., kes on tuntud kui aktiivne usurändur ja jumalasõna levitaja raudeesriide taga. Seitsme aasta jooksul ta on käinud kommunistlikel maadel rohkem kui 30 korda, nendest viiel korral Eestis ja viinud sinna rohkem kui 100,000 eks. mitmesugust vaimulikku kirjandust, kaasaarvatud piiblid.

„Meie Elu" esindajale antud jutuajamisel ta seletas oma usulistest läbielamustest ning veenetest ja rõhutas, et usuline tunnetus on sünnipäraselt kaasa antud igale inimesele. See tuleb esile inimese tahtes saada täiuslikumaks ning paremaks. Temal on tahe teha midagi head, mis rahuldaks teda ennast ja teisi kelle seas ta elab. Eriolukordades see tahe on surutud maha ja asendatud kurjusega, nagu kommunistlikes maades.

Oma usulise ärkamise Märt Vähi elas läbi 10-ne aastase poisikesena ja hakkas lugema Piiblit.

Ta tunnetas, et Jumal vajab teda kui töölist oma riigis. Juhiseks sai Piibel. Sinna on jumalasõna kirja pandud väga selgelt ning praktilises vormis. Iga inimene vajab Piiblit, kui juhendit, et pürgida täiuslikkuse ja paremuse poole. Seda koges M. Vähi eriti kui 1970. aastal esmakordselt külastas Eestit ja nägi kuidas sealsed noored olid teinud äratõmbeid vähestest Piiblitest. Suured osad sellest olid isegi käsitsi kirjutatud piiblist. „See jättis minusse sügava mulje," tunnistas M. Vähi ja temast sai pühakirja toimetaja raudeesriide taha, eriti kui seda palusid eesti noored. „Mind paluti tuua Piibleid, eriti uut eestikeelset Piiblit, mis äsja oli trükist ilmunud. Ma ei saanud sellele vastu panna ja nii sai minust Piiblite ja muu vaimuliku kirjanduse viija raudeesriide taha turistina. Teostasin neid keskmiselt 4 kuni 5 korda aastas ja piirivalvurite kahtlustuse ärahoidmiseks, läksin iga kord ise kohas piirist üle. Enamikul kordadel läksin üle piiri koos mingi suurema turistide grupiga ning autodel sõites.

Jumalasõna on keelatud kirjandus kommunistlikel maadel ja piiril otsivad valvurid läbi turistide kohvrid, pakid ja vahel isegi seljariided.

Avastatud Piiblitele nad kargavad kui hundid kallale

ja õnnitlevad neid, kes avastasid keelatud kirjanduse. Kas palve tagajärjel (me palvetasime alati sügavalt enne piirist üleminekut), või mõne ime tõttu piirivalvurid ei olnud väga edukad Piiblite avastamisel." Oma arvukate üleminekute juures avastati M. Vähi ja tema kaaslaste juures ainult kolmel korral Piibleid. Tõsisem oli lugu 1977. a. kus teda vangistati ja ähvardati saata Siberisse. Oma kindla esinemise ja usulise veendega ta jättis vangistajatesse mulje, et see mees võib ohtlikuks saada jumalasõna kuulutajana mõnes vangilaagris ja saatsid ta maalt välja. Pärast seda juhtu M. Vähi tuli tagasi Kanadasse, kus hakkas evankeelse koguduse õpetajaks Frederictonis. Vaimuliku kirjanduse viimine raudeesriide taha selle tõttu ei ole vähenenud vaid kestab endise intensiivsusega. Temale usaldatud andmete kohaselt on 1978. a. saadetud raudeesriide taha 20,000 Piibelt, milleks koguti $40,000.

Piiblite saatmist raudeesriide taha korraldavad usklikud kogudused ülemaailmses ulatuses ja koguvad nende muretsemiseks vajalise raha. Piiblite viimine sinna ja vastuvõtmine seal on usaldatud usklikult kindlate isikute hoolde. M. Vähi ütleb, et tema on viinud üle piiri eesti-, vene-, saksa-, poola-, ukraina- ja isegi armeeniakeelseid Piibleid. Enamik Piibleist jõuab pärale, kuigi näiteks 1977. a. konfiskeeriti suuremal arvul Piibleid 30 uskliku käest. See neid ei heiduta. Piibleid saadetakse sinna teadmises, et inimesed janunevad nende järele, nagu hirved vee järele kõrbes.

Oma läbielamustest N. Liidus M. Vähi on annud ühe jutuajamise Global TV-le ja teeb seda veel kord, tõenäoliselt järgmise aasta veebruarikuus.

Eesti . . .

(Algus esiküljel)

ri't, Linda Ulmann'i, Irena Krauze't ja palju teisi kaasmaalasi.

„Misside" valimisel esitas Eestit Julie Silvia Kuusberg, rahvariietes. Aplaus temale oli tugev.

Näituse ajal jagati külastajaile võtmehoidjaid, kleeppilte, lipukesi ja särke Eesti motiividega.

Sportlikes üritustes eestlased saavutasid parima tulemuse korvpallis, jäädes teisele kohale paljude tugevate meeskondade ees. Igat mängijat austati hõbemedaliga.

Parimaks korvpalli mängijaks osutus Edgar Tamberg.

Meeskonnas mängisid Harry Kuusberg (juunior), Joao Gustavo Kuusberg, Sergio Liblik, Otto Kuusberg, Carlos Sidney Uzeda Moreira.

Kergejõustikus võtsid osa Joao Gustavo Kuusberg (4. koht kõrgushüppes), Vera Kuusberg ja Otto Kuusberg juunior (5. koht 100 m. jooksus.)

Ujumises võtsid osa: Anita Weigand (9. koht 100 m.) ja Erik Edgar Maidla (6. koht 400 m. ja 9. koht 100 m.)

Lauatennises tuli 4-dale kohale Julie Silvia Kuusberg.

Males võistlesid Edgar Maidla, Gunnar Ailt ja Ilmar Kaarna saavutades mitmeid võite tugevas konkurentsis.

Lõpppidustus leidis aset 26. augustil ühes suurimas klubis Sao Paulo's, kõigi osavõtjate paraadiga ja valitud kuninganna kroonimisega. Osavõtjate auks andsid „Show" Brasiilia asjaarmastajad kunstnikud.

Nädalakroonika

(Algus lk. 2)

● Quebeci provintsi separatistide keskel toimus pereheitmine. R. Levesque valitsusest lahkusid kaks võtmepositsioonis olevat ministrit — kaubandusminister R. Tremblay ja kommunikatsiooniminister L. O'Neil. Kaubandusminister kritiseeris eriti Levesque majanduspoliitikat ja märkis, et majandusminister harrastas kuni 20-ne intressiga laenude hankimist Zürichist ja Tokiost, millega provintsi võla koorem on tõusnud üle 2-he miljardi dollari. See on viinud Kanada dollari väärtuse alla. Arvatakse, et pereheitmine vähendab väljavaateid, et Quebeci rahvas eelseisvatel rahvahääletustel hääletab Kanada föderatsioonist lahkumise poolt.

● **Londonis peetavatel Rodeesia konverentsil toimus tähtis läbimurre, sest segavalitsuse peaminister piiskop Muzarewa 12 delegatsiooni liikmest hääletasid salajasel hääletusel 11 selle poolt, et uuest inglaste poolt sunnitavas konstitutsioonis kaotatakse kõik valgete eesõigused. Ainult üks hääl oli vastu ja see oli endise peaministri I. Smithi hääl. Peaminister Muzareva nõudis et kohe kaotataks sanktsioonid Rodeesia vastu, kuid lord Carrington ütles, et Inglismaa seda ei tee. Mõlemad terroristide juhid aga ei lepi ka nende järelandmistega ja praegu on ebaselge, mis edasi toimub.**

● „Toronto Sun" kirjutab, et hiina paadipõgenikud, kes on jõudnud Kanadasse maksavad regulaarselt Hanoi valitsusele lunarahasi, mida nad lubasid selle eest, et neid lubati välja. Vahepeal peatatud hiina põgenikevool Hongkongi on suurenenud. Mitmed laevad põgenikega on peatanud Hiina kallastel ja on sealt suunatud Hongkongi ja mujale, et nad pääseks Kanadasse ja USA-sse. Enamiku hiina põgenike Meka on Toronto. Siia kogunevad ka Montreali hiinlased.

FINN TASTE BAKERY

7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)

TELEFON 225-0824

Pagariäri neile, kel on peen maitse

Ari avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
(Esmaspäeviti suletud)

Strauss punastele:

„TEIE KANNATE AJUPROTEESE"

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Teatud eelmaigu algavast valimiskampaaniast tuleval aastal toimuvate liidupäeva valimiste eel andsid neil päevil kaks koosolekut kommunaalvalimiste puhul Essenis ja Kölnis, kus kõnelejaks oli unioonipartei de kantslerikandidaat Franz Josef Strauss.

Kommunistide, punasotside, ametiühingute noorte ja teiste pahempoolsete seltsimeeste poolt karjuti Strauss maha ning teda loobiti tooreste munadega. Kulus paarkümmend minutit, enne kui Strauss sai oma kõnega alustada. Paljudesse tuhandetesse ulatuvas kuulajaskonnas tekkis lööminguid Straussi pooldajate ja punaste vahel. Straussi kaitseks oli kohal sadakonda politseinikke. Straussi ihukaitsjad pareerisid munade loopimise vihmavarjude ja pleksiklaasiga. Kaks ja pool tundi hiljem kordus sama Kölni spordihallis.

Kõigi demokraatlike parteide poolt mõisteti sellised „poliitilised argumendid" üksmeelselt hukka, ehkki SPD-liider Willy Brandt tegi seda poole suuga. Mürgise märkusega reageeris SPD juhtivaid pahempoolseid Horst Ehmke, andes mõista, nagu poleks Strauss demokraat.

„Kui valimiskampaania juba nüüd nii ägedalt algab, võib tuleval aastal arvestada vigastatute ja isegi surmaohvritega," arvas CDU abiesimees Alfred Dregger. Strauss ise ütles punastele näkku:

„See siin on punase pööbli terror. Minge sinna, kuhu teie süda kuulub! Teie ihkate ju terrorit ja anarhiat. Teie ise pole süüdi oma laostumises. Meie teame, kes on teid kutsunud ja eksiteele viinud: süsteemimuutjad ja süsteemilõhkujad. Ja seal on üks läbinähtamatu tsoon kuni SPD pahema tiivani. Teie olnuks parimad õpilased Göbbelsile, Himmlerile ja Hitlerile. Teie olete parimat natsid. Teie kannate ajuproteese."

Kahetsusväärse tõigana märkis soliidne nädalleht „Welt am Sonntag" oma 16. septembri numbris, et punaste demonstrantide telgitagusteks meesteks olid isikud, kes endid nimetavad sotsiaaldemokraatideks. Nii marssis lärmajate kolonni eesotsas SPD-sse kuuluv liidupäevaliige Klaus Thüsing. Sama lehe andmeil seisvat meeleavalduse organiseerijate seljataga Esseni pahempoolne linnavalitsus.

Weimari vabariigile (1919—1933) tegid lõpu saalilahingud kommunistide ja natside vahel. „Kas Bonnist saab Weimar?" küsib „Welt am Sonntag".

-kk

Õhupalliga „paradiisist" välja

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Samal ajal kui läänerii-kide punaste, „pingelõdvendajate" ja „süsteemimuutjate" nahad näivad sügelevat vene nagaika järele, leiutavad orjastatud idasakslased originaalseid trikke, et pääseda välja suurest vabaõhu vangimajast, mida nimetatakse „demokraatlikuks vabariigiks".

Ööl vastu 16. septembrit põgenesid omakonstrueeritud õhupalliga Lääne-Saksamaale kaks abielupaari nelja lapsega Thüringenist. Põgenikud maandusid Naila lähedal, mis asub 20 km. eemal tsoonipiirist.

Ettevalmistused põgenemiseks kestsid põgenike jutustusel poolteist aastat. Naised ostsid kokku vihmavarjusiidi, tuulejakiriiet, vihmamantleid ja muud tihedat riiet, millest õmmeldi kokku 22 meetrilise läbimõõduga õhupalli kest. Mehed konstrueerisid 2 ruutmeetri suuruse raudplatvormi, millele keevitati neli propaangaasi pudelit. Ahjutoru kaudu juhiti soe õhk õhupalli, mille alla kinnitati nailonnööridega platvorm. Lend vabadusse kestis tuulejõul 70 minutit. Ainsate navigatsiooniinstrumentidena oli põgenikel kompass ja kõrgusemõõtja. Surmavöönd ületati 2500 meetri kõrguselt. Kuna gaas lõppes liiga vara otsa, siis kukkus õhupall viie meetri kõrguselt alla, kusjuures üks meestest sai kergelt vigastada.

-kk

USA-Kanada ühine esinemisgrupp Stokholmi

STOKHOLM — Ameerika mandri esinejad, peamiselt noored, koondatakse ühiseks 60-liikmeliseks esinemisrühmaks külakosti viimiseks Stokholmi suurpidustustele näeb ette Esto '80 USA Komitee esimehe Peeter Kiik'i poolt esitatud kava „Eesti Päevalehe" andmeil.

On nähtud ette viis esinemist, milledest laekuv tulu läheb Peakomitee nõusolekul noorte sõidukulude katteks. Kusjuures osa kulusid katab Esto '80 USA-komitee.

„Oleme aga seadnud eelduseks, et subventsioneeritavad noored kõik õpiksid ära ka laulupeo kava ja laulaksid kaasa üldkooris. Noored hääled on ju nii vajalikud. Muide rõhutaksin, et selles rühmas on kõik noored juba varem esinemiskogemusi saanud ja näit. laulu- ja muusikagruppidel ilmunud oma plaate.

Seal on näiteks Portlandi „Kaja", Baltimore „Omad poisid", Toronto „Külapoisid" ja „Jaaniku", lauljad Avo Kittask, Ell Tabur, Andres Raudsepp, Olaf Kopvillem jt. Programmid on koostamisel ja korraldame Esto-propaganda raames nende esinemisi suuremates eestlaste keskustes Ameerikas.

Kavas on ka videokasettide tegemine meie programmist, mida siis saaksid hõlpsasti kasutada TV-kompaniid. Pakume neid ka rootsi ja teiste Euroopa maade TV-dele."

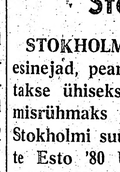

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918

MÄRGUKIRI PARLAMENDILIIKMETELE SEOSES MOLOTOV-RIBBENTROPI PAKTIGA

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas juhatuse koosolekul möödunud nädalal otsustati EKN korraline üldkoosolek kutsuda kokku Torontos laupäevaks, 27. oktoobriks. Enne üldkoosolekut peetakse reedel, 26. oktoobril EKN traditsiooniline tuluõhtu EKN majandamise toetamiseks. Juhatuse koosolekul anti ülevaade EKN vahepealsest tegevusest ja käsitati edaspidise tegevuskava küsimusi.

Väliskomisjoni esimees L. Leivat informeeris balti keskorganisatsioonide koostööd Balti Liidu kaudu käigus olevaist küsimusist. Molotov-Ribbentropi pakti 40. aastapäevaga ühenduses saadetakse Kanada parlamendiliikmeile märgukiri pakti salalepingu kohta, millega Balti riigid anti Vene vägivalla alla. Eeloleval kuul Ottawas toimuvast NATO konverentsist osavõtjaile tehakse esildis Balti riikide küsimuses. On nähtud ette ka kokkusaamised peaministri J. Clark'i ja välisministri Flora MacDonaldiga.

Koosolekul olid kõne all ka mõningad selgitustöö aktsioonid, mis on kavatsusel korraldada ühenduses Tallinnas eeloleval suvel toimuva olümpiaadi regatiga.

Koosolekul võeti teatavaks Tallinn Festival'i korraldajate koosolekul vastuvõetud seisukoht, et Eestlaste Kesknõukogu Kanadas oleks käendusorganisatsiooniks Tallinna paviljonile. Rahvuskultuuri komisjoni esimees Avo Kittask selgitas lähemalt Rahvusvahelise Karavani ümber tekkinud probleeme. Karavani peakorraldaja L. Kossari vastu on tekkinud teatud opositsioon, kuid sellel ei ole kindlaid seisukohti ja on oma iseloomult ebamäärane. Seepärast on soovitav Karavani organisatsiooniga kaasa minna, kuigi taotledes mõningaid muudatusi Karavanist osavõtmise korras. Juhatus ühines esitatud seisukohaga ja palus rahvuskultuuri komisjoni esimeest võtta Karavanist osavõtmise lahendamine komisjoni ülesandeks. Esijärjekorras tuleb selgitada, kas Tallinn Festivali tegelaskond on valmis tuleval aastal pidustust läbi viima, või on Karavanist osavõtt Eesti Päevade tõttu raskendatud.

Kõne all oli ka uude mitmekultuurilisse TV-sse eesti programmi saamine. See on võimalik, kuid on seotud suuremate majanduslike kuludega. Iga pooletunnise saate jaoks on vaja $600 eest reklaami, millele lisanduvad kava valmistamise kulud. Kulude katmiseks on vaja mõnede suuremate firmade käendajaks saamist.

Saksamaal karistati uusnatse

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Esmakordselt Saksa Liiduvabariigi ajaloos toimus Põhja-Saksamaal Bückeburgis 41 päeva kestnud kohtuprotsess uusnatside organisatsiooni vastu. Süüpingis istusid kuus noorukit, keda süüdistati kriminaalse bande moodustamises, relvade hankimises rünnakutega NATO-depoode vahipostidele, pangaröövimises ning ässitustöös juutide vastu. Arvesse võttes organisatsiooni „Aktsioon Rahvuslikud Sotsialistid" identsust NSDAP-ga, karistati kaebealuseid vangistusega 4—11 aastani.

Organisatsiooni vaimseks juhiks oli endine Bundeswehri leitnant Michael Kühnen, kes lõppsõnas enne otsuse kuulutamist pidas kahetunnilise, kohati retooriliselt briljantse kõne, milles püüdis selgeks teha, et rahvussotsialismil polevat vägivallaga midagi ühist.

Omamoodi argumentidega opereerisid ka kaebealuste advokaadid, kellest osa olid NPD-liikmed. Nii arvas üks advokaat, et üleskutse „Ärge ostke juutide käest!" polevat rassivihkamine, kuna juudid ei ole mingi rass. „Kõver nina tuleb ette ainult ühe vähemuse juures," arvas üks teine advokaat, kes kaitses Michael Kühnenit. Kolmas arvas, et kõigil saalisviibijatel oleks vaja enam rahvuslikku iseteadvust.

Vastandina punastele poliitgangsteritele pidasid kaebealused endid kohtusaalis korrektselt ülal. Ainult üks tervitas saali ilmumisel käetõstmisega ning sai otsekohe arestikaristuse. Kommunistliku dpoliitgangsterid seevastu on sõimanud kohtunikke ning prokuröre kõigi ropumate sõnadega ning „karistatud" saalist väljaviimisega.

Arvesse võttes Saksamaa kurbi ja saatuslikke kogemusi rahvussotsialismiga, on need suhteliselt kõrged karistused mõistetavad. Kui sama tundlikult reageeritaks ka pahempoolsetele ja idaagentidele, võiks saksa liberaalsele demokraatiale ennustada pikemat iga.

-kk

H K INSURANCE AGENCY LTD

23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Sada paadipagulast Soome

HELSINGI (M. E.) — Soome Punane Rist võttis 13. augustil vastu teise osa sajast siia lubatud Indo-Hiina paadipagulasest. Helsingi-Vantaa lennuväljale saabus 55 vietnamlast. Esimesed sõjaohvrid tulid nädal enne.

Pärast arstlikku läbivaatust kolivad nad naabriteks varem tulnutele Vantaa-Kulomäe õppimis-korteritesse. Praegu õpetatakse vietnamlastele kuidas pangas, kaupluses ja mujal asju ajada. Vietnami lastel neid raskusi pole: mängivad nagu vanad tuttavad soome lastega ja keeleoskus tuleb seda teed.

Üldiseltki paadipagulased on väga noored. Nende hulgas on rohkesti eri tööalade spetsialiste.

Probleemiks on, kuidas vietnamlased siin harjuvad uue eluviisiga. Nüüd Soomes paistab päike soojalt, kuidas aga elu läheb pimedal, lumisel ja külmal talvel, selgub hiljem.

Lenini ausammas värviti punaseks

HELSINGI (M. E.) — Ainult mõned päevad sai eesti skulptori Mati Variku poolt tehtud ning Tallinna kingitusena Korka linnas püstitatud Lenini ausammas rahul olla, kui keegi värvis selle pühapäeva öösel 2. septembril. Nüüd sai Leninist silmaga nähtav punane. Järgmisel teisipäeval esitas Soome välisminister Paavo Väyrynen (keskerakond) vabanduse N. Liidu suursaadikule Vladimir Sobolevile.

Praha protsess lükati edasi

Prahast teatatakse, et Moskva käsul on edasi lükatud kohtumõistmine sealsete inimõiguste nõudjate üle, mis pidi algama lähemal ajal. Arutlusele pidi tulema 10-ne tshehhi „riiklik kuritegu" — Helsingi kokkuleppe täitmise nõudmine inimõiguste respekteerimise osas.

Nimetatud isikute vahistamine Tshehhoslovakkias tõmbas juba enesele ülemaailmset tähelepanu ja mitmed tshehhi juristid USA-st ja Kanadast lubasid nende protsessi ajaks sõita Prahasse, et neid kaitsta. Üks nende seas oli McGilli Ülikooli poliitilise teaduse professor. Arvestades seda, kohtumõistmine inimõiguste nõudjate üle võiks tõmmata enesele veel suuremat tähelepanu kui nende vangistamine. Moskva ei pea seda soovitavaks käesoleval momendil, kus USA kongressis peetakse vaielusi, kas ratifitseerida president Carteri poolt N. Liiduga sõlmitud SALT II kokkulepet või mitte. Protsessi alustamine praegu võiks suurendada nende arvu, kes kokkuleppe ratifitseerimist soovitavaks ei pea. Arvatakse, et inimõiguste nõudjate üle hakatakse kohut mõistma siis, kui SALT II on ratifitseeritud.

USA pooldab „Miss Esto" valimist

STOKHOLM (EPL) — „Miss Esto" kandidaate on USA-s juba ligi paarkümmend, ütles USA komitee esimees Peeter Kiik „Eesti Päevalehele".

— Meie mandril on sellised valimised populaarsed ja ka eestlaste seas on suur huvi. Korraldame eelvalimised jaanuaris, lõppvalimised mai kuus Baltimores. USA eestlaskonna missi-kandidaat saab tasuta reisi Rootsi ja ülalpidamise Stokholmis, esimene näitsik ainult reisi, kuna teine peab leppima 250 dollarilise sõidusubventsiooniga. Siin Stokholmis kogesin üllatuseks, et Rootsis kaheldakse, kas üksikute asukohamaade esindajate seast valida Miss Esto-80-t. Minu arvates on see traditsioon, millest tuleb kinni pidada. On ju valitav kogu ettevõtte ja mitte üksikute maade sümboliseerijaks. Ameerlkas ei tule keegi mõttele kõhelda selles küsimuses.

„ESTO '80" Kanada reporter"

Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas väljaandel ilmus äsja 600 eksemplaris informatsioonibülletään „ESTO '80 KANADA REPORTER", mis jagatakse välja esmajoones ühislennuks registreerunutele, organisatsioonidele ja huvilistele. Trükises on toodud organisatsiooni koosseis, ürituste asukohad Stokholmis, ühislennu informatsiooni ja muud.

Bülletäänile nr. 1 järgnevad teised.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50 USA-sse: 1 a. 26.00, 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

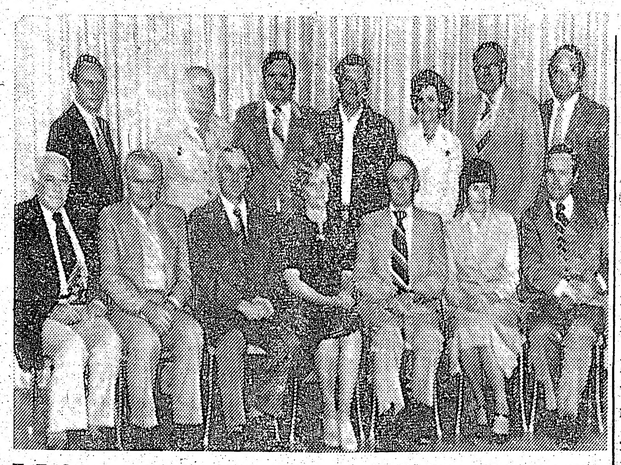

T. E. Seltsi peakoosolekul valitud juhatus, juhatuseliikmete kandidaadid, revisjoni komisjoni liikmed ja kandidaadid. Istuvad, vasakult: E. Soomet, E. Mell, H. Lupp — koosoleku juhataja, L. Pajur, V. Poolsaar — esimees, I. Lillevars ja A. Veedla. Seisavad: L. Joselin, E. Kaju, H. Kivi, E. Vähi, V. Veedla, H. Teder ja J. Terts. Foto — O. Haamer

TORONTO EESTI SELTSIL 370 LIIGET

Neljapäeval, 20. septembril pidas T. E. Selts oma aasta-peakoosoleku. Koosolek algas tunniajalise hilinemisega, sest määratud ajaks ei olnud kokku tulnud vajalikku kvoorumi. Koosoleku algul oli kvoorumilehel 46 allkirja.

Koosoleku avas T.E.S. esimees Valdeko Poolsaar. Koosoleku juhatajaks valiti H. Lupp ja protokollijaks pr. Pajur.

Juhatuse poolt esitatud päevakord võeti vastu esitatud kujul.

1978/79 a. tegevuse aruande esitas V. Poolsaar tänades kõiki seltsi liikmeid hea koostöö ja abi eest. Aasta on olnud väga töörohke. Eriti suur töökoorem lasus juhatuseliikmetel seoses kohvikuga. 31. dets. korraldati vanaaasta ball, 16. veebr. E. V. aastapäeva ball, 25. veebr. E. V. aastapäeva aktus ülikooli aulas j.n.e. Seltsi liikmete arv on tõusnud 370-nele.

Majandusaruande luges ette J. Terts. Tegevusaasta lõppes $6,575.41 ülejäägiga, kulude-tulude tasakaaluga $35,674.65. T. E. Seltsi varanduste seis oli 31. augustil $15,657.43, millest kassaarve ja pangahoiused $6,686.51.

Revisjonikomisjoni aruande esitas H. Teder. Revideeriti T. E. Seltsi-, kohviku- ja Esto Loto kassaraamatuid. H. Teder kriipsutas alla eriti perekond Veedla suurt panust raamatute eeskujulikus korrasolus.

Kõik aruanded kinnitati koosoleku poolt ühel häälel.

Koolide tegevusaruande esitas H. Lupp. Süsteemi kuuluvad: kuueklassiline algkool, kolmeklassiline keskkool ja eesti keele kursused täiskasvanuile. Kursused algavad oktoobri alul Peetri kiriku ligidal asuva koolihoone ruumides. Kursuste juhatajaks on E. Komi.

Õpilaste arv oli algkoolis 189, keskkoolis 83 ja kursustel 25. Kokku oli 24 klassikomplekti 23 õppejõuga. Algkooli 27. lennu lõpetasid 38 õpilast ja keskkooli 13. lennu lõpetasid 25 õpilast. Algkooli lõpetasid kiitusega 35% ja keskkooli 45%, mis näitab koolide kõrget taset. Senini on kooli lõpetanud 1500 õpilast.

Kõigis Kanada koolides on õpilaste arvu kahanemine tunduv. Ka meie koolis on arvatavasti vähenemine kümne õpilase võrra.

Koolil on tihe koostöö haridusosakonnaga ja on leidnud väärikat tunnustust. Esmakordselt on koolis õppejõuks isik, kes ise varem lõpetas täienduskeskkooli. On kirjastatud 14 raamatut. Õppemaks on kavandatud eelolevaks õppeaastaks $30.—, kusjuures õppevahendid ja raamatud on tasuta.

H. Lupp tänas T. E. Seltsi tõhusa toetuse eest eriti preemiafondile.

Lasteaia tegevusest andis seletuse pr. Vaikla. Aasta jooksul on lasteaias olnud 95 last, kes on saanud õpetust 15 kasvataja kaasabil. Õpetatakse emakeelt, laulu ja rahvatantsu. Peeti Mardipäeva ja korraldati lasteaia jõulupuu. Lasteaia kasvandikud võtsid osa laulupeost.

Revisjonikomisjoni esimees H. Teder teatas, et revisjonikomisjon on revideerinud nii koolide kui ka lasteaia raamatupidamise ja on leidnud selle heas korras olevat. Aruanded kinnitati.

Eesti Liit Kanadas tegevuse kohta andis ülevaate V. Hubel. On jatkatud ajakirja „Sillas" väljaandmist. Majanduslikult on E.L.K. heas seisukorras. Liidu aastapeakoosolek toimub jaanuaris. Oleks väga soovitav, et seltside juhatused saadaks esindajateks ELK juhatusesse oma juhatuseliikmeid, mis aitaks tunduvalt kaasa töö intensiivsusele.

Tuli valida kolm juhatuse liiget, kaks juhatuseliikme kandidaati, kolmeliikmeline revisjoni komisjon ja viimasele kaks kandidaati.

Juhatuseliikmeteks esitati juhatuse poolt ja valiti kaheks aastaks Tõnu Soovere, Ilme Lillevars ja Endel Mell. Juhatuseliikme kandidaatideks valiti E. Vähi ja Ed. Kaju.

Revisjonikomisjoni valiti H. Teder, S. Ristimäe ja H. Kivi. Revisjonikomisjoniliikme kandidaatideks valiti L. Joselin ja E. Soomet.

Koosoleku juhataja H. Lupp koosolekut lõpetades tähendas, et on meeliülendav kaasa elada seda tegevust, mis seltsi juhatus on teinud. Seltsi liikmeskond on kahekordistunud ja eelarve on tunduvalt suurenenud. Ta soovib uuele juhatusele jõudu ja töötahet.

Toronto kooride esindajate koosolek Eesti Majas. Vasakult: H. Kesanurm, V. Rein, pr. Hubel, U. Kook, J. Lind, A. Kelder, J. Ramjalg ja T. Tõsine. Foto — O. Haamer

Ühislennuks registreeritud 370

Toronto laulukooride esindajate koosolek koos sihtasutus ESTO-80 Kanada komitee esimehe kokkukutsel toimus Eesti Majas 19. septembril algusega kl. 7.30 p.l.

Esindatud olid T. E. Segakoor, T. E. Meeskoor, Cantate Domino ja Vana-Andrese Koguduse Segakoor. Samuti olid koosolekul E. Lauljate Liidu ja Estonia Orkestri esindaja.

ESTO '80 Kanada Komitee esimees T. Tõsine andis informatsiooni ettevalmistustöödest Rootsis ja Kanadas.

„Põhjakotka '80" ühislennule on registreeritud üle 370. Kuigi registreerimise tähtajaks oli 15. september, on võimalik veel registreerida.

Koosolijad leidsid, et E. Lauljate Liit oleks sidepidajaks ESTO '80 peakomitee vastavate toimkondade ja lauljate vahel samuti aitaks ESTO '80 Kanada komiteed laulupeo ettevalmistamiseks vajalikkude üldproovide korraldamisel.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

„KALEV" MUUDAB PÕHIKIRJA

Uueks esimeheks Riki Rass

Eesti spordiselts „Kalev'i" erakorraline peakoosolek peeti 20. sept. õhtul Eesti Majas. Koosoleku avas Harald Raigna, kes teatas, et koosoleku kokkukutsujaks on „ESS Kalevi" revisjoni komisjon, kes pidas hädavajalikuks mitmete oluliste probleemide kohest otsustamist ning klaarimist.

H. Raigna rõhutas eriti, et seda koosolekut pole põhjustanud tülid, või lõhed, kalevlaste peres, vaid ainult mõned majanduslikud otsused ja iganenud põhikiri. H. Raigna ja H. Jaaguste ettepanekul kinnitati ühel häälel koosoleku juhatajaks S. Preem ja protokollijaks pr. Kannel.

H. Raigna luges ette revisjoni komisjoni aruande, millest selgus, et Udoras kalevlastele annetatud suurema maatüki eest on tasumata 1978. ja 1979. a. maksud ja ka krundiomanike ühingu liikmemaksud, kokku umbes 143 dollarit. Kuna 2 aastase võla korral võib ESS Kalev kaotada oma õiguse sellele krundile, siis otsustati need võlad kohe tasuda.

Sõnavõttudest selgus, et mitmeid aastaid tagasi on Antoni Truuvert'i algatusel teostatud korjandus selle Jõekääru (Udora) krundi heaks. Kui suur see summa on, või mis otstarbeks seda raha annetati, see koosolekul ei selgunud. Selgus siiski, et see raha on hoiul Toronto Eesti Ühispangas, ja et seda raha võib sealt välja võtta ainult A. Truuvert ja kauaaegne Kalevi laekur Sergius Laaniste.

A. Kiil soovitas uurida, kas oleks võimalik seda Jõekääru maaala 99 aastase rendi asemel päriseks osta.

H. Raigna pani hääletusele ettepaneku: Kalevi juhatus peab kohe tasuma Jõekääru krundi võlad, peab selgitama, kas on võimalik seda maatükki päriseks osta ja selgitama selle krundiga ühenduses toimunud annetused ja rahalised lubadused. See ettepanek võeti vastu ühel häälel.

Järgnevalt sõeluti läbi ESS Kalevi praegune põhikiri, mis on aegunud peagu igas lõikes. Uue põhikirja väljatöötamiseks otsustati moodustada komisjon koosseisus ESS Kalev'i esimees, revisjoni komisjoni esindaja, suusaklubi, ujumisklubi ja võrkpalli klubide esindajad. Uus põhikirja esitamiseks otsustas koosolek anda aega 4—6 nädalat, mille järele uus peakoosolek kinnitab uue põhikorra, parandustega või ilma, või jätab kinnitamata.

Järgmisena oli päevakorras küsimus:

Kas kuuluda Eesti Liit Kanadasse, või mitte.

H. Raigna ütles, et kassa ei luba teha annetusi ega toetusi, ka mitte Eesti Liitu kuulumist.

Kalevi esimees Margus Tae teatas, et liikmesorganisatsioonide maksud on väga olulised, kuna see võimaldab Eesti Liidul välja anda ajakirja „Sillas", mida saadetakse soovi korral laiali üle Kanada.

H. Jaaguste teatas, et Liit hakkab korraldama spordiüritusi „Kalevi" nime mainimata.

Küsimusele, kas Liit on toetusi saanud valitsuselt või Wintariolt, vastas M. Tae, et on küll: Liit on saanud kaunis suuri toetusi, aga peamiselt seminaride läbiviimiseks Trent ülikooli maaalal.

Mitmete sõnavõttude järele otsustati hääletuse teel, rõhuvas enamuses, paari erapooletuga

astuda välja Eesti Liit Kanadas't.

Aruannete osas lepiti kokku, et kõik aruanded kantakse ette järgmisel peakoosolekul.

„Kalevi" esimehe kohale valiti üksmeelselt Riki Rass

kes oli ainukene kandidaat.

Põhikirja kohaselt kuulub juhatusse 3 liiget. Juhatusliikme kandidaate valiti selleks, et uus põhikiri näeb ette vähemalt 5 juhatuse liiget. Valiti H. Jaaguste, M. Kreem, S. Laaniste, R. Konze.

Suusaklubi esimeheks valiti A. Oiling, laekuriks E. Jaaguste ja juhatusliikmeks K. Veskoja.

-m

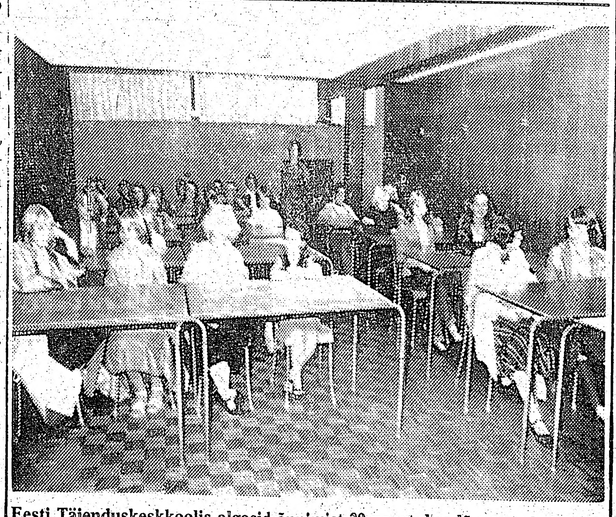

Eesti Täienduskeskkoolis algasid õppimist 29 noort, kes lõpetanud algkooli eelmisel aastal. Pildil taga keskel õpetaja Ene Lüdig. Foto — O. Haamer

TÄIENDUSKESKKOOL ALGAS ÕPPETÖÖGA

Reedel, 21. septembril algas T.E.S. Täienduskeskkool oma viieteistkümnendat õppeaastat piduliku aktusega. Õpetaja T. Nõmmiku palvusele järgnes koolikomitee esimehe H. Luppi avasõna, kes juhtis tähelpanu Kodu Eestile, kus Vene keele sundõppimist tahetakse sisse viia ka mittevene koolides.

Ajalugu näitab, et rahvas ilma oma keeleta kaob. Oleme siin Kanadas palju paremas olukorras, kui Kodu-Eestis, kuid seda rohkem peame andma panust eestluse säilitamiseks. Kõneleja juhtis tähelepanu eriti tänavusele aastale, mil kool saab 15-aastat vanaks (algkool 30 aastat). Kooli majandus on rahuldavas olukorras ja kool on saanud väga hea hinnangu nii kohalikult koolivalitsuselt, kui ka keskvalitsuselt. Õppemaks sel aastal on ainult 30.— dollarit.

Koolijuhataja E. Marten omas kõnes juhtis tähelpanu A. Mägi äsjailmunud raamatule, kus autor vaatleb ühe perekonna suguvõsa arengut 700 aasta jooksul. Ka meie suguvõsadel on karm ajastu, kuid tarvitades Jakob Hurt'i sõnu, et ega eestlased pole mitte kärbsed, kes täna surevad. „Ka teie olete need, kes ei kao täna", ütles kõneleja. Eestlus on kestnud paguluses 30 aastat ja keskkool on püüdnud anda selleks oma osa. Edasi tähendas kõneleja, et raske on seista üksinda, sellepärast on eriti tähtis leida sõpru, sest hea sõbrata on raske elada.

Tehes teatavaks klasside numbrid ja klassijuhatajate nimed, soovis kõneleja kõigile head indu ja töötahet juubeli õppeaastale vastu minnes.

Aktus lõppes Eesti hümniga.

Baltimore linnapea ESTO '80 aukülaline

STOKHOLM (EPL) — Baltimore 1976-nda aasta ülemaailmsete Eesti Päevade linna linnapea, kes üritusele silmapaistvat abi andis ja isiklikult kohal oli, kutsutakse Esto-80 USA komitee poolt aukülaliseks Stokholmi-Estole tuleval aastal, ütles Eesti Päevalehele Stokholmis külaskäigul viibiv selle komitee esimees arhitekt Peeter Kiik.

Uued poisid „Vikingi" lipkonda!

Lipkond alustab sisekoondistega laupäeval, 13. oktoobril 1979. a. kell 11.30 Eesti Majas noorteruumis. Lipkond võtab vastu kõiki, kes on purjespordist huvitatud. Hülgepojad 7—12, mereskaudid 12—15 ja vanemskaudid 15—18. a. vanuses. Registreerida õhtuti tel. 469-0047 ehk 421-4709. Registreerida on ka võimalik avakoondusel Eesti Majas.

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD.
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto, M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Juba esimesel päeval algas eesti lasteaias vilgas tegevus. Foto — „Meie Elu"

LAUPÄEVAL LAULUGA LASTEAEDA TULEME . . .

Kui helgel varasügisel päeval, möödunud laupäeval, Eesti Majja sisenesin, tõttasid kooliruumide suunas emad, isad, nooremaid ja vanemaid vanaisasid-emasid ja noorust, sülelastest teismelisteni. Oli lasteaia päev. Esimene sel hooajal või semestril. Kohvikuesine interjöör oli pidulikum, kui tavaliselt. Laudadel sini-must-valged lipud, eestimustrilised linad, sügislilled, küünlad. Soovijaile tass aromaatset kohvi suupistega.

Ühe laua ääres istus lasteaia juhatus. Esinaine — Ellen Leivat; sekretär — Alar Kalvik; laekur — Kadri Laar; perenaine — Laina Metsaloo ja pereema M. Musta. Nad kõik olid kibedasti ametis, lahendamas lasteaia majanduslikke probleeme ja olukorda. Ka juhatajal Ilve Vaiklal oli siin-seal rääkimist, käimist ning õiendamist. Kõige rohkem uute lastega, kes esmakordselt lasteaias. Neid oli tänavu 16, kuid tavaliselt on ikka hiljem ka juurdetulijaid. Juhatajal tuli anda kõigile juhtnööre ja seletusi. Toodi lapsi väljastpoolt Torontotki — Newmarketist, Keswickist ja Mount Albertist. Nii populaarne on Toronto E. S. Lasteaed! Rõõm oli näha, kui perekond Vesterblom registreeris oma neli last lasteaeda ja viies, kes täienduskoolis käib, oli kaasas, et julgustada nooremaid!

Klassides registreerisid kasvatajad kasvandikke, kes eelmisel aastal lasteaias olid ja uusi juurdetulijaid. Lasteaia mudilaspere on tänavu arvukam eelmisest aastast.

Kasvatajad on noored, innukad eesti daamid.

Nad on enamuses ülikooli haridusega või üliõpilased, kes on tegutsenud eesti noorte organisatsioonides ja omavad pedagoogilisi kogemusi. Nooremad neist on lõpetanud eesti täienduskoolid. Üks neist, Silvia Siitam (kes õpib pedagoogiks), ütles vaimustusega: „Mulle nii meeldib siin lasteaias õpetada, ootasin ärevusega, et jälle kohata neid armsaid lapsi!"

Algajaid, I kl. õpetavad pr. Niit ja prl. Piil. II kl. õpetajad on pr. Reppo ja prl. Kukk. III kl. — preilid Siitam ja Maimets. IV kl. — preilid Terts ja Kirsipuu. V kl., mis on lasteaia viimane klass, õpetavad abijuhataja pr. Maret Paju ja pr. Tiiu Kolga. Eesti keelt mittevaldajate laste õpetamine on pr. Ruth Veskimetsa hool. Teisipäeval ja neljapäeval on lasteaias õpetajaks-kasvatajaks pr. Helle Arro ja pr. Maie Lees. Lauluõpetajad prld. Norheim ja Tiisman.

Põikame juhataja, Ilve Vaiklaga, põgusaks pilguks ka klassidesse. Uustulijatel on esimeses klassis kõik veel võõras ja uudne. Uued ja võõrad näod, ruumid, olukord. Mõnelegi tillukesele on tulnud pisarad silmi ja põskedele. Tugevasti hoitakse koduste käest kinni. Ega viimased püüagi tillukesi algul üksi jätta, nad on kohal kuni lapsed kodunevad. See sünnib üsna kiiresti.

Toredad mänguasjad, ilusad pildid seintel ja kasvatajate mahedad sõnad, naeratus võluvad . . .

II kl. tutvustasid ringis seistes end Riina, Erik, Milvi j.n.e. Tutvustasid end ka „tädid". Siin oli jällenägemisrõõmu ja lõbusat tuju.

III kl. torkas silma tahvlil suur TERE-TERE! Lapsed olid juba elavas mänguhoos.

IV kl. kasvandikud valmistasid vildist nukukesi. Igal nukul valmistaja nimi peal. Nukuke on mõeldud rinda kinnitamiseks.

V kl. kõnelesid kasvatajad lastega, igaga eraldi, suve puhkusest. Iga laps pidi omast suvest pastellidega paberile pildi joonistama ja sellest siis hiljem kõnelema.

Mänguklassis, kus kõik klassid kordamööda käivad, on suuremõõtmelised mänguasjad: libistaja, hiigla ehitusklotsid, kiikhobused, suured nukud ja roomamiseks erekollane tunnel, nagu maailmatu suur tõuk. Siin on alles lusti!

Lauluklassis õppisid mudilased laulu karust. Õpetajal Tiina Norheimil oli käpik-karu, mis lastele pai tegi. Leena Tiisman juhtis tähelepanu seinal asetsevale karu- ja metsa pildile ning kergesti õpiti laulu sõnad. Kõigile oli aga selge lasteaia laul: laupäeval lauluga lasteaeda tuleme . . . Lauluklassi tädid Leena ja Tiina on loonud uue laulu lastele. Nii sõnad kui viisi. Laul on linnukesest sügisel, viis võluvas minoortuuris.

Nendelt tädidelt võiksime oodata uut lasteaia lauluraamatut.

Uus mardilaul on neil valmimisel.

Igal laupäeval on lasteaias abilisteks neli ema. Avamispäeva abiliste toimkonnas olid prd. Türk, Abe, Küng ja Kurm. Neid emasid abistasid sel päeval omakorda nende pojad-tütred, kes juba mõne aasta eest lasteaia kursuse lõpetanud ja nüüd täienduskoolis õpivad. Nägin seal Rutt Küngi, Liisa Abet ja Erik Türki nobedasti toimetamas, olles abiks emal, pisi-õel ja vennal.

Meenuvad Anna Haava sõnad: „Meie ei ole vaikiv, ununev lehekülg aegade raamatus . . ."

Ei ole. Meie oleme elav, tegutsev, loov, tahte- ja teguvõimas eesti rahvas. Meil on noori vanemaid, kes hoiavad ja armastavad oma emakeelt ja Eestit! Meil on kohusetruid, võimelisi, innukaid noori ja eestimeelseid kasvatajaid-õpetajaid. Jõudu edasirühkimiseks!

H. L.

Peetri kogudus 31 aastane

Pühapäeval, 23. sept. tähistas Peetri kogudus Torontos oma 31. aastapäeva piduliku jumalateenistusega. Jutlustas piiskop Karl Raudsepp, laulis koguduse segakoor Cantate Domino Charles Kipperi juhatusel ja leerieelsete noorte koor Margit Viia juhatusel. Altari-teenistuse pidas koguduse õpetaja Oskar Puhm ja orelil mängis Inga Pia Korjus. Rahvast oli kirik tulvil.

Oma haarava jutluse piiskop oli rajanud Apostlite tegude Raamatu sellele lõikele, kus Peetrus, natsareetlase, Jeesuse nimel tegi terveks jalutu. Selles imes väljendus usujõud, mille Peetrus oli saanud Jeesuselt ning teinud temast, kui lihtsast ning harimata mehest võimsa kristliku koguduse ehitaja, mis veel nüüd kasvab ning levineb. Peetri koguduse asutajatel ja tema õpetajal oli 31 aastat tagasi samasugust usulist julgust esimese eesti koguduse asutamisel Torontos. Osaduses Jeesusega on 31 aasta jooksul tehtud sellest suurema eesti koguduse vabas maailmas. Kui meie rahval oleks rohkem selliseid kindlameelseid mehi, siis rahvusgrupp jääks tugevaks ning oleks edukas igal alal. Kahjuks on suur osa meie rahvast usuliselt leiged või silmakirjatsejad ega tööta teadmises, et Jeesus on nendega ja võiks neid aidata, kui nendel oleks osadus Jeesusega. Mõtelge sellele, saage julgeks ning kindlaks oma usus, tunnistage seda ja kutsuge teisi kaasa, siis õnnistatakse teie tööd ja rahvas saab tugevaks ning vabaks.

Lõikustänupüha Kolmainu koguduses

Eeloleval pühapäeval, 30. septembril — üks nädal varem enne ametlikku lõikustänupüha — on Toronto Kolmainu koguduses lõikustänupüha jumalateenistus kell 3 p.l. Teenib koguduse õpetaja O. Gnadenteich, kuna laulusoolosid esitab Estra Toompuu G. Iltali orelisaatel. Kolmainu koguduses on kujunenud traditsioonilisteks pärast jumalateenistust lõikuse tänupühal koosviibimine kohvilauas einega, mille ka sel korral valmistavad koguduse naisringi liikmed. Koosviibimisel on ettekandeid.

Meie Noored

KODUÕPETAJA

Mina olen Tiiu-Reeda noorem õde. Mulle enam ei meeldi, kui inimesed ütlevad mulle väiksem õde. Ma pole enam väike, olen vaid veidike lühem kui Tiiu-Reet, kaksteist ja veerandaastat vana ning lõpetasin läinud kevadel juba täienduskooli. Mu nimi on Kaari, mäletate, Tiiu-Reet on mind ka mõnikord maininud. Isegi mu täditütar Kersti-Salme, kes nüüd juba suur preili on, kirjutas minust. Tiiu-Reet on ka juba preili, aga mitte veel nii tähtis, kui Kersti-Salme, kes varsti ühe eesti härraga abiellub ja mõtelge, mu tädipoeg Ain-Jaak on juba papa!

Tiiu-Reet, Kersti-Salme ja Ain-Jaak ütlesid mulle eile õhtul, kui neid külastasin, et Kaari sa oled nüüd tark tüdruk, kevadised koolitunnistused olid head, nüüd hakka sina meie asemel lehele kirjutama. See mõte oli mulle veidi uudne, kaalusin seda paar tundi ning siin ma olen ja kirjutan.

Ma ei ole praegu mitte kodus, vaid Ene ja Taivo juures lapsehoidjaks. Mõni eestlane ütleb selle ametinimetuse inglise keeles „babysitter". Ma olen juba üle kaheteist aasta, ise enam hoidjat ei vaja, valvan teisi, saan selle eest tasu ja õpin juurde elukogemusi. Ma ei tea, kui tarvilikud need kogemused on, aga vanatädi meelest on kogemused väga tähtsad. Ta alati jutustab oma kogemustest ja me nooremad kuulame huviga. Ta oli kunagi omas nooruses olnud koduõpetaja ja mu saabudes siia tähendas ta:

„Ma lähen ka Lepiste-mammi juurde kohvile, ega sul siin lastega midagi erilist teha polegi, kaua te ikka mängite, õpeta nad parem korralikult eesti keelt lugema, see oleks kasulik,..!" See oli käsk mulle. Tema kes kunagi pli koduõpetaja, tegi ainsa lausega minust oma kolleegi. Ega mul selle vastu midagi ei olnud, isegi uhkust tundsin. Ma ei mänginudki sel päeval lastega, vaid lasksin nad kohe omad aabitsad esile tuua ja õppetund algas.

Mõlemi lapse nägu venis pikaks ja suunurgad vajusid allapoole. Valmistasin neile petutmuse. „Nii hea oleks nüüd mängida peitust, kui teised kodust ära on," arvas Ene. Taivo soovis televiisori vaadata. Olin range, ei annud alla nende soovidele. Peale õppetundi lubasin nendega üht uut ja huvitavat mängu mängida.

Nende aabitsas oli hulk ilusaid värvilisi pilte, mis mulle omalegi meeldisid. Vaatasime neid veidi aega koos. Mina istusin tähtsa moega keskel, Taivo minust paremal ja Ene vasakul pool. Varsti tahtsid lapsed teada mida nende piltide alla on kirjutatud. Oma kogemustest teadsin, et lühikesed sõnad täishäälikutega on kergemad lugeda. Lugesime siis koos: „ELO OLI ÕUES. ELO ÕDE ÕIE ON KA ÕUES. OI, OI, LEELO JA LUULE LOEVAD. LOE KA LILLI! LOE KA ALO! LOE ÜLO! Need read said varsti mõlemile täitsa selgeks. Nad lugesid neid selliselt, et vaatasid mujale, kas või seinalt oskasid neid sõnud lugeda.

Siis leidsime ühe toreda koolimaja pildi alt salmi ja lapsed tahtsid teada millest see räägib. See salm oli järgmine:

Lapsed tuppa, tali tuleb.
Koolitöö teid ootab ju!
Laps peab tarkust taga nõudma
noorus on ju külvikuu.

Pidime seda pala mitu korda kordama, enne kui lapsed selle täiesti selgeks said. Mina, vastne koduõpetaja, ei tähtnud sugugi poolikut tööd teha. Ma teadsin ka selle värsikese viisi. See sügiseselt nukker meloodia meeldis neile mõlemile. Ma mõistsin seda isegi klaveril mängida ning meil oli lisaks emakeelele ka laulutund.

Kui me nii klaveri juures lõõritasime, tulid vanemad ja vanatädi koju. Algul ei tulnudki nad ukse juurest kaugemale, vaid kuulatasid me ie „kontserti". Siis vanatädi musitas ja kallistas mind, ning nad kiitsid meid kõiki.

„Mida te täna mängisite?" päris laste ema. „Me üldse ei mänginud", seletas Ene. „Me õppisime!" uhkustas Taivo, „nüüd oleme koolis teistest lastest targemad." „Ikka olete targemad"; mainis laste isa, „kui te ka kodus lisa koolitööd teete." Ma tahtsin end veelgi tähtsamaks teha ja lubasin: „Järgmisel korral jatkame õpinguid."

Koju sõites oli mul enesetunne ü lev. Olin õnnelik, sest olin suutnud midagi teha, mis mu omakseid rõõmustas. Jutud levivad ju kiiresti, et Kaarist on juba saanud koduõpetaja.

Hella Leivat

Kiisu laul

OSKAR EHASTE

Hüppas sülle — mu sülle
meie kass Purr-Purr;
keeras kaardu oma külle
ja juba kostis nurr — nurr.

— Kae asja! — nii mõtlin,
— on see süle soojuse eest;
või vaikus, mis me kambrin
manas laulu Su suust? —

— Puhka väsimust kiisu!
Olen Su valvur ja vaht
kun' kuuled võitluse hüüdu —
algab hiirtele jaht. —

Kõneleme esivanematest

KÄISIME MUUSEUMIS

Kui ma olen nüüd juba mitu lugu kirjutanud meie mineviku esivanematest, siis tuli mõte, oleks tore ka muuseumi minna. Seal on palju huvitavat vaadata, kui otseselt just mitte meie esivanematest, siis ometi möödunud ajast, maailma ajaloost. Kokku kogunes meid kümme hinge ja kõigile rõõmuks tuli ka selle lehekülje „Meie Noored" toimetaja, täienduskooli õpetaja pr. Hella Leivat. Pileti kassas, kui meid üle vaadati arvati, et kõlbame kaheks suureks perekonnaks, naeratades antigi vastavad piletid ja algasimegi ringreisiga. Juhiks oli Olev Tralla.

Kõige pealt tahtsime näha, kuidas meie maakera selles päikesesüsteemis tiirleb, ilma et sekuntigi millegiga hilineks, aga kahjuks see osakond oli kõrvalolevasse majja üle viidud. Algasime siis hiigelloomade luustikkudega. Seal nad olid, tohutult suured igasugused saurused, kelle luustikud leitakse ja uuesti kokku säetakse. Na olid ikka suured küll! Neid oli parem natukene kaugemalt vaadata, et ühes-tükis ära näha. Elevant on küll suur loom, aga mammuti kõrval on ta üsna tilluke. Pr. H. Leivati küsimusele, mida üks või teine teeks, kui selline elukas metsavahel vastu tuleks? Ega jah, jooksu pole mõtet pista ja puuotsa ammugi mitte ronida. Tuleks lihtsalt loota, et sellisel hiiglasel on hea ja hell süda. Miks need suured loomad maapealt kadunud on, võib oletada, et veeuputuse järeldusena. Noa laev oli nende jaoks kindlasti liiga väike.

Järgmiseks huvitas meid vanaaegne kõrge kultuur ja seal oligi väljapanekuid Babülooniast, Kreekast, Roomast, Egiptusest ja mujalt. Babüloonia oli kord maailmariik ja tema kohta öeldi, seitsmes maailma ime, sest linn oli oma toreduselt uskumatult ilus. Müüri ümbermõõt oli 55 miili, 340 jalga kõrge ja 85 jalga paks. Müüris oli veel 250 torni ja 100 pronksist väravat. Nüüd on sellest tohutust müürist üle kogu maailma, ainult mõnes muuseumis, lõvikujudega kahelkivid järel. Kreeklastel olid väga ilusad vaasid ja seinamaalid tolleaegsest elust ja riietusest. Vanast Egiptusest nägime piltkirju, antiik ehteasju, tarberiistu ja muumiaid. Kas lemmik, või pühad kassid olid ka palsameeritud. Kathy tahtis küll iga hinna eest muumiat näha, aga kohal olles julges ainult siis vaadata, kui käsi silmade ees oli ja läbi sõrmede piiluda usaldas. Nägime pergamendil rullraamatuid, milliseid vanal ajal kuningatele ette loeti. Taolisi, mida ka Susaani kuningas Ahasverusele, ette loeti, kui talle öösel uni ei tulnud. Rooma ajast kõitsid tähelepanu tookordsed rahad, kullast, hõbedast ja vaskmündid. Neil oli peale löödud valitseja pitsat. Hõbeseekelid olid ajast mida Juudas Jeesuse hingehinnaks sai.

Kui inimkäte ja mõistusega loodud kultuur oli vaadeldud, läksime looduse varaaita, see on kallikivide osakonda. Seal olid kalliskivid nagu neid loodusest leitakse ja ka neid, mis inimestele tarbeks ja ehteks on välja töötatud. Küll neid oli palju liike ja paljudes värvitoonides! Seda ilu ja sära ei jõudnud nagu ära vaadatagi. Vaatlesime kõike piibli alusel, siis sel juhul taevane uus Jerusalemm on kahesteistkümnest eri kalliskivist müüriga. Küll see võib kaunis ja särav olla!

Leidsime, et see mida muuseumis nägime, on ajaloos ja piiblis kirja pandud. Nii võib kindlasti uskuda, et meie kauged esivanemad olid iidses minevikus kõrge kultuuriga rahvas. Ajalugu ütleb, et babüloonia tsivilisatsioon sai põhjapoole laiali kantud. Seega meie esivanemad ei olnud ahvidest inimeseks arenenud olevused.

Veel oli üks koht kuhu läksime, see oli muuseumi kohvik. Sinna minnes oli kõigil väsimus kui pühitud, sest seal sai ise valida mida keegi aga soovis. Kõhud said täis, meeled olid rõõmsad. Igalühel oli midagi, mis meeldis ja mis eriti meelde jäi. Aga kord läheme jälle ja siis vaatame ühte huvitavat rahvast siin mandril, see on indiaanlasi.

V. A. Kimberg-Kotkas

On sügis

Piserdab vihma hommikul,
tibab vihma päeval,
tilgutab vihma õhtul,
sajab vihma öösel.

Päikest harva näeb,
pilvisse ta end säeb.
Lehed tantsivad tuules,
vile, kuid minul huules.

Vihmamantel on üll',
raamatukott kaenla all,
läbi vihma ja vee
viib kooli mind tee.

H. L.

Laagris

Nädal enne laagrit hakkasin emaga oma laagri riideid pakkima. Mul oli suur kohver, kuhu kõik mu laagri esemed mahtusid. Järgmine nädal jõudiski pea ja sõitsime Kotkajärvele. Seal kohtasin hulga sõpru. Mulle öeldi, kes on mu telgikaaslased. Need olid Monika Pint ja Viveca Rasins. Isad pidid telgid panema üles.

Laagris äratati meid üles pasunaga ja siis läksime pesema. Peale lipu heiskamist oli söömine. Päevad veetsime ujumise-, käsitöö ja muu huvitavaga. Me laulsime, tegime ka sporti ja puhkasime.

Igal õhtul oli lõke. Mõnel õhtul koos gaididega ja skautidega. Need oli toredad. Olime vahest pahased, et meid ei lubatud tantsima jäädа.

Mõnel hommikul väga vara tulid hundud meid ründama ja lasksid meie telgid meile kaela. Meie maksime neile kätte ja õmblesime veel nend püksisäärd kinni ja viskasime ümber nende telgi laiali.

Ühel päeval tegime mitme-miililise matka ühte eesti suvilasse. Olime pärast matka õige väsinud.

See laager oli tore ja seisab mul alati meeles.

Marika Mäeste
Toronto E. S. Täienduskool

SUVEPÄEV TALUS

Juba mitu aastat järjest olen oma suve veetnud eesti talus, Ontario järve ääres. Ootan igatsusega suve, sest mulle meeldib suvel olla talus. Talu õue sisse sõites on mul tunne, nagu sõidaksin koju. Esimesed tervitajad seal on haukuvad, kuid siiski sõbralikud, koerad. Koerte kutsele ilmub uksele perenaine ja olemegi vastu võetud.

Esimene käik on mul alati hobuste ja lehmade juurde, on nad ju kõik mu vanad sõbrad. Järgmiseks läheb mu teekond järve äärde, kui vesi on soe, sulpsan vette.

Nii palju huvitavaid päevi tuli ja läks maal, milliseid hiljem saan meenutada.

Ühel päeval ärkasin varakult, sest väljas haukusid koerad. Õues oli imeilus päikesepaistene hommik. Nähes koeri aias jooksvat arvasin, et olen heinaveole hiljaks jäänud, peremees pidi meid lapsi sinna kaasa võtma. Tõttasin kiiresti õue pesema, seal alles märkasin, et olin seebi tuppa jätnud. Jälle ülesse seebi järele! Tagasi, õue minekul, kohtasin perenaist, kes imestas mu varast kiirustamist. Vastasin, et tõttan heinale. Ta hakkas naerma ja ütles, et kõik magavad alles ja aega on küll. Pesin, lugesin, mängisin koertega ja pika ootamise peale hakkas teisi lapsi välja tulema. Lõpuks olime nii kaugel, et hakkasime koos küüni poole minema, kus peremees toimetas oma veoautoga.

Varsti lubas ta meid oma auto peale. Seda ei pruukinud ta korrata, silmapilk olime autol ja algas sõit.

Heinapõld polnud kaugel, sõita oli tore. Päike säras rõõmsalt meie silmis ja juuksed lendasid soojas tuules. Peremees koos pojaga tõstsid heinapakid autole ja meie ronisime koorma otsa. Pidime end kõvasti kinni hoidma, kui tahtsime seal püsida. Heinad said küüni pandud ja jälle sõitsime tagasi uut koormat tooma. Nii oli meil lõunani huvitavat tegevust ja lõbu.

Peale lõunat läksime järve ujuma. Vesi oli soe, ujumist ning hullamist oli palju. Korraga tuli keegi mõttele minna maasikale. Tõttasime tallu korvide järgi.

Perenaine oli küpsetanud vahepeal värsket saia, nii jalutasime metsa poole süües maitsvat saia. Jõudes metsa kadusime ükshteise silmist. Mina ei leidnud ühtegi marja ja olin õige pettunud. Korraga hüüti mind: „Tule siia, maasikad on siin!" Jooksin kui välk hääle suunas. Tõesti seal oli palju, palju metsmaasikaid! Kui ilusad, punased ja palju magusamad on metsmaasikad aiamaasikatest!

Peale energilise korjamise oli mu süda rahul, kõht marju täis, korv marju täis sammusime kodu poole.

Kes küll viibib talus ja ei vaata lüpsmist! Meie lapsed käisime alati laudas vaatamas seda tööd.

Tore oli ka kanalas mune korjata. Sellega pidi siiski väga ettevaatlik olema, sest vahest kukkusid munad põrandale ja nende õrnad koored purunesid.

Peale õhtust sooja piima joomist oli suvepäeval lõpp, meid ootas üle val korral ase ja magus uni.

Mida ligemale tuli lahkumispäev, seda raskemaks läks süda. Riietumine ja pesemine ei läinud enam nii kiiresti kui tavaliselt. Pisarsilmil pidin sõbrad jumalaga jätma. Pidin kogu pika talve ootama ja igatsema kuni tuleb uus suvi ja kohtan uuesti jälle oma kalleid sõpru ja talu.

Eha

Näitusel

Käisin sel aastal kaks korda näitusel. Mulle just meeldisid need sõidud, mis seal on. Esimesel korral läksin koos õega, aga tema ei julgenud sõitude peale tulla. Teisel korral läksin koos sõbraga, ka temale ei meeldinud need sõidud, me ainult käisime mõnel sõidul, ka käisime mõnes paviljonis sees. Paviljonid olid sel aastal huvitavad. Me nägime ka lennupäeva. Mulle lennukid meeldisid eriti.

Loodan, et järgmisel aastal leian ühe sõbra, kes on julgem tulema sõitudele.

Peeter Ilves
Toronto E. S. Täienduskool

Eesti koolis

Mina tulen eesti kooli igal laupäeval, sest minu isa on eestlane ja ka mina tahan õppida eesti keelt rääkima. Mina elan kaugel ja minu isa toob mind autoga kooli. Kool algab kell üheksa ja lõpeb kell kaksteist.

Eesti koolis ma õpin eesti keelt, eesti maateadust ja laulmist. Meie õpime ettekandeid jõuluks, Eesti Vabariigi aastapäevaks ja emadepäevaks. Koolis meie tähistame laste sünnipäevi, lauldes neile „Me õnnitleme" ja süües sünnipäevakooki. Meie algame kooli septembris ja lõpetame maikuus. Viimasel koolipäeval teeme väljasõidu Springbank parki. Seal mängime mängusid ja sööme kaasavõetud toitu. Suvel ma lähen Seedrioru eesti laste suvekodusse ja nii ma olen koos eesti lastega kogu aasta.

Melanie Purres
Londoni Eesti Täienduskool

Miks ma õpin eesti keelt

Lehekülg „Meie Noored" on varem toonud ära Johan Tarmeti (Rootsis) kirjutuse suusatamisest ja ta edust koolis, tänasel leheküljel on temalt järgnev lugu:

Eesti keel on minu emakeel, kuigi olen Rootsis sündinud, olid minu esimesed sõnad ja laused eestikeelsed.

Kodus kõneleme eesti keelt omavahel. Vanavanematega ja teiste eesti tuttavatega jääks jutuajamine rootsi keeles päris poolikuks, kuna vanemad inimesed oskavad ennast eesti keeles palju paremini väljendada kui rootsi keeles. Ka välismaal reisides on mul olnud palju kasu eesti keelest. Minu tädipojad Torontos oskavad ka eesti keelt, kuigi nende isa on ainult inglise keele oskaja. Neil paaril korral külastades, ennekui veel ise olin koolis inglise keelt õppinud, rääkisime omavahel eesti keelt, et üksteisest aru saada, sest nemad ju rootsi keelt ei mõistnud.

Ka Saksamaal oleks mul olnud raskusi, kui ema ja isa oma tuttavatega eesti keelt rääkisid, kui mina seda keelt poleks osanud. Samuti on eesti keel võimaldanud jutlemist ülemaailmsetes skaudilaagrites, kuhu osavõtjaid on tulnud igast ilmakaarest nagu USA-st, Kanadast, Austraaliast, Saksamaalt ja mujalt. Ainuke keel, millest kõik aru said on sellistes laagrites olnud eesti keel.

Olen ka eesti keeleteadlastest natukene kuulnud. Tean, et professor Els Oksaar on näidanud, et kui inimene oskab kahte keelt, siis on tal palju kergem õppida üht kolmandat, üksköik missugust võõrkeelt lisaks.

Mõnikord on isegi eesti keelest abi, kui õpid suurte maade ja rahvaste keeli. Ainult rootsi keelt osates ei teaks kohe, et saksa „kartoffel" on kartul, sest „potatis" ei ole juhiseks. Nii et — miks ei peaks ma siis õppima eesti keelt?

Johan Tarmet, 14. a.
Eriksdali Kõrgastmekooli
8 c õpilane

VI A KLASS – 1979. A. KEVADEL

Meie klass käis juba viis aastat ilusasti koos, kuid tüdrukud olid peaaegu päris nutuhoos, et neid oli klassis suures hulgas ja poisse ainult neli-viis selles salgas.

Kuid äkki sel sügisel Keele koolist seitse poissi juurde tuli, mis kohe tüdrukutel silmad särama pani. Kuigi üks või teine neist ütles, et tõsi see pole, sest poisid ainult müravat ja tegevat rumalusi tunnis, mis on täiesti kole.

Jah, peaaegu sel aastal oli kuuendas A klassis kaheksateist õpilast, neist võrdselt jagasid kohti tüdrukutega kümme poisslast. Kuid kõiki neid ühtlaselt kiusati igatepidi õpetajate poolt, ega te arva ometi põhjuseks seda, et õppimisel ei olnud küllalt hoolt. Neilt nõuti isegi seda, et jõed ja järved, lahingud ja kangelased seisaksid hästi meeles, ja vastama pidime kohe sulaselges eesti keeles. Seda hirmsat käänamist ja pööramist ei võtnud kergesti me pea, kas õpetajal endilgi see selge, ei sedagi me tea.

Lõpuks nõudis lauluõpetaja ja ta oli isegi kuri, et laulupeo laulude sõnad olgu selged, õpi kui ori. Kuid viimaste nädalate õppimisest oli siiski kasu, sest seitse meie kuuendast A-klassist lõpetas cum laudega, ja see oli ometi ilus tasu. Ma usun, kõik cum laudega lõpetajad tulevad sügisel keskkooli, võibolla teisedki, sest oli kuulda, et õppimisest paljud seal ei hooli, vaid et vahetunnid olevat seal pikad ja lõbusad ja rahvatant-sutunnidki huvitavad ja põnevad.

Meie klassi parim lõpetaja on vaikne Marika, ta väärib erilise auhinna ja suure karika, sest kõik kuus aastat on tunnistusel olnud ainult väga head, me kõik tahaksime omada vist niisugust tarka pead. Oma tubliduselt järgneb talle deklamaator Karin Õrn, ja temal ei puudu ka eriline sharm. Tal südamesõbraks ja pinginaabriks on väike tagasihoidlik Kalli, kes viiulit mängib, näitemängu teeb ja mängib ka palli.

Nende taga istub Sara, see tõeline viiulikunstnik, kellest sirgunud tüdruk, kel kasv on pikk. Ta kõrval pikkade juuksekiharatega kaval särasilmaline Selina, temast vist võiks tulevikus saada teine Tiiu Leek, see filmidiiva.

Ja Kristi on ühinenud alati nendega, kui tegemist olnud näitemänguga. Nad paar-kolm aastat tagasi näitasid Baltimores, kuidas tuleb õieti laste mängu teha, veel praegu kiidab proua Aruvald, et pole iialgi enne ega pärast olnud paremat näha.

Jääb järele veel kaks tütarlast Monika ja Maimu, üks alati vaikselt naeratav ja teine kõige väiksem täis rahulikku usuvaimu.

Ning nüüd algamegi siis poiste tutvustamisega, kellest cum laudega lõpetaja väiksem Allan, kes osav ka klaverimänguga. Tema kõrval istub tagasihoidlik Robert, kellel terav sulg, sest tema kirjandeid on tutvustanud „Meie Noorte" lehekülg, ja Mart, kes aastaid õigekirjutamisega on maadelnud, tegi lõppeksamil kirjandi, mis mitmegi õpilase töö ületanud.

Ja olemegi kuue poisi juures, kes sügisel Keele koolist tulid ja õpetajale mitu halli juust aasta jooksul juurde toonud olid.

Vist lihtsalt veidi kiusata nad teda tahtsid, kui tunnis paberitükke lennutasid ja väiksemaid koerustükke tegid. Ei, ei, mitte kõik, vaid ainult pikk Johan, naeratav Martin ja väike Toomas sest paipoisid olid tubli Mark, kes tihti haige, suurem Allan, tõsine Peeter ja suur Toomas, kes tööd tegid vaikselt suure innuga, neid tasutud selle eest on hea hindega. Me võiksime ka oma õpetajaist nii hästi kui ka halvasti midagi öelda kuid arvan, et nendest on parem vaikida, sest kui me sügisel keskkooli kavatseme tulla, siis leiame neid eest ja meil võib veel halvasti minna.

Endla Komi

Poiss ja kits

Poisil oli palju kitsi. Ta käis nendega karjas. Igal õhtul ajas poiss kitsed karjamaalt koju. Ühel õhtul oli üks kits läinud teistest kaugemale ega kuulnud poisi kutset. Ta sõi rahulikult rohtu.

Poiss oli kitsele üsna pahane, et viimane ta kutset ei kuulnud. Ta võttis maast kivi ja viskas kitse poole. Kivi põrkas vastu kitse sarve ja sarv murdus pooleks.

Nüüd oli poisil häbi. Ta jooksis kitse juurde ja palus kitselt andeks. Poiss lubas, et ta enam kunagi vihaseks ei saa.

Õpilane

Laste ja noorte raamatud

KÄLEVIPOEG	3.00
A. Tiitus KOLM MUINASJUTTU	3.00
E. Lindsaar KOMPANI POEG	1.00
KUIDAS TALLINN NIME SAI	3.00
K. Vaikla KULDNE TAMMETÕRU	3.00
LAULE JA MÄNGE VÄIKELASTELE (Nootidega)	5.00
LAINETE SALADUS	4.00
K. A. Hindrey LEMBITU	3.50
J. Kaup LINNUSE EHITAJAD	2.00
H. Nõu OI-OI-MIS JUHTUS	3.10
S. Raatmaa MINU KARU	5.10
MINU PILDIRAAMAT	2.50
A. Teder NAPOLEONI JÄLGEDES	2.50
H. Michelson NOORSOOTÖÖ RADADEL	4.00
NOORTE LAULIK	3.00
Ü. Lehti PIKKE — MIKKE	1.50
G. Helbemäe RAEKOOLI ÕPILANE	3.50
K. Ristikivi SELLID	3.00

Postiga tellides raamatu hinnale lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Lehekülg „Meie Noored" ilmub Kanada Eesti Õpetajate Ühingu üritusena. Toimetajad: Hella Leivat ja Helle Reikman. Toimetuse aadress: c/o Hella Leivat, 16 Cortland Ave., Toronto, M4R 1T8 Ont.

Eestlus püsib koos emakeelse kirjasõnaga!

EESTI RAAMAT ON EESTI KODU UHKUS

„Meie Elu" juures on müügil kõik paguluses ilmunud raamatud

Romaanid

G. Helbemäe AINULT AJUTISEKS $4.50
S. Ekbaum ARM ja AHNUS (B) 6.00
A. Kork ARMUD LÄINUD (B) 4.00
I. Jaks ARUANNE 3.75
G. Guareschi DON CAMILLO 2.50
I. Jaks EI KELLEGI MAAL 4.50
A. Mägi EI LASTA ELADA 3.75
A. Valgmaa ELU ÜKSIKLINNUD 4.70
B. Kangro EMAJÕGI 4.25
A. Mägi EPILOOG 10.50
R. Kolk ET MITTE KUNAGI VÕITA 5.00
A. Thoen IGAVIKU VESKID (b.) 3.25
V. Uibopuu JANU 3.75
P. Lindsaar JA SÕDURID LAULAVAD I (B) 3.50
P. Lindsaar JA SÕDURID LAULAVAD II (B) 4.00
B. Kangro JOONATANI KADUNUD VELI 6.50
B. Kangro JÄÄLÄTTED (B) 3.10
A. Kalmus JUMALAD LAHKUVAD MAALT 3.50
A. Kalmus JUUDAS 5.00
A. Thoen HALLIDE MÄGEDE MAA 3.75
A. Kallas HINGE SILD 3.75
H. Mäelo HOMNE PÄEV 6.90
P. Krusten HULLUMAJAST MÖÖDUMISEL 6.50
A. Willmann HUNDISÕIDUL 7.90
P. Lindasaar „HÄRRAD OHVITSERID" 7.90
K. Ristikivi KAHEKORDNE MÄNG 6.50
A. Mägi KARNEVAL 4.25
A. Gailit KAS MÄLETAD MU ARM II & III @ 3.75
P. Krusten KAUGEL VIIBIJA KÄEKÕRVAL 3.75
V. Uibopuu KEEGI EI KUULE MEID I & II 7.50
B. Kangro KEERISTULI 5.00
H. Mäelo KEERDSÕLMED 4.80
I. Jaks KELDRIST PÕÕNINGULE 6.50
A. Viirlaid KES TAPPIS EERIK HORNI 7.90
L. Lumiste KILLAD KÜLAS 5.00
A. Mägi KIUSAJA 3.75
A. Mälk KIVINE PESA 4.70
B. Kangro KIVISILD 4.50
A. Kivikas KODUKÄIJA 5.00
V. Kudres KOIDUST KESKPÄEVANI 3.75
H. Susi KOJU TULEK 7.90
S. Ekbaum KONTVÕÕRAS 4.70
K. Rumor KRUTSIFIKS 4.25
R. Raid KUI VENELASED TULID 2.50
K. Rumor KULD LIND 3.75
A. Helm KURADIL EI OLE VARJU 11.50
A. Viirlaid KUSTUVAD TULED 4.70
S. Ekbaum KÄRESTIK 3.75
R. Kolk KÜLA PÕLEB KAHEST OTSAST 3.75
V. Uibopuu LADEMED 5.00
P. Krusten LAEV AKNA TAGA 3.75
P. Krusten LAEVASÕIT LEAGA 7.50
H. Salu LÄSNAMÄE LAMBURID 10.50
P. Krusten LAUL KÕRGEL KALDAL 4.25
A. Mägi LIPPUDE VAHETUS 7.50
K. Ristikivi LOHEHAMBAD 6.50
E. Nõu LÕIGATUD TIIBADEGA 10.50
A. Mälk MERE ANNID (b.) 3.50
E. Õun MERI JA MAA 12.00
V. Uibopuu MARKUSE MUUTUMISED 4.25
A. Gailit MUINASMAA 4.70
B. Kangro MUST RAAMAT 4.70
K. Ristikivi MÕRSJALINIK 4.70
T. Saare MÜÜRILILL 3.75
M. Pihla NAANU EMA TÜTRED 4.50
A. Kork NELI MUSKETÄRI 3.75
P. Krusten NEIUKE LÄKS ROOSIAEDA 4.50
K. Ristikivi NÕIDUSE ÕPILANE 4.70
G. Helbemäe PAGEJAD 6.00
P. Lindsaar PAELAMEHED 4.80
H. Nõu PAHA POISS 6.90
A. Willman PEO TÄIS TUHKA, TEINE MULDA II (B) 4.00
III 4.80
IV 4.80
V 4.80
A. Mägi PARADIISI VÄRAVAD 4.25
P. Krusten PIKERPÕLD JA PIIRAPEEL 5.00
A. Mälk PROJEKT VICTORIA 10.50
E. Toona PUUINGEL 4.70
K. Ristikivi PÕLEV LIPP 4.25
B. Kangro PUU SAAREL ON ALLES 7.50
H. Mäelo PÄEVAST PÄEVA 10.50
E. Nõu PÄRANDUSMAKS 10.50
K. Rristikivi PÕLEV LIPP 4.25
A. Kork RELVALOOD 6.50
A. Mägi RISTIRIIK 5.70
F. Kraav RISTTULES 2.50
K. Ristikivi ROOMA PÄEVIK 9.90
K. Ristikivi RÕÕMULAUL 4.70
A. Viirlaid SADU JÕKKE 4.70
A. Kork RÖÖVLIJAHIL 9.90
B. Kangro SININE VÄRAV 3.75
E. Toona SIPELGAS SINISE KAUSI ALL 7.50
R. Kolk SULAJÄÄ 3.75
K. Ristikivi SURMARATSANIKUD 4.90
H. Salu SURMATRUMMID 3.75
A. Kork SULID JA VÕMMID 7.50
A. Viirlaid SURNUD EI LOE 7.90
A. Kallas SUURLINNADE UDUS 3.75
K. Jakobi SUVEKODUMAA 7.90
J. Lattik TEDA EI OLE SIIN 6.00
A. Mägi TAALRIMÄNG 4.80
B. Kangro TAEVA VÕTMED 3.75
A. Kork TAMMIRAIUJAD (B) 4.00
A. Mägi TANTS HÄMARUSSE 4.50
B. Kangro TARTU 4.25
M. Pihla TEED JA KÄIJAD 3.75
H. Mäelo TEISED TUULED 5.70
H. Nõu TIIGER — TIIGER 5.00
A. Thoen TEISELE RANNALE 4.25
R. Kolk TRUUDUS ELU VASTU 9.90
R. Kaljumägi TUULE VESKI 4.70
A. Kivikas TULI LILLED 3.75
K. Rumor TUULE VIIUL 4.25
K. Ristikivi TULI JA RAUD 10.50
E. Ilbak TUVI MALM 3.75
A. Kork TÄNAVAKUNINGAD 5.50
A. Mägi UUED ISANDAD (kroonika) 6.00
V. Õun UUS EVANGEELIUM I 3.75
V. Õun UUS EVANGEELIUM II 3.75
S. Ekbaum VANG KES PÕGENES 9.90
S. Ekbaum VARJUDE MAJA 3.75
A. Kask VARJUD UDUS 3.75
A. Kivikas VERI MUST 4.80
F. Tuglas VÄIKE ILLIMAR 4.80
R. Kolk VÄIKEMEES MIKS NUTAD 4.25
K. Ristikivi VIIMANE LINN 4.50
H. Mäelo VÕÕRAS VERI 4.50
H. Mäelo „Võõrsil" 7.90
K. Ristikivi ÕILSAD SÜDAMED 5.00
B. Kangro ÖÖ ASTMES X 6.90
A. Mägi ÕIGUS HÕLMA ALL 7.50
H. Susi ÜLE LAHE 7.90
P. Lindsaar — VÄRSKA 10.50

Novellid

P. Krusten HUUPI VALITUD $4.70
I, Jaks AUGEIASE TALLID 10.50
A. Mälk KADUNUD PÄIKE (B) 4.00
H. Nõu KASS SÖÖB ROHTU, n. (B) 4.00
H. Nõu KORD KOLMAPÄEVAL 4.70
I. Jaks MAPP 5.00
V. Uibopuu MOSAIIK 4.50
D. M. Türner SIINPOOL EEDENI VÄRAVAID 4.25
K. Rumor UNED JA MURED (B) 3.25
K. Jakobi SUVEKODUMAA 7.90
E. Nõo TONT TEAB 6.00
K. Saarsen VALLUTAJAD 6.25
E. Nõu VASTUVETT 5.00
A. Mägi VIIMANE PAAR 4.70

Jutustused

L. Lumiste ATLANDI AKNAL 4.50
Reisikirjad ÜLE MAA JA MERE 3.75

Mälestused

P. Krusten AIAPIDU LAMPIONIDEGA 10.50
K. Rumor AEGADE SADESTUS I $4.25
K. Rumor AEGADE SADESTUS II 4.70
L. Lumiste ALAMÜSE ANDRES 6.85
A. Kalmus AJASTUTE VAHETUSEL 10.50
W. Mettus AINUS PARADIIS 4.80
R. G. Borgelin DANNEBORGI LIPU ALL 13.00
A. Warma DIPLOMAADI KROONIKA 6.00
M Raud EESTI KOOL AEGADE VOOLUS I 6.00
M. Raud EESTI KOOL AEGADE VOOLUS II 12.00
A. Traksmaa EESTI VABADUSSÕDA 9.00
H. Mäelo ELUTEGEVUSES 4.25
A. Luts HEITLUSE KEERISES II 15.00
A. Thauvon-Suits G. SUITSU NOORUS 3.75
O. Mamers HÄDA VÕIDETUILE 4.50
A. Mälk HOMMIKUST KESKPÄEVANI 6.50
A. Kalmus KADUNUD SAAR 6.90
K. R. Pusta KEHRA METSAST MAAILMA .. 4.50
J. Remmelgas KOLM KUUSKE 4.50
K. R. Pusta KIRJAD KINNISEST MAJAST .. 4.50
I. Käbin MAAL JA MEREL 9.50
V. Kravchenko MA VALISIN VABADUSE 5.00
LAIARÖÖPMELINE SOOMUSRONG Nr. 2 .... 13.00
E. Sanden LOOJANGUL LÄHKUME TALLINNAST 16.20
A. Raag LÄBI VAREMETE 10.50
P. Lindsaar MARDUS KILJATAS 4.70
A. Mettus MASK JA NÄGU 5.00
K. Kadak MITME TAEVA ALL 15.00
E. Sanden MITME NÄO JA NIMEGA 12.50
R. Kask MÕNED PÄEVAD SEPTEMBRIS 6.50
A. Kallas PÖÖRIPÄEVAD 4.50
A. Mälk PEALE PÄEVAPÖÖRET 9.90
H. Merelaid PÄIKESE TÖUSU POOLE 7.50
Hugo Raudsepa KANNATUSTEE 10.00
J. Pitka RAJUSÕLMED 8.80
F. Kraav RISTTULES 2.50
H. Laretei SAATUSE MÄNGUKANNID 5.00
A. Raag SÄATUSLIKUS KOLMNURGAS 7.50
H. Mäelo SAMMUD EDASI 7.90
V. Poska-Grünthal SEE OLI EESTIS 12.00
G. Helbemäe SELLEST MUSTAST MUNGAST II 3.75
E. Lundeborg SOOMUSAUTOGA EESTI ..... VABADUSSÕJAS 5.00
W. Mettus SOOVIMATA KÜLALISED 5.70
M. Raud SÜLG JA RAAMAT 4.25
A. Hinnom SUUR HEITLUS 3.75
E. Ole SUUREL MAANTEEL I (Bros.) 8.00
E. Ole SUUREL MAANTEEL II (Bros.) 9.00
W. Mettus SÜDA PEO PEAL 3.70
A. Roos TALLERMAA 4.80
Koguteos TAMMINE RAHVAS 3.00
A. Lüüs TARTUS JA ROOTSIS 4.50
O. Angelus TUHANDE VALITSEJA MAA 4.50
A. Mälk TULI SINU KÄES 3.50
J. Remmelgas TULINE VÄRAV 3.50
A. Mägi VANA TESTAMENT 9.90
A. J. Leinjärv TÕNISMÄE 10.00
S. Ekbaum VARJUDE MAJA, m. 3.75
S. Ekbaum VEIMEVAKK 4.70
A. Kitzberg ÜHE VANA TUULETALLAJA MÄLESTUSI 6.00
A. Käbin VAIM JA MULD 5.00
J. Remmelgas ELS VAARMAN 13.00
F. Tuglas VÄIKE ILLIMAR 6.00
S. Ekbaum ÜHISTEGEVUS ON PÄIKE 12.00

Mitmesugune kirjandus

O. Käbala AATOM POMM 2.00
L. Lumiste E. AJAKIRJANDUSE AJALUGU 12.00
N. Hindo EESTI ORGANISATSIOONID INGLISMAAL — 1918—1968 ..... 6.00
R. Toi EESTI HÜMN 8.00
Treumut & Piirisild COOKING ESTONIAN STYLE 10.00
Goethe FAUST II 3.50
EESTI VABARIIGI PÕHISEADUS 1.00
Jüri Uluots „EESTLASTE LEPINGUD VÕÕRASTEGA XIII SAJANDIL" 2.00
H. Salu EESTI VANEM KIRJANDUS 2.50
A. Oras ESTONIAN LITERARY READER 5.00
G. Suits EESTI KIRJANDUSLUGU 4.50
V. Piirisild EESTI KOKARAAMAT 6.50
EESTI KEELE JA KIRJANDUSE INSTITUUDI AASTARAAMAT 12.00
EESTI KRONIKA 1957 ..... 3.00
EESTI PÕLLUMEESTE POLIITIKA 4.00
ESTONIAN OFFICIAL GUIDE 5.00
ESTONIA — A NATION IN THE CROSSWINDS ..... —.75
M. Rauk INGLISE—EESTI SÕNARAAMAT 12.50
L. Kaagjärv HINGAMISPÄEV 5.00
Reedik Willem Willmann „JUTUD JA TEGGUD" 10.00
V. Kudres JUNNA 3.75
A. Roos JUMALAGA, KÄRS JA ERZERUM 4.50
A. Roos JUUTIDE KUNINGAS TALLINNAS 6.15
A. Saareste KAUNIS EMAKEEL II 5.00
V. Tauli KEELEKORRALDUSE ALUSED 8.40
J. Aavik KEELEUUENDUSE ÄÄRMISED VÕIMALUSED 10.00
O. Laaman K. PÄTS 4.80
A. Possevino KIRI MONTOVA HERTSOGINNALE 2.00
Vello Salo „KRISTLIK ROOMA" ..... —.50
KUNGLA "30", 1949—1970 ..... 15.00
Arno Vihalemm „KUNSTNIK EESTI KIRJANDUSES" 2.00
R. Toi LAULIK 3.75
R. Seth LÄNGEVÄRJURINA EESTIS 1.50
XIII LÄÄNERANNIKU EESTI PÄEVAD 1977 5.00
G. Herling MAAILM OMAETTE 1.50
H. Jänes MAAILMA KIRJANDUSE PEAJOONI 7.50
B. Kangro MERRE VAJUNUD SAAR (näidend) 6.00
METROO 77 ..... 7.00
A. Küng MIS TOIMUB SOOMES 14.00
B. Pascal MÕTTED 2.00
P. Laan MÕTTELEND 5.00
A. Gailit MÄLESTUSTEÖS .....
Mägi-Ristikivi-Kangro EESTI KIRJANDUS PAGULUSES 9.00
H. Salu PÕRKUNI PREILI (b.) 15.00
RETSEPTIDE KOGUMIK I (kokaraamat) .. 3.50
A. Vomm RITSÕNAD 2.50
RUDOLF SAARING 5.00
SAARESTE VILE MURDEATLAS 9.00
E. Saks SAXI-SAXA-SAX-SAKS 10.00
G. Ränk SEST ÜMMARGUSEST MAAILMAST 20.00
V. Linna SIIN PÕHJATÄHE ALL 7.20
E. Jõesaar SKULPTUUR MAALJOONISTUS 12.00
STOKHOLMI EESTI ALGKOOL 5.00
J. Härmatare SUMERI KILDE 8.75
SÕNAS JA TEOS (Pühendatud E. V.Tartu ülikoolile) 5.00
T. Künnapas SUURED MÕTLEJAD 6.00
KORP. ROTALIA SÜDAME JA SULEGA 3.75
TORONTO E. MEESKOOR 1950—1970 ..... 7.50
TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING 1952—1978 ..... 8.00
TRENT '77 ja TRENT '78 ..... a. 2.50
H. Salu UTOOPIA JA FUTUROLOOGIA 4.50
R. Andre VALIMIK ETTEKANDEID 4.50
VANA EESTI RAHVAKULTUUR 3.00
Reedik Willem Willmann „VALMID" 2.50
J. Kaup ÜKSIKUD RAJAD TÄHTEDE ALL .. 4.95
VÄIKE ÕIGEKEELSUSE SÕNARAAMAT 5.00
G. Helbemäe ÜLELIIGNE INIMENE 4.00
V. Salu VALMID 2.50

Luuletused

I. Ivask AJALOO AIAD 3.00
S. Ekbaum AJATARI $5.00
B. Kangro AJATU MÄLESTUS $3.00
B. Kangro ALLIKAD SILLA JUURES 4.00
U. Maasing DZUNGLILAULUD 6.00
B. Kangro EARTHBOUND .....
EESTI LÜÜRIKA I (valimik) 5.50
FAUST II 4.50
HARRASTUSED PARRASPUUDELT (noortelt) 2.50
B. Kangro HÄITSMEMEHI JA PÄRLI PÜÜDJAD 7.00
K. Ristikivi INIMESE TEEKOND 6.00
A. Vihalemm KAJA KIVI SÜDAMES 3.00
J. Nigol KALLIS KODU 1.00
K. Alven KAS MÄLETAD 3.00
R. Kolk KIRI 5.00
E. Haavniit KIRJAD KODUMAALE 4.00
S. Ekbaum KIVI KILJATAS AKNASSE 3.00
K. Lepik KLAASIST MEHED 6.00
U. Karuks KODAKONDUR 6.00
O. Ehaste KODU MU KULDNE 4.00
H. Adamason KOGUTUD LUULETUSED 7.20
H. Talvik KOGUTUD LUULETUSED 3.30
H. Oja KOPUTUSED ENESES 1.50
A. Rannit KUIV HIILGUS 3.40
G. Suits KÕIK KOKKU ON UNENÄGU 3.30
A. Viirlaid KÄSI KÄES 7.00
G. Suits LAPSESÜND 2.40
L. Tuulse LIIV JA LUMI 3.20
K. Rumor LIIVA KELLA ALL 3.80
E. Krants LUMELIITLASED 3.00
B. Kangro MEREVALGUS-TUULETUND 6.00
I. Grünthal MERI 2.50
A. Vomm MINU HING 20.00
MINU LAULUVAR II 6.00
I. Grünthal MUST PÜHAPÄEV 2.00
K. Lepik MARMORPAGULANE 3.00
I. Grünthal MÕÕT ON TÄIS 4.30
I. Grünthal MÜÜDID MÜLKA PÕHJA KADUNUD MAAST 1.90
T. Ässar „NAGU LIIV MERE ÄÄRES" 3.00
U. Maasing NEEMED VIHMADE LAHTE 3.50
R. Kangver NELIKÜMMEND KÜÜNALT 4.00
I. Ivask OKTOOBER OKLAHOMAS 2.00
A. Kaelas OKUPEERITUD EESTI 1.50
M. Deverguas OSMOSES 3.00
B. Kangro PUUD KÕNNIVAD 2.90
U. Masing PIIRIDELE PYYDES 4.00
I. Ivask PÄEV ASTUB KUKE SAMMUL 3.00
A. Adson RÄHUMÄE KANNEL 5.00
A. Pihlak RAUDSED ÕIED 2.00
A. Mägi REGIVÄRSID 2.00
G. Suits ROOTSI LUULEPÕIMIK 2.00
A. Kivikas SEE ON SEE MAA 1.50
B. Kangro SEPTEMBER 3.00
T. Ässar SEITSE SILDA, ÜKS PÄAT 2.00
E. Pettai SININE UNISTUS 6.00
K. Lepik SURMAL ON LAPSE SILMAD 4.00
B. Kangro SUVEHARI 3.50
S. Laaman SÜDA VAATAB KIIKRIGA 4.00
A. Vihalemm TSOOLOOGIA 4.25
G. Suits TULI JA TUUL 2.00
H. Oja TUNNETE PURDEL 3.00
G. Suits TUULEMAA 2.40
A. Vomm VARJUD 8.00
B. Kangro VARJUMAA 3.50
A. Mägi VASTUHELGID 3.50
I. Ivask VEREKIVI 6.00
K. Lepik VEREPÕLD 4.00
U. Masing UDU TOONELA JÕELT 5.00
A. Vihalem ÜHE KEELEGA KANNEL 6.00
K. Saarsen ÜKSILDUSE AASTAD 5.00

Koguteosed

E. Laaman EESTI ISESEISVUSE SÜND $36.00
EESTI RIIK JA RAHVAS TEISES MAAILMASÕJAS, I—X, ... (bros.) @ 5.50
köites 90.00
EESTI SAATUSAASTAD 1945—1960, I, II, III, IV, V ..... @ 6.50
köites 55.00
ESTLANDS ANSIKTE 15.00
B. Kangro-V. Uibopuu MEIE MAA IV 7.85
E. Uustalu EESTI VABARIIK 15.00
B. Kangro UNIVERSITAS TARTUENSIS 16.00
„EESTLASED KANADAS" 30.00
EESTI SEINAKAART (riidel) 28.00
EESTI SEINAKAART (paberil) 25.00
EESTI ROOTSIS 30.00
ESTO 76 — ALBUM 16.50
ESTO 76 — MEDIA COVERAGE 5.00
PICTURESQUE ESTONIA 15.00

Usuline kirjandus

O. Loorits EESTI RAHVAUSUNDI MAAILMAVAADE 2.50
B. Lige KOGUTUD JUTLUSI 5.00
V. Salo RIIK JA KIRIKUD 2.00
R. Kiviranna RÄNDURID TOLMU JA TÄHTEDE VAHEL 6.50
J. Luur ja Arumäe USUÕPETUS KODULE JA KOOLIDELE 3.25
J. Laks ÄRKAMISTUULED KODUMAAL 2.50

Ajakirjad

RAHVUSLANE 2.00
IRIINU 1.25
TULIMULD 6.00
MANA 8.75

Meie kirjanikud

E. Eller ARVO MÄGI 3.00
A. Mägi GERT HELBEMÄE 3.00
A. Mägi KALJU LEPIK 3.00
H. Salu ALBERT KIVIKAS 3.00
K. Ristikivi BERNARD KANGRO 3.00
A. Kurlents KARL RUMOR 3.00
KIRJANIKULT LUGEJALE 3.50
LUGEJALT KIRJANIKULE 3.50

Laste ja noorte raamatud

EESTI KEELE HARJUTUSTIK I 3.00
V. Tauli EESTI GRAMMATIKA I 8.00
Jänes EESTI KEEL (selle ehitus, areng ja ortoloogia) 6.50
H. Jänes MEIE EMAKEEL III 2.50
A. Kajasaar EESTI MAATEADUS 1, 2 ja 3 vihk ..... @ 2.50
H. Rajamaa AABITS $3.30
H. Rajamaa EESTI ALGLUGEMIK I 3.30
H. Rajamaa EESTI ALGLUGEMIK II 3.30
H. Rajamaa EESTI ALGLUGEMIK III 3.30
H. Rajamaa EESTI LUGEMIK II 3.50
T. Künnapas MEIE KODUMAA 3.75
H. Michelson EESTI RADADEL 9.00
S. Raatmaa JÄNESEPOEG KES LENDAS 4.30

TÄHELEPANU. Kui teil puudub mõni soovitud raamat, siis kirjutage või helistage „Meie Elu" talitusele ja teile saadetakse raamat posti teel koju. Raamatu hinnale lisandub saatekulu.

Postiga tellides lisandub raamatute hinnale saatekulu.

„MEIE ELU" talitus, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada

EKN LIIKMED INFORMATSIOONI-KOOSOLEKUL MONTREALIS

Möödunud laupäeval ja pühapäeval toimusid Montrealis Eestlaste Kesknõukogu Montrealis ja Ottawas elavate liikmete ja EKN juhatuse liikmete vahelised informatsioonilised kokkusaamised, et tihendada kontakti EKN juhatuse ja väljaspool asuvate liikmete vahel. Informaalseks kohtumiseks sõitsid Torontost Montreali EKN esimees U. Petersoo, abiesimees ja väliskomisjoni esimees L. Leivat ja peasekretär E. Salurand. Montrealist ja Ottawast võtsid kokkusaamisest osa EKN liikmed abiesimees P. Mõldre, prof. M. Puhvel, E. Heinsoo ja Leida Helde Montrealist ja abiesimees W. Pent ja R. Piirvee Ottawast. EKN liige õp. H. Laaneots ei saanud haiguse tõttu kokkusaamisest osa võtta.

Laupäeval mitu tundi kestnud informaalsel kokkutulekul, mille korraldas abiesimees Montrealis P. Mõldre Jaani kiriku seltskondlikus ruumis, vahetati laiahaardeliselt mõtteid paljude küsimuste üle ühenduses EKN praeguds tegevusega ja edaspidise tegevuskavaga. Puudutati kõiki praeguseid aktuaalseid küsimusi, mis praegu EKN töös käigus või seisavad tegevuskavas.

EKN abiesimees Montrealis P. Mõldre rõhutas tihedama kontakti vajadust kohapealsete keskustega ja väljaspool asuvate EKN liikmete lähemat informeerimist EKN jooksvast tööst. Siis saadakse ka kohalikku eestlaskonda paremini informeerida ja vältida seda, et EKN'u võidakse pidada ainult Toronto eestlaskonna organisatsiooniks. Ka pooldati informatsioonilisi kokkutulekuid väljaspool Torontost. Kaaluti ka küsimust, kas EKN üldkoosolek pidada ühe päeva asemel kahe päeva jooksul.

EKN esimees U. Petersoo ja peasekretär E. Salurand informeerisid lähemalt praegu käigus olevast aktsioonist kokkusaamiseks valitsusliikmetega ja tähtsamaist küsimusist, mis nendega tuleb selgitada, viie rahva ühisest aktsioonist UN'i kaudu impérialistliku Nõukogude Liidu dekoloniseerimise nõudmiseks, olümpiaadi Tallinna regati puhul vajaliku selgitustöö kavadest ja teistest küsimustest.

Abiesimees W. Pent Ottawas informeeris lähemalt NATO konverentsi ajal Ottawas oktoobri kuus NATO informatsioonikomitee poolt, mille esimeheks on senaator P. Yuzyk, korraldatavaist koosolekuist, milledest ka Euroopa Ikestatud Rahvaste Kanada Komitee esindajail on võimalik osa võtta. Neil koosolekuil on nähtud ette Nõukogude Liidust välja pääsenud dissidentide (V. Moroz j.t.) esinemised ja nende avalik küsitlemine NATO informatsioonikomitee poolt. Neid koosolekuid tuleb ka balti rahvaste esindajate poolt võimaluste kohaselt ära kasutada.

Pühapäeval oli Montreali Jaani koguduses kodumaalt lahkumise 35. aastapäeva mälestamise rohke osavõtuga jumalateenistus, kus jutlustas Kanada praostkonna vikaarõpetaja U. Petersoo. Jumalateenistusele järgnes kohvilaud, kus Laas Leivat kõneles olümpiaadiga ja regatiga ühenduses olevaist küsimusist ja U. Petersoo ja E. Salurand tutvustasid EKN tegevust.

Montrealis toimunud EKN liikmete informatiivne kokkutulek õnnestus üldiselt hästi ja peeti soovitavaks teiste samasuguste kokkusaamiste korraldamist.

HELIPLAADID

		Hind
LP # 71 (1)	(laste) SÜGIS JA TALVE LAULUD	$3.30
LP # 72 (2)	(laste) KEVAD JA SUVELAULUD	3.30
LP # 73 (3)	(laste) JÕULULAULUD	3.30
LP # 74 (4)	(laste) TILLUKE TIBUJALAKE	3.30
LP # 75 (5)	(laste) ARMAS EMA	3.30
LP #3402	VINDILISED VIISID (Kopvillem)	5.50
LP #3403	N. Põld NAAN PÕLD LAULAB	6.50
LP #3404	Järvi ja Kopvillem VIISE JA VINTE	5.50
LP #3406	H. Verder SÕDURILAULUD	5.50
LP #3407	N. Põld JÕULULAULUD	6.50
LP #3408	E. Loo KÜLASIMMAN	5.50
LP #3409	N. Põld PÕHJAMAA LAPSED	6.50
LP #3410	J. Villard KÜLALAULUD	5.50
LP #3411	I. Patrason—N. Põld: ENCHANTING EST.	5.50
LP #3412	H. Liiv & E. Loo TANTSUTAKTIS	5.50
LP #3413	N. Põld MUREMAA	6.50
LP #3414	R. Andre ME TÕUSEME JÄLLE	5.50
LP #3415	A. Raudsepp ÕN AEG ANTUD LAULDA	6.50
LP #3416	H. Betlem JÕULULAULUD	6.50
LP #3417	E. Loo RAHA PANEB RATTAD KÄIMA	5.50
LP #3418	V. Tali & H. Sepp MEENUB AEG	6.50
LP #3419	EBATRUUDUS	7.00
LP #3420	Dr. H. Tari „MIND ÄRA UNUSTA"	7.00
LP #0025	TALLINNA LAINEIL I	5.50
LP #0026	TALLINNA LAINEIL II	5.50
LP #1001	Heli neli TEEME POPPI	7.50
LP #1002	L. Ostrat ARMULAULU VIISE	7.50
LP #1003	Kaljo & Tarmo SÄDEMED	7.50
LP	L. Corradi ARMASTAN	6.50
LP # 122	ARMASTATUMAID EESTI LAULE	7.50
LP #1005	LUTTERUS	7.50
LP #1007	HÄMARIK	8.00
LP #1008	SUGAR SUGAR	8.00
LP #1009	JÜRI PEETERS	8.50
LP #1010	ELA JA LEEGITSE	8.00
LP #7016	Orkester ESTONIA	5.00
LP	L. Corradi IGATSUS LIILIA	6.50
LP #7001	KAJAKAS	5.00
LP # 301	Estonian voice MEREMUINASJUTT	7.50
LP # 302	Estonian voice KALEVITE KANTS	7.50
LP # 306	TÄHT ESTONIA TEATRIST	7.50
LP	H.A.M. Riivald LAULE KÕIGILE	7.50
LP	LEPATRIINU	7.00
LP #7601	LÕUNAMAALINN	7.50
LP	C. Animägi KUI MINA HAKKAN LAULEMAIE	6.50
LP # 010	S. Purre MA NÄEN	6.50
LP # 23	JAAN KUUSK	7.50
LP #7201	PEEGELDUSI	5.00
LP #7202	TULE RÄNDAME MÄNDIDE VÄRJUS	6.50
LP	H.A.M. Riivald PÜHAPÄEV	7.50
LP #6902	REET	6.50
LP	SUVEÖÖ	6.50
LP	SÜDASUVI	7.00
LP	LAULUPIDU ESTO '76	8.00
LP	LINDAU ÕED	7.50
LP	R. Ufer UNUSTUSTE TILK	7.00
LP	SIND TULEN KIITMA	7.00
LP	Marge TULE TAGASI	4.50
LP	R. Ufer TULE TAGASI	6.50
LP	Karike ESTONIAN SONGS	8.00
LP	LAULUPÄRG (laste)	10.00
LP	JUUBELIAASTA 25 (vaimulik)	6.00
LP	KODU LÄVEL 5 (vaimulik)	5.50

Plaatide hindadele lisandub Ontario jaemüügimaks 7% ja postiga tellides saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses
Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

HELILOOJA ARVO PÄRT LONDONIS KONTSERDIL

STOKHOLM (EPL) — Helilooja Arvo Pärt, keda ei lastud okupeeritud Eestist sõita Soome oma helitööde kontserdile, ilmus ootamatult Londonis oma helitöö „Cantuse" esitamisele BBC sümfooniaorkestri poolt Albert Hall'is.

Helitöö on pühendatud briti kuulsa helilooja Benjamin Britteni mälestusele ja oli esmaettekandel Ühendatud Kuningriigis. Ilmselt oli Soome juhtumi puhul tekkinud ja ajakirjanduses peegeldunud avalik skandaal sundinud Moskvat ümber mõtlema ja helilooja lasti seekord välja.

Arvo Pärdi esinemisest Londonis raporteerib Eesti Päevalehe Londoni-kirjasaatja Salme Pruuden muuhulgas:

Märkan, et orkestrijuht Gennadi Rozdestvensky vaatab kusagile ülesse. Pööran oma pilgu samas suunas. Orkestri kõrvalt ülevalt loozhide juurest sammub trepist alla pikk sale tumedate juustega ja vähese tumeda habemega noorevõitu mees. See on Arvo Pärt. Orkester tõuseb püsti ja orkestrijuht astub temale paar sammu vastu. See kõik sünnib lakkamatu plaksutamise saatel ligemale kümnelt tuhandelt kättepaarilt.

Poodiumilt lahkudes on ta korduvalt sunnitud tagasi tulema, ikka orkestrijuhi saatel ja orkestri püsti seistes. Oma esinemiselt oli ta väga tagasihoidlik. Keegi kontserdi kuulajaist, kes seda oli teinud televisiooni kaudu, ütles hiljem: „Oli tunne, nagu oleks tahtnud ta selle eest vabandada, et ta üldse seal oli."

Arvo Pärdi kohalolek oli meile suureks üllatuseks, kuna ainult paar tundi enne kontserdi algust sellekohasele järelpärimisele oli kindlalt vastatud: Arvo Pärt ei ole siin. Miks Kremli mehed teda Soome ei lubanud küll aga Inglismaale, on harilikku inimese mõtlemisvõimele arusaamatu.

Kavas on Arvo Pärdile, kui uustulnukale heliloojate peres, pühendatud tervelt kolm veergu, ligemale kolm korda nii palju kui Rimsky-Korsakovile.

Kodumaalt

LUGU KOOLIALMANAHHIGA TARTUS

Kevadel 1977 lõpetati Tartu koolialmanahhide väljaandmine, sest mindi üle koondväljaandele. Siiski väljastasid 2. keskkooli õpilased samal sügisel ise oma almanahhi, aprillis 1978 ka järgmise. Jaanuaris 1979 valmis kolmas „Tartu II Keskkooli almanahhi juhtum". Eesti TV saates „Noorte Kirjandushommik" avaldasid õpilased jaanuari algul soovi ilmutada ka lisa, milles publitsistika ja tõlked, kuid ...

Veebruaris 1979 nõudis ülikooli komparteikateedri õppejõud Feliks Kinkar mainitud kooli õpilase M. M. käest kolmandat almanahhi näha (ikkagi samizdat!). See muretsetigi talle, kuna loodeti asja „summutamist" ja et „koolis midagi ette ei võeta". Pärimistele õpilased ei soostunud üksikasjaliselt vastata. Kui nad almanahhi tagasi nõudsid, soovitas F. Kinkar seda otsida KGB arhiivist, nimetas seda nõukogudevastaseks ja natsionalistlikuks.

23. märtsil alustas direktor Peeter Kasema almanahhiga seotud inimeste väljaselgitamist. Selgus, et seda olid lugenud kirjandusõpetajad J. Volmer ja Helgi Rivis. Juurdluse tulemused direktorit ei rahuldanud ning ta pöördus vilistlaste poole palvega aidata kaasa KGB-le seletuskirjade kirjutamisel. Kuid neiltki ei saadud midagi teada, ei toimetajat, trükkijat. Almanahhi oli masinal paljundatud 5 eksemplari. Ei suudetud välja selgitada isegi tähtsamaid autoreid, nagu kurtis P. Kasema 3. mail peetud selgituskoosolekul õpetajatele. Almanahhi paksus oli 45 lehte, selles kirjutas kümme autorit, kellel leiti aina „ideoloogilisi vääratusi". Lõpuks õnnestus välja pinnida kuus nime.

Direktor süüdistas almanahhi tekkimises kirjandusõpetaja Helgi Rivist.

4. aprillil otsustati kooli parteibürool H. Rivis vallandada. Saadi jälile veelgi ühe „patule" — kaheksandate klasside õpilaste ja abiturientide kirjandeist leiti „otseselt nõukogudevastaseid kallaletunge ja shovinistlikke joonistusi ja mõtteid", nagu väitis hiljem prokürörSapozhnikov, kellest viimasel ajal on kujunenud truu KGB käsilane. Kirjandite teemad; Minu kiri NLKP peasekretärile Brezhnevile ja Miks ma astusin komsomoli. Helgi Rivist süüdistati nõukogudevaenulike nähtuste esilekutsumises ja nendest mitteteatamises, kooli pedagoogilise kollektiivi lõhestamises, usupropaganda tegemises ja saunaõhtute korraldamises. Pärast koosoleku lõppu nõudis direktor õpetajalt lahkumisavaldust, ähvardades õpetajakutse äravõtmisega. H. Rivis esitaski avalduse, kuid võttis selle varsti tagasi.

27. aprillil õpetaja vallandati kasvatuslikke funktsiooni täitva töötaja vääritu teo tõttu vastavalt haridusosakonna juhataja käskkirjale. Järgmisel päeval saadi ametühingu komitee nõusolek. Selgituskoosolekul lastevanematele direktor kinnitas, et sai nõuande vallandamiseks KGB-st.

H. Rivis kaebas Haridusministeeriumile. Ei vastatud. EKP Keskkomiteest anti asi lahendamiseks Tartu parteikomiteele. Ka kaebas H. Rivis Moskvasse, kuigi ta NLKP liige ei ole.

Lastevanemad saatsid nõudmise haridusosakonna juhatajale 11 C klassi õpetaja Helgi Rivis tööle ennistamiseks. Sellel oli 20 allkirja. Veel saadeti endiste õpilaste poolt kiri haridusministri asetäitjale (34 allkirja) ning 55 õpilast lähetasid protesti haridusosakonna juhatajale. Lisaks veel kirjad endistelt õpilastelt Jõgeva koolist, kus H. Rivis oli varem töötanud. Ikka iseloomustati teda hea õpetajana ja täotleti asja õiglast, seaduslikku uurimist, loomulikult tööle tagasivõtmist.

8. juunil arutas Tartu rahvakohus õpetaja hagi haridusosakonna vastu, kuna ta polnud nõus vallandamise alusega, soovides hoopis omal soovil lahkuda. Kostjat esindas direktor P. Kasema (!), keda toetas prokurör Sapozhnikov.

Hagi jäeti rahuldamata.

10. juulil 1979 arutati Tallinnas prokurör Stumburi eesistumisel H. Rivise kassatsioonikaebust Tartu rahvakohtu otsuse vastu. H. Rivis esitas uusi kaitseargumente. Kümnes punktis ta näitas: rahvakohus oli ignoreerinud tunnistust, et H. Rivis arutas kirjandites esinenud ideelis-poliitilisi vääratusi; kooliõpilane ei suudagi riigimeest mõnitada, ta ei saanud võtta seisukohta usuküsimustes, sest õpilastel polnud sääraseid vaateid, ta ei saanud teha religioosset propagandat, kuna pole usklikjne. Ülemkohtu tsiviilasjade kolleegiumi määrusega tunnistati Tartu rahvakohtu otsus ebaõigeks. Karistada võinuks distsiplinaarkorras, kuid vallandamine oli väär. Otsustati, et haridusosakond peab välja maksma palgavahe ...

Kui õpetaja läks otsusega haridusosakonda, vastati talle, et määrus ei kuulu täitmisele, kuna oli saadud vastav korraldus telefoni teel Tartu parteikomitee sekretärilt J. Kaarmalt. Ka polevat veel kohtutäituri luba ja toimikut, mis veel Tallinnas. Nüüd läks õpetaja Rivis sekretär Kaarma jutule, kes tegi talle selgeks, et

ta on keskmise kaliibriga rahvavaenlane.

H. Rivis üllatus, sest on enda arvates inimene, kes püüab teistesse headsoovlikult suhtuda.

Hiljem oli peaprokurör otsustanud asja läbivaadata järelevalve korras Ülemkohtu Presiidiumis. Saabunud põhjenduses korrati süüdistusi, mida oli juba esitatud rahvakohtus: on lubatud Nõukogude riigitegelaste mõnitamist õpilaskirjandeis, asutud nõukogude filmikunsti ning rahusõja küsimusis väärseisukohtadel, võimaldatud ideeliselt segase ja kunstiliselt küündimatu õpilasloomingu ringlust sellest teatamata, lubatud religioosseid väärtendentse ...

Jüri Lina

VENELASED VÕIVAD JÄÄDA VÄHEMUS-RAHVAKS

Vähene sündivus N. Liidu Euroopa osas

Hiljuti ilmus ühes Soome ajalehes tuntud asjatundja, Ebba Sävborg'i sulest kirjutus, milles ta tutvustas lugejad nõukogude olukorraga. Ta usutles mõnd vene rahvastikuteadlast. Selgus, et N. Liidus seistakse suure probleemi ees — elanikkond ei kasva soovitud viisil.

Tänapäeva nõukogude naine pole sugugi huvitatud teist last saama, sest sellega liituvad tema meelest paljud probleemid, nagu kahekordne töö (kodus ja tööl), raskused laste eest hoolitsemisel päeval, halvad korteritingimused ning teeninduste puudus. Vene naisele ei meeldi alati sabas seista ega mitme lapse ja mehega väikestes korterites elada. Eritigi noored on sunnitud niimoodi elama.

Eriti N. Liidu läänepoolsetes osades, ka Baltimaades, on väga madal juurdekasv — laste arv väheneb, kuid seevastu Aasia pool neid sünnib rohkesti. Rahvastikuteadlase Viktor Perevedentsevi arvates ideaalseks arvuks olekski iga naise kohta 2,5 last, mis suurendaks rahvaarvu.

Teise eksperdi, Juri Rjurikovi järgi üheks madala iive põhjuseks on, et naised tahavad üha rohkem läbi lüüa ärielus, ühiskondlikus tegevuses jne. Venemaa naised kurdavad et vastutus laste kasvatamises on täiesti emade kanda, sest suurperekonnad on praegu väikesteks leibkondadeks muutunud. Vaatamata sellele, et nõukogude naistel on lubatud üks aasta pärast sünnitamist puhkust pidada, ja et neile makstakse 56 päeva eest enne ja pärast sünnitamise, väheneb sündide arv pidevalt — eritigi Lääne-Venemaal. Vastupidi endistele aegadele pole lootavanaemade abi ja töökohad ei taha, et naine ja mees kordamööda kodus lapsi hoiaksid. Ja nii püsivad vene perekonnad ühe lapsega.

Rahvustikuteadlane Perevedentsev aga kinnitab optimistlikult, et üheaastane palgaline sünnituspuhkus rakendatakse aastakümne vahetusel, mõõnab aga, et see üksinda ei innusta naisi rohkem lapsi sünnitama. Oleks vaja ka teisi parandusi: tasutud sünnituspuhkus võiks olla 2—3 aastat, teenistuse lisamine lastega peredele, nii et kolme lapsega perekond võiks elada sama hästi kui ühe lapsega perekond. Samuti pensionie a alandamine mitme lapsega perekondade emadele, lastehoidmiste teeninduste arendamine ning nende kulude tasumine ühiskonna abiga ja noorte korterisaamise võimaluste parandamine.

Praegu lasteabiraha makstakse Nõukogude Liidus alles pärast neljandat last ja peamiselt Kesk-Aasia suurperekonnad saavad sellest kasu. Vähemalt viis last sünnitanud lähevad pensionile varem juba nüüd, aga nende elatis arvatakse teenitud raha põhjal, ja see on sageli väike, sest sageli sünnituspuhkusel olnud ema palk on ka väiksem pidevalt töös olnud naisest.

Kuigi Venemaal ehitatakse rohkesti uusi maju ja kortereid, on nende puudus suur probleem. Oma korter on, eritigi noortel, jätkuvalt saavutamata unistus. Tavaliselt abielupaar elab esimesed aastad oma lapsepõlvekodus, ideaalsel juhul neil on kasutada oma tuba. Mitmed töökohad pakuvad kortereid, need aga jagatakse töövanuse põhjal ja noored on ikka ilma korterita.

Sotsioloogid Soja Jankoa ja Maja Pankratovaga kahtlevad, kas sünnituspuhkuse pikendamine ergutab nõukogude naisi rohkem lapsi sünnitama. Hoolimata sellest, et igale kolmandale eelkoolieelisele leidub päevakodu koht, neist on alati puudus. Ja „babuskaid" pole, sest need töötavad majanduselus. Üha enam naised elavad üksinda oma lastega, sest igas seitsmendas peres pole isa. Abielulahutusel lapsed määratakse automaatselt ema juure, kuigi üksiku ema olukord pole kerge N. Liidus. Talle on peagu võimatu saada alimente, sest kohtuasutused paistavad mehi soosivat.

Juhul, kui emal pole muud tulu, kui ainult ühiskonna poolt antav toetus, pole tema olukord sugugi kerge, ta on sunnitud elama lapse abirahast mis on umbes $7.50 päevas. Pole kerge elada ainult majanduslikult, vaid ka selle poolest, et meheta naised ei ole just eelistatud. Ametivõimud on nii palju häiritud iive peatumisest, et paluvad üksikuid naisi sõlmida „lahtiseid suhteid" laste saamiseks. Väidetakse, et Nõukogude Liidus on naisteülekaal, aga tõeliseks põhjuseks on kartus slaavi rahvuse vähemusse jäämine. Paistabki olevat nii, et kui näiteks eestlastel on sama kartus slaavilaste ülekaalu osas, on slaavlastel täpselt sama probleem Aasia rahvastega.

J. M.

Eric Pehap Eesti Majas 12.–14. oktoobril

Tänavuse kunsti esitamise hooaja avab Eric Pehap. Kunstnik on esinenud tavaliselt pikemate vaheaegade järele. Viimati kolm aastat tagasi. Sellest siis tulenevalt on vanameistril alati olnud esitada ikka uut ja läbitöötatut. Tal on vormi käsitamisel silma, oskus näha ja edasi anda vormis esile tulevat karakterit. See vormitunnetus ühineb meisterliku maalilise varjundrikkusega.

Lõpetanud kõrgema kunstikooli Pallase, erakorralise nähtena nii maali kui graafika alal, kulgeb Eric Pehapi looming rööbiti mõlemal alal. Ka eeloleval näitusel esitab kunstnik 57-mę numbrilise eksponaatide juures õlimaale, akvarelle ja mitmes menetluses graafikat. Enamikus küll õlimaale ja akvarelle. Need on sümbolistlikud kompositsioonid (maastiku motiividel vaid kaks tööd), milles võimaldub kunstnikku näha sissepoole, ometi jälgib ta seejuures rangelt objektiivsust ja vormi. Graafika alalt tohiks tähelepanu köita Saaremaa muinaskangelase Suur Tõlli esitamine. Kui Kalevipoega on kujutanud mitmed kunstnikud, siis Suur Tõllist on seni vaid üksikud katsetused. Eric Pehap on püüdnud kogu lugu illustreerida suuremõõtmelistes originaal kivitrükis teostusis.

R. A.

Abel Lee näitus raamatukogus

Septembri kuu oli reserveeritud Northern District Library's (Eglinton-Yonge läheduses, 40 Orchard Blvd. W.) kunstnik Abel Lee väljapanekuiks, mis nüüd veel jookseb viimast nädalat.

Avalikud raamatukogud organiseerivad kunsti ja teisi väljapanekuid dekoratsiooniks ja kultuuri esitamise pärast ning sellistena aktsepteerivad neid ka raamatukogu külastajad, erilist süvenemist ja kunstilist kaalu neile omistamata.

Abel Lee, kuigi samale ajale langes tema teine esinemine Vancouveris, mis teadaolevalt pälvis erakordset tähelepanu kunstiringkonnis ja kriitikas, oli väljapanekut Northern Library's võtnud tõsisemalt, uut pakkudes oma viimasest loomingust. Ta on esitanud 29 tööd graafilises tehnikas, mida ta arendanud temale omasest monotüüpia menetlusest. Kunstnik nimetab neid vitograafeks, s.o. maali ülekantud joonistus. Temaatikalt avatlevad need inimtegevust looduse ja ühiskondlikus keskkonnas. Neis on poeetiline-lüüriline alatoon, kaldudes fantaasiasse. Viimistlus sürrealistlik ja poolabstraktne, rõhutatud vormis ja koloriidis. On ruumilist avarust, õhulisust ja liikuvust.

Abel Lee tööd paeluvad alati oma stiili puhtuse, süvenenud aine käsitluselt ja tundelisusega ...

R. A.

Noortekoori vaimulik kontsert

Äsja alanud sügishooaja esimeseks huvipakkuvamaks muusikaliseks sündmuseks tõotab kujuneda TEBK noortekoori vaimulik kontsert, pühap., 30. sept., kl. 6.00 õht. baptisti kirikus. 30-liikmeline noortekoor Charles Kipperi juhatusel esitab rea laule eesti autoreilt, neegrite spirituaale ja kaasaegseid USA vokaalkompositsioone. Kaastegevad solistid ning instrumentalistid M. Krabi, I. Medri, T. Kirves, E. Wilbiks, M. Ekberg j.t. Pühapäevane vaimulik kontsert on ühtlasi „peaprooviks" noortekoori peatsele USA reisile — 6. ja 7. okt., kus on kavas esinemised Lakewoodis ja New Yorkis nii eesti kui ka ameerika kirikuis.

Seoses suvise kolmanda juubelikonverentsiga, korraldab T.E.B.K. alates noortekoori esinemisega, iga kuu viimasel pühapäeval, vaimulikke kontserte nime all „Juubeli-aasta muusikaõhtud", kus laiema avalikkuse ette astuvad me tuntud kui ka värskeltavastatud noored usklikud talendid. 28. okt. esineb andekas viiuldaja Gerany Viinalass Sudburyst, kelle senised esinemised on hea vastuvõtu ning kriitika osaliseks saanud kanadalaste seas. Samuti kavatsetakse „Juubeliaasta muusikaõhtutega" tähistada helilooja Helen Tobias-Duesbergi 60. sünnipäeva.

Gaidlipkond „Rajaleidjad"

alustab uut tegevusperioodi. Avakoondus toimub neljap. õhtul, 4. okt. kell 7.00 Peetri kiriku saalis.

Noored paluvad vanematel avakoondusest kindlasti osa võtta, see on kasuks noortetööle.

Uutel hellakestel palutakse registreerida hellakeste juhile, Ingrid Kütt'ile, tel. 889-1063.

Gaididel ja vanemgaididel Rita Valter'ile, tel: 759-2405. Kõiki võib registreerida Ellen Kütti'le, tel. 225-4543.

Registreeruda võib ka avakoondusel.

„MEIE ELU" TALITUSES TORONTO EESTI MAJAS MÜÜGIL

WINTARIO ($1.00)
THE PROVINCIAL (5.00)
LOTO CANADA ($10.00)
LOTERIIPILETID.

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.

Helistada tel. 699-5295

Perenaise pilguga

KUIDAS SA TEAD, ET OLED VANA?

Torontos toimus Ryerson Polytechnical Institute's, esimene Gerontology (vananemise) konverents. Et sellelaadiline konverents oli esmik, siis nõudis see korraldajatelt suurt ettevalmistust.

Lektoreiks oli kutsutud dr. A. E. D. Schonfield, kes on professoriks Calgary ülikoolis. Ta elav ja naljaga vürtsitatud ettekanne oli „Vananemine Kanadas".

Kõneles ka dr. Louise Davies, Inglismaalt. Ta on „Food and Nutrition" dieedi ja kodumajanduse teaduse osakonna toimetaja. Tegev TV seeriates, pea ülesandega ülikooli uurimise osakonnas „A Head of the geriatric Nutrition Unit at Queen Elizabeth College". Erialaks on dr. Davies omale võtnud vananeva organismi toitlustamise vajadused ja üks ta raamatutest on „Kerge keetmine ühele või kahele", mille retseptid on koostatud teaduslikul alusel.

Kolmas, väga soravalt ja selgelt esitatud loeng oli Loraine Hiatt, New York'ist „An environment (ümbruskond) specialist ja researcher". Tema uurimistöö toimub 70—100 aastaste hoolealustega.

Dr.-professor Schonfield käsitles vananemist sünnist kuni pensionile minekuni, st. kuni 50—60 aastateni. Ta ütles, et õppima peab ja võib kuni surmani, kuigi peaaju rakkude vananemine algab pärast 25 eluaastat. Vana ja noore õppimise vahe seisneb vaid selles, et kaugemas eas näeme rohkem vaeva ja selleks kulub seega palju aega. W. Churchill kurtnud elulõpul, et talle ei meeldi see asi mitte, et läheb meelest ära.

Aastal 2025 on veerand inimkonnast tööprotsessist vabanenud ja vananenud. Nüüd on õige aeg nende kuldsete aastate ettevalmistamisega alata, vaatamata sellele kui vana teie praegu olete! See on kehtiv üle maailma kus seni on elulõpu inimesi hoolimatult koheldud. Koolidesse tuleb rakendada vanemate ja vanavanemate austamise õpetus. Iga noor peab mõtlema oma tervisele, toitlustamisele, riigiteenimisele, teenitud palga investeerimisele jne. Usu kaudu saab palju head moraalselt aidata. Riigihümn hommikul koolides jne.

Gerontoloogia programmide koostamisel põrkame aga suurte raskustega kokku. Inimene, kes ühel maal on vana, on meil Kanadas noor või keskealine.

Näiteks Norras on keskmine inimiga 75 aastat. Rootslane elab keskmiselt 73 aastaseks. Kanadlane 72 aastaseks.

Aga Kesk-Aafrikas 41 a, Lõuna-Aafrikas 52. Afganistanis kaob inimene 35 aastaselt ja Vietnamis 45 a. Nii on viimased uurimused tabelis ja lühidalt on nii, et mida madalama sissetulekuga maa, seda varem on inimgeneratsiooni surevus. Meie maa mõiste järgi viiekümne aastaringis suremine on vara.

Keskmise sissetulekuga maades ulatub keskmine eluiga 60 a. Erandid on nende hulgas Iisrael, Hiina, Hispaania ja Uruguay, kus elatakse keskmiselt 70 a.

Kõikides teistes edasijõudnud tööstuslikkudes maades on keskmine 70—72 ja 74 aastat. Nüüd, aga väga rikkas Saudi-Araabias peab eluga jumalaga jätma keskmiselt 45 aastaselt ja Indias 50 a.

Majanduslik heaolu on inimelu pikendav tegur. Raske füüsilise töötaja eluiga on lühem kui nendel, kellel õpitud elukutse. Kreeka mütoloogia küsib „Kes käib enne neljal jalal, siis kahel ja lõpuks kolmel jalal?" Inimene. Ta roomab, kõnnib ja lõpuks on toetuseks kepp. See on looduse seadus, et elame selleks, et surra.

Eluea pikkuses mängib pärivus väga suurt osa. Abielu partneri valikul tuleb tulevikus tõsiselt süveneda perekondade meditsiinilisse ajalukku.

— Kuidas sa tead, et oled vana?

Nüüd öeldakse vähest, et inimene on nii vana kui ta ennast tunneb olevat. See pole nii! Igaüks näeb, mis juhtub. Näkku tekivad jooned, mis ei meeldi sulle ega teistele. Nahavärvus muutub kaameks. Juuksed lähevad halliks ja hõredaks või pealagi päris paljaks. Hambad kollaseks või kukuvad hoopis välja. Kui naised teevad iludusoperatsioone ja „make up'i", siis heida pilk kõrvalestale ja see annab ikka ära, et üle 40 a.

Populaarne tänapäeva teooria on vananemise kohta — meie keha on väga keeruline masinavärk ja see „simply wears out". Palju rikkeid parandab kõrgelt arenenud arstiteadus, Galen, arstiteaduse isa, ütleb lühida lausega „Vanus algab siis kui organismis tekivad üksteise järgi haiguse häired". Inimese sündides algab vananemine ja näitena ütles dr. S., et pärast 35 eluaastat sureb ajurakke rohkem kui neid juurde sünnib.

Naised elavad meestest 7 aastat kauem!

Kuidas tehakse ettevalmistus töid Torontos?

Alberta pensionid on kõrgemad kui Ontarios. Siin ei panda vanu lindude hirmutamiseks põllule. Torontos pole kuulda olnud selliseid haigepõetajaid, kellel on vanade kannatusest „halemeel" ja pannakse nad enneaegu magama. Vanadus toob probleeme, aga kui palju probleeme on ka keskeas... Lektor tõi näitena Trudeau perekonna. Rahvas arvab, et Trudeau oli liiga vana. Lektor arvas, et see võib ka ümberpöördult olla...

Ryerson Institut, milline asutus sipleb üle miljoni võlgades, on siiski tähtsaks pidanud vananemisega seoses olevate kursuste avamist, mis algab 3 oktoobril. Kursus on mõeldud hariduse jatkamiseks neile, kes töötavad vanadekodudes, või vanadega seoses meditsiinilisel alal, sotsiaaltöötajatena, vanade toitlustajatena jne. Kava näitab suurtesse probleemidesse süvenemist, mis haarab tervist, vanade sissetulekut, eluaset, transporti, jõukohast tööd, poliitilist meelsust koos rassismiga ja kui oled „retired", kas siis ka sexist.

Järgneb dr. L. Davies'i loeng vanade toitlustamisest.

E. T. T.

ILMUS

EINAR SANDEN'i romaan

„Loojangul lahkume Tallinnast"

Hind $16.20

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses Eesti Majas

958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6

Majanduselu

RAHA VÄRV EI OLE TÄHTIS

Ka Kanada ametiühingute juhtivad mehed on mures lääneriikide majanduselu tulevikuga. Üheks kes mustadest väljavaadetest aru saab on keemiatööstuste unioni sekretär Levinson.

Ta kirjutas raamatu, kus on öeldud, et autotööstus tulevikus laiendatakse raudeesriide taga asuvatesse riikidesse põhjusel, et lääneriikides läheb töötasudeks 30% auto hinnast. Samuti takistavad sagedased streigid produktsiooni. Kommunistlikkudes riikides puudub aga võimalus streikimiseks ja ka töötasud on seal mitmekordselt madalamad, kui on seda lääneriikides. Seda tõendab ta dokumentidega oma raamatus „Vodka-Cola".

Pealkirja on ta võtnud lääne suurfirmade poolt tehtud äritehingust Coca Cola vahetamisest vodkaga.

Lääneriikide rahvusvahelistel suurfirmadel on vaid tarvis oma oskused ja tehnika anda kommunistlikkudele riikidele, kus neid varustatakse vastutasuks vastavate ehituste ja odava tööjõuga. Valmissaadused müüakse odava hinnaga tagasi lääneriikide turgudele. Seda on võimalik teha kuna töötasud on sageli 10—20 korda madalamad, kui on seda läänes, sest seal puuduvad töötasusid kaitsvad ametiühingud.

Selle tagajärjeks on töökohtade vähenemine, tööstuste ümberpaigutamise tõttu ja odav sisseveokaup mis võistleb siin valmistatud toodetega. Selle tagajärjel võivad tekkida tööliste rahutused — see on siht mida kommunistlikud riigid soovivad, arvab autor. Suured rahvusvahelised ettevõtted, nagu General Motors, I.B.M., DuPont ja teised on alati teinud äri diktaatoritega ja neile pole kunagi tähtis olnud kas need on parem või vasakpoolsed. Kommunistlike maadega äri teevad samad firmad kes varem olid äririlistes sidemetes Hitleriga. Põhimõtted ei ole neile tähtsad — on ainult dollar.

☆

Rahanduse eriteadlane Franz Pick, kirjutab tema poolt välja antavas ajakirjas, et Ameerika majandus on kokkuvarisemise ohus lähema 18 kuu jooksul. Hiljuti toimus Montrealis rahanduse eriteadlaste kokkutulek millest osavõttis 125 isikut, kõigist lääneriikidest.

Peakõnelejaks oli hr. Pick. Kõneleja soovitas paberraha, samuti bonde, mitte hoida vaid paigutada kulla alla. Kalliskivide ostmist ta ei poolda, kuna neid on raske realiseerima. Ta näeb kulla hinnana ette käesoleva aasta lõpuks US$500 unts ja hõbeda US$18 unts. 1940. a. alates on raha väärtus langenud 93%. Kui arvesse võttes 1940 a. väärtust on $90.000 maja väärt ainult $6300 ja $68 I.B.M. aktsia $4.20. Loeng oli korraldatud rahvusvaheliselt tuntud rahandusala tegutsevate firmade poolt.

☆

Uus valitsus täitis oma valimise lubaduse andes majaomanikkudele kinnisvara hüpoteegi protsentide arvel maha arvamise tulumaksu lehe täitmisel.

Uus seadus ei rahulda kõiki, kuid on osaliselt isegi laiaulatuslikum, kui varemalt lubatud. Uus seaduseelnõu vahendab majaomanikele, vastavalt sissetulekule ja hüpoteegi protsentidele, keskvalitsusele makstavat tulumaksu. Mahaarvamine algab 1979 aastal ülemmääraga $312.50 protsentide ja $62.50 kinnisvaramaksu arvel ja tõuseb aga 4 aasta jooksul $1500-le| Mahaarvamine toimub keskvalitsusele makstavast tulumaksust ja kui kellegil seda, kas palga väiksuse või muudel põhjustel pole, ei ole ta õigustatud mahaarvamisele. Mahaarvamine ei ületa kunagi keskvalitsusele maksta tulevat summat. Väljamakstud majade omanikud ei saa mahaarvamist. Intress laenude pealt mis on kasutatud remontideks kuuluvad plaani alla. Suvemajad ei kuulu selle plaani alla ja ainult üks maja on lubatud arvesse võtta. Abielupaar võib aga maha arvamist jaotada enda äranägemise järgi. Eelpool mainitud summad võivad olla väiksemad olenedes hüpoteegi suurusest. Hüpoteegi suurusena tuleb arvestusele ainult see summa mis võlgneti seaduse eelnõu väljakuulutamise päeval.

Kinnisvaramaksu arvel saadav mahaarvamine on aga ühtlane kõigile ja ei olene kinnisvaramaksu suurusest.

H. Kivi

„MEIE ELU"

lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast

„MEIE ELU"

Reisid ja puhkus

REISIBROSHÜÜRID TALVEHOOAJAKS

Aiaäride hinnakirjade väljatulek ennustab kevadet. Samuti on reisibroshüüridega, mis juba septembris pakuvad võimalusi talve veetmiseks lõunas.

Kõige sisukamaks on „Sun Tours" poolt välja antud „Sunflight" broshüür, mis esimest korda käesoleval aastal selgitab lihtsas sõnastuses mis õigused ja kohustused on kummalgi poolel.

„Suntours" garanteerib, et 6 nädala jooksul enne ärasõitu kui täis sõiduhind on tasutud, mingit lisamaksu ei tule. Uute soodsate puhkuse veetmise kohtadena on 3—4-päevased Las Vegase sõidud, alates $299.00 ja 4 päevane viibimine Disney World'is $199.00 eest. Soodsamaks puhkuse veetmise võimaluseks tuleb lugeda 1 nädal Panama City's $399.00 kuhu juurde on arvestatud ka ringsõidud.

Hinnad on kõrgemad jõulu ja märtsi koolivaheajal. „Skylark Holidays" pakub suurimat valikut, mis tal kunagi olnud. Hulgaliselt pakutakse ka laevareise.

Kolmas suurem reise korraldav kompanii „Holiday House" on välja andnud 2 broshüüri — „Florida" ja „Carribean". Nendele kes aga soovivad puhkust veeta Kanadas, C.P. Air võimaldab odavahinnalist lendu Toronto—Vancouveri vahel senise 1 kord nädalas asemel 3 korda nädalas. Samuti alustab ta odavate lendudega Toronto—Calgary ja Toronto—Winnipeg. Toronto—Vancouveri lennu hinnaks on $94.00.

☆

REISI TÜHISTAMISE KINDLUSTUS

Reisi „cancellationi" kindlustus on hea kui teil tuleb koht reserveerida 30 päeva või enam ette, et saada soodus sõiduhind.

Vähesed on teadlikud mida see katab. Suurem osa reisijaid on arvamisel, et nad saavad oma sissemakstud raha tagasi, kui neil ei ole võimalik sõita, kas ärilistel põhjustel, või lihtsalt muudavad oma sõiduplaane.

Kahjuks ei ole see nii. Seda tüüpi reisi tühistamise kindlustusega saate oma raha tagasi ainult kui haigestute ise või keegi teine teie perekonnas. Surmajuhuse tõttu teie lähemas sugulaskonnas, jne. Harilikult saate ka raha tagasi kui haigestub teie reisikaaslane — sugulussidemed ei ole vajalikud.

Kui hilinete lennule millele poliis on välja kirjutatud, on vajalik näidata, et see oli teist mitteolenevail põhjustel, kas ilmastik jne.

Tühistamise põhjuseks ei ole, kui enne ärasõitu tuleb teil mõtete lahkuminek oma reisikaaslasega ja otsustate sel põhjusel mitte reisi ette võtta.

H. Kivi

Metssiga ujus Eestist Soome

HELSINGI (M. E.) — Kas vabadust või uut eluruumi läks otsima see Eestist pärit metssiga, kellega Soome lootsid kohtusid ühel väikesel saarel lõunarannikul 5. septembril, pole teada. Igal juhul on tegu kangelasteoga, sest linnuteed on Eestist randumiskohale vähemalt 55 kilomeetrit. Pealegi see marsruut kulges läbi väga vilka laevatee, mida kasutavad kõik Leningradi sõitvad laevad!

Porvoo linna loodusteaduse muuseumi intendent Raimo Luomala käis järgmisel päeval lootside palvel tutvumas seaga. See aga ei tahtnud kedagi saarele lubada ja nii oldi sunnitud teda uurima merelt, kümne meetri kauguselt. „Turist" osutus umbes neljaaastaseks emiseks, kaaluga 80—100 kg. N. Eestist ärahüpanu paistis hea tervise juures olevaks, kuigi veidi väsinud. Raimo Luomala arvabki, et kuna saareke asub mandrilt mitte rohkem kui kolme kilomeetri kaugusel, püüab metssiga kindlasti järgmisel ööl sinna jõuda. See pole ainuke metsloom, kes on Soome üritanud ujuda. 1975. a. oli samale kohale uhitud umbes 3040 seakorjust. Siis vee soojus ja tuule suund polnud nii soodsad kui nüüdse „rekordsea" juhul.

Ilmselt Eesti metssigade arv on möödunud aastatel suurenenud, nii palju, et toit on lõpukorral. Soomes pole veel metssigu püsivalt ja neil oleks talvel raskusi toidu leidmiselt, sest metssiga on taimetoitlane.

Eesti keele kursused algavad

Eesti keele kursused teistest rahvustest või meie oma ühiskonda kuuluvalle täiskasvanuile, kes eesti keelt ei valda või kes seda vähesel määral oskavad, korraldatakse varemate aastate eeskujul ka algaval 1979/80. õppeaastal.

Tunnid toimuvad Toronto linna haridusosakonna õhtuste kursuste raames esmaspäeva õhtuti algusega kell 19.30 Northern Secondary School'is, 851 Mt. Pleasant Rd. (Peetri kiriku kõrval). Samas toimub ka registreerimine osavõtuks.

Esimene õppetund on esmaspäeval, 1. oktoobril. Kursuste lektoriks on Endla Komi. Lähema informatsiooni vajaduse korral palume helistada T. E. S. Täienduskoolide sekretärile, Leida Marley, telefon 223-0080 või kooli 487-5351.

Palume käesoleva teadaande lugejaid omapoolselt kaasaaidata selle levitamiseks nende hulgas, kellel võiks olla soovi eesti keele õppimiseks või kes tahaksid oma seniseid teadmisi sellel alal täiendada.

KOOLIKOMITEE

Soome kindral teenib vähem kooliõpetajast

HELSINGI (M. E.) — Möödunud aasta oktoobris tehti Tilastukeskuse poolt uurimus kui palju riigiametnikud keskmiselt teenivad. Olgugi, et pärast seda on palgad umbes 4,6% võrra tõusnud, annab uurimus pildi palkade suhtelisest suurusest.

Näiteks tehnilise kooli vanemõpetaja kuupalk on suurem kindrali omast, mõlemad üle 8000 mk. (u. $2000).

Kümne kõrgema palga rühmas on kuus õpetaja taolise ameti esindajat. Erandiks on ainult kindral teisel kohal ja sõjaväearst (6853 mk) koos staabiohvitseriga (5640 mk).

Tavalise tollimehe töötasu (3408 mk) on kõrgem näiteks chitusmeistrist (3202 mk), notarist (3137 mk), kassapidajast (2941 mk) ning maksuametnikust (2861 mk).

Väikepalgaliste hulka kuuluvad koristajad, kelledele harva on tasuks rohkem kui 3000 marka. Sinna palgarühma kuuluvad veel abimeditsiiniõde (2490 mk), kontoriabiline (2516 mk) ning laomees (2519 mk).

Venemaal 35 kuud tööd auto ostmiseks

Radio Liberty on võrrelnud, kui palju aega harilik tööline peab töötama eri maadel, et teenida küllalt raha auto, söögi või mõne asja ostmiseks.

Et teenida raha ühe nädala korralikuks söögiks harilikule perekonnale, peab inimene N. Liidus töötama 37 tundi, Prantsusmaal 15,8 tundi ja USA-s 10, 9tundi.

Värvitelevisiooniks peab N. Liidu tööline töötama 712,6 tundi, Prantsusmaal 221,7 tundi ja USA-s 86,3 tundi.

Väikese auto ostmiseks on töö vajalike kuude arv N. Liidus 35 kuud, Prantsusmaal 8,1 kuud ja USA-s 4,1 kuud.

Ainult üür on N. Liidus tunduvalt odavam kui teistel maadel.

Hoolimatus eesti riigimõisates

STOKHOLM (M. E.) — Nõukogude ühiskonnas suureneb järjepidevalt hooletus ja hoolimatus. See kajastub ka kolhoosi või sovhoosi laudas. Kariloomade lõppemisega sai Eesti 1978. aastal üle 6 miljoni rubla (1976 — 5,3 miljonit) kahju. Isegi ametlikult arvatakse vähemalt 10% täiesti hooletuse süüks. 1978. aastal vähenes nõnda lehmade arv Tartu rajoonis 3% (740). Külma tõttu hukkus neid eriti Pärnu ja Paide kandis eriti hulgaliselt ...

Soomlased tahavad olla korteriomanikud

Maksustusstatistika järgi oli Soomes möödunud aastal korteriomanikke pool miljonit, eramaju veidi alla 400 000. Suvilaid jne. oli kokku 320 000 ehk igal kümnendal soomlasel.

Iga neljas soomlane osutus auto, mootorratta või mootor- ehk purjepaadi omanikuks. Statistika järgi neid oli 820 000.

Tulumaksudele alluvat omandit oli üle 1,8 miljonil elanikul, tähendab 56% palgasaajatest ja keskmiselt oli varandust 47.000 mk.

Hoolimata varandusest, soomlastel on ka võlgasid, peamiselt tehtud oma korteri ostmiseks. Võlglasi on Soomes umbes miljn, 23 000 mk keskmiselt igaühel.

Elli Kalvik

ILURAVI

Kuuskümmend minutit

Mõnikord juhtub, et saame ootamatult kutse teatrisse, kontserdile voi koosviibimisele. Pingutava päevatöö järele oleme aga väsinud ja tülpinud ning ka pilk peeglisse kinnitab seda: ilmetust näost vaatavad kaks tuhmi silma, üldmulje on masendavalt hall. Kosmeetikakabineti külastamiseks ei jatku enam aega. Ka minkimiskunstikavalused ei suuda siin nimetamisväärset ära teha, sest närtsinud, väsinud nägu paksu mingikorra all mõjub koomiliselt.

Sellegipoolest ei tarvitse meelt heita. Kui on küllaldaselt tahtmist ja energiat, võib 60 minuti jooksul muutuda uuesti nooruslikult reipaks ja värskeks. Selleks järgnevad nõuanded. (Neis on silmas peetud naisi üle 35 eluaasta).

5 MINUTIT

Kuni vesi vanni voolab harjame juuksed hoolega läbi. Kaasaegne soengumood on võrdlemisi lihtsa joonega ja seepärast on kerge soenguid ise korrastada. Enne vannimineku võib otsmiku ja küljejuuksed kinnitada lokirullide võiklambrite abil. Kui juuksed koolduvad kuivált halvasti, siis niisutame neid „Vanda super setting lotion'iga". Viimane annab tugevust ja kohevust juustele ning soeng kestab kauem.

Näo ja kaela puhastame vastavalt kuiva, normaalse või õlise näonaha puhastuskreemiga ja käime üle näovees (refreshner või astringent) immutatud vatitampoonidega. Puhastatud näole ja kaelale määrime paksu kihi vitaaminiseeritud toitekreemi — „Vita-Lo Superrich nightcreme". Loomulikult arvestame kreemi valikul ka naha iseloomu samuti kui öökreemi valikul „Superrich või deep action cr. kuivale, night creme for normal skin" normaalsele ja niiskustandev „Fountain of beauty" rasvasele nahale. Järgneb värskendav vahuvann. Kümblemiseks kasutame klorofülli sisaldavaid vannivee vahustajaid.

10 MINUTIT

Vahuvanni võtmine võib kesta ainult 5 minutit, sest, pikemaajaline vannis viibimine muudab loiuks. Vee temperatuur olgu 35—40°C. Vanni järele jääb veel 5 minutit aega keha ülehõõrumiseks pehme harja või käsnaga. Protseduur lõpeb jaheda dushiga.

5 MINUTIT

Kuivatamiseks kasutame karedat froteerätikut. Näole ja kaelale kantud vitamiinkreem on tänu niiskusele ja soojusele hästi nahka imbunud. Normaalse ja rasvase naha puhul eemaldame kreemi leiges vees niisutatud vatitampooniga. Kuiva naha puhul aga jätame kreeminäole. Mõlemil juhul jätame silmade ümbert kreemi eemaldamata.

Järgnevalt asetame nahale elustava efektmaski-dinner-party pick-up'i". Efektmask oma vereringvoolu kiirustava toimega tõmbab nahalejäänud öökreemi kiiresti nahka ja nahk mõjub seega elustavalt ja siledamalt. Kiirenev vereringvool toob nahale ka värskust ja õrnust. Ka puhastab see mask naha surnud naharakukestest, mis sinna jäänud suve päevitamisest andes seega selgejumelise ilme.

10 MINUTIT

Mask näol, võtame diivanil või tugitoolis lamava või poolistuli asendi. Äratuskella keerame üles, et see heliseks 10 minuti pärast. Silmade värskendamiseks katame laud boorvees või nõrgas kummeli- või hiinatees niisutatud vatitampoonidega. Jalgadele anname veidi kõrgema asendi ning püüame saavutada lihaste maksimaalse lõtvuse.

5 MINUTIT

Äratuse järel eemaldame maski sooja veega näolt, millele järgneb karastusprotseduur. Katame näo külma vette kastetud rätikuga. Veel parem on nägu karastada jäätükikestega, mis on asetatud kahekordselt kokkupandud rätiku vahele. Selle protseduuri järel tunneme meeldivat jahedust. Kui näol esineb laienenud veresooni, siis on kuuma ja külma vaheldus vastunäidustatud. Sellisel juhul võib kasutada leige vee mähiseid. Laienenud pooride puhul on kasulik maski järel tupsutada nahka poore ahendava näoveega (Astringent.).

10 MINUTI T

Veel veidi niiskele nahale kanname päevakreemi-nahka kaitsva toimega nii ilmastiku kui ka jumestuse vastu „protection lotion'i". Juhul kui näonahk on eriti kuiv ja tundlik kasutame kaistva vedeliku alla kas „Vita-Lo'd" või niiskustandvat „Moisture-Lo'd".

Selleks ja riietumiseks kulub ca 10 minutit.

15 MINUTIT

Nüüd jääb veel veerand tundi aega jumestamiseks ja juuste korraldamiseks. Et soeng kogu õhtu jooksul püsiks korras, võib kasutada natuke juukselakki „Vanda B. C. Hairspray". Viimasel on ka juukseid puhastav toime, nii et kui teie juukses olid veidi õlised ja mustad, siis harjates juukseid pärast laki kuivamist mõjuvad nad palju puhtamana.

Nüüd veel kõrvalestadele ja kaelale veidi lõhnaõli ja ongi möödunud terve tund protseduuride algusest. Peegelpilt kinnitab, et olete selle tunni jooksul muutunud nooruslikult reipaks, teie nägu on jumekas, silmad säravad.

(Küsimused vastamiseks saata „Meie Elu" toimetusse või otse — Elli Kalvik, 16 6Sherwood Ave., Apt. 2, Toronto M4P 2A8. Tel. 483-1545.)

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.

Annetaja soovid täidetakse.

EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

TÄNUAVALDUS

Avaldame oma sügavamat tänu kõigile, kes meie varalahkunud tütre,

MALLE PÄHN-KETEL'i

surma puhul on püüdnud väga soojasüdamlikult kas isiklikult või kaastundekaartidega, lilledega ja mälestuskuulutustega ajalehtedes leevendada ja jagada meie südamevalu ja hingetormi rasketel leinapäevadel!

Sügavas tänutundes

ELMAR ja AINO PÄHN
lastega

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS

Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.

Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel: 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 30. septembril JUMALATEENISTUS kell 11 hom.
INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS kell 1 p.l.
Pühapäeval, 7. oktoobril JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.
Pühapäeval, 14. oktoobril LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. Kohvilaud. Eeskava. Solist Tamara Norheim.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

KODUMAALT LAHKUMISE JA LANGENUTE MÄLESTUSJUMALATEENISTUS pühapäeval, 30. septembril kell 11 hommikul. Solist Avo Kittask. Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul. Leerieelsed kell 11 hommikul.
TÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 7. oktoobril kell 11 hommikul. Solist Lydia Kööp.
INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Teenib õp. Aulis Jalonen.
Eelteade: Leeri alguse jumalateenistus 21. oktoobril. Leeris osa võtta soovijail registreerida õpetajale.
NAISRINGI KOKKUTULEKUD igal kolmapäeval kell 6 õhtul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Stone Church,
45 Davenport Rd.
Pastor Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Laupäeval, 29. sept. kell 7 õ. PIIBLITUND. Allan Laur.
Pühapäeval, 30. sept. kell 1.30 p.l. KOGUDUSETUND. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. Misjoni ohver.
Teisipäeval, 2. oktoobril kell 7 õ. PALVUS.

TERMOMEETRID
Celsius/Fahrenheit
$2.50 pluss O.S.T.
saadaval
„Meie Elu" talituses

Ivar Ivask
„ELUKOGU"
Hind $10.00
Postiga tellides lisandub saatekulu.
müügil „Meie Elu" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario, M4K 2R6

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid.
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 30. septembril kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid. Segakoor. Kell 6 õ. NOORTEKOORI VAIMULIK-KONTSERT. Juhatab C. Kipper. Solistid.
Sault Ste. Maries JUMALATEENISTUSED I Baptisti kirikus (Albert Str.) laupäeval, 29. sept. kell 6 õ. ja pühapäeval, 30. sept. kell 1 päeval. Külalised Torontost ja kodumaalt.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto.
Tel.: 698-7977 või 766-7853

Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.

Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough.

LÕIKUSE TÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 30. sept. kell 3 p.l. armulauaga. Laulab pr. Estra Toompuu. Jumalateenistuse järele toimub koosviibimine kirikusaalis. Ettekandeid. Kohvilaud einega.
Pühapäeval, 7. oktoobril kell 1.30 on JUMALATEENISTUS ühenduses kodumaalt lahkumise mälestamisega.
LEERIÕPETUS algab oktoobrikuu teisel poolel. Leeriõpetusest osavõtta soovijail teatada õpetajale.
ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.

Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 30. septembril kell 4 p.l. JUMALATEENISTUS Epinphany Luteri Kirikus, 20 Old Kingston Rd. West Hill (Eesti Kodu lõuna serval). Teenivad õp. E. Pähn ja koguduse õpetaja.
Pühapäeval, 7. oktoobril kell 5 p.l. LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga Redeemeri kirikus.
Esmaspäeval, 8. oktoobril kell 3 p.l. LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga Virginia United kirikus (Hwy 48 ja Royal Beach Rd.)

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kl. 6—7.30 õ. kodus, muul ajal vastavalt kokkuleppele.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS

20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 30. sept. kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad H. Sepp ja jutl. E. Saraoja.

RASKE HAIGUSE JÄREL LAHKUS MEIE ARMAS ABIKAASA, ISA, VEND JA ONU

AGO VÄLI

sündinud 29. juulil 1921 Vadil
surnud 19. septembril 1979 Väänas

leinavad kurbuses

abikaasa LEIDA tütrega
õde ÕIE KRAVETS perekonnaga Eestis
vend ERICH Torontos

Mu tee on käidud,
koju minna
laske väsind rändajal.

IGAVESELE UNELE VAIBUS 7. SEPT. 1979. A. TALLINNAS KOL. PÕDER'I LESK

HELGA KIRSCHBAUM KIRSIPUU PÕDER

sünd. 18. nov. 1909 Viljandis

valusas leinas

õde EDITH

Sinililled silmadele
kullerkupud kulmudele.

Lahkus igaviku kaduvusse lugupeetud naaberühingu ksv! ja Toronto EVÜ end. kauaaegne esimees ning KEVÜL abiesimees

EV Kapten

MANIVALD RANDLA

Teda mälestab vaikses leinas ja avaldab lesele pr. Alice Randla'le sügavat kaastunnet

EESTI VABADUSVÕITLEJATE ÜHING MICHIGANIS

Armast kauaaegset sõpra

LINDA LIIVAMÄGI'T

leinavad

ERIKA ja LEKA LEHELA
JUTA ja KUNO TAMBRE
AINO ja EDI SILD

Armast

LINDA LIIVAMÄGI

mälestavad

JUHAN REBANE perekonnaga
BERNHARD RÄTSEP abikaasaga

Armast sõpra

LINDA LIIVAMÄGI'T

mälestavad kurbuses

HILDE ja RUDOLF LALL
MARET ja AUGUST RAAG
ILMI ja ELMAR SAMARÜÜTEL
SALME ja AUGUST TUVIKENE
SALME ja RICHARD VESI

Armast venda

KARL HALLIK'UT

† 23. aug. 1979 Tartus

mälestavad

HALDI VIIRES perekonnaga Montrealis
ALEXANDER HALLIK perekonnaga Andorras

Lahkus armas

NORA KÕRM

mälestavad

DAGMAR ja EERIK KOKKER
REA ja JOHN LEMBERG
DAGMAR ja HUGO MURU
IDA MÜLLER
ILSE ja VOLEK NYBERG

Eesti arst valvekorras

29. ja 30. septembril
dr. A. Mae 493-7231

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

KORTERID

Naisterahvas otsib
KORTERIT
tuba ja köök. Oma mööbel. Helistada õhtul, tel. 284-0532

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

„Meie Elu" hilinenud kättesaamise puhul palume allolev kupong välja lõigata ja täidetult saata „Meie Elu" aadressile.

To: Estonian Publishing Co. Toronto Ltd.
Estonian Weekly „Meie Elu"
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

COMPLAINT TO THE POSTMASTER GENERAL OF CANADA

We subscribe to the Estonian Weekly „Meie Elu" — „Our Life"

Subscriber's name .....

Address (please type or print) .....

..... Postal Code .....

Estonian Weekly „Meie Elu" number ....., dated on ..... 1979 and mailed one day earlier from Toronto, was delivered by mail to my address on ..... 1979. This is ..... days after posting.

Usually issues of the "Meie Elu" have been delivered in ..... days. Please inquire as to the cause of this delay. We would appreciate more rapid and normal postal service in the future.

Yours truly,

....
(Date of complaint) (Signature)

Arvo Tuominen:

RIBBENTROPI-PAKT OLI SHOKK SOOME KOMMUNISTIDELE

HELSINGI (M. E.) — 5. septembril sai 85-aastaseks Stalini aegne kuulus poliitjuht Arvo „Poika" Tuominen, kes siirdus pärast 10-aastast vanglas veetmist 30-ndate aastate keskpaigul Nõukogude-Venemaale. Ta sai seal kuulsaks Otto Ville Kuusineni lähedase sõbrana ning Kominterni juhina. Leninit peab ta veelgi oma idealismi allikaks, hoolimata sellest, et näeb leninismis mitmeid puudusi.

Stalini Venemaalt saadeti Tuominen 1937. a. Stokholmi, et korda seada sealne kommunistlik liikumine ning Kominterni esindajana juhtida ka Soome illegaalset kommunistlikut parteid naaberriigi pealinnast. Ühes oma raamatus kirjutab ta, kuidas rootsi kommuniste astuvad revolutsiooni teele ainult siis, kui päike paistab ilusalt. Asi edenes Tuomise juhtimisel, aga sündmused liikusid ka üha kiiremini maailmapoliitikas: Austria ja Tshehhoslovakkia likvideerimine Hitleri poolt, Stalini ja Hitleri pakt, millega Euroopa jagati nende kahe diktaatori vahel, sündmused Baltikumis ning Poola vallutamine venelaste ja sakslaste poolt. Kõige suuremaks shokiks aga oli pakt mis tehtud diktaatorite poolt. Seda kommunistid nii läänes kui ka idas ei tahtnud mõista. Näiteks rootsi kommunistide ajaleht „Nv Dag" (Uus Päev) nimetas algul pakti kodanluse propagandaks, aga kui möödus üks nädal, oli ajaleht sunnitud oma eksituse tunnistama.

Arvo Tuominen mäletab, et kuigi võimupiiride jagamisest tollal ei teatud, oldi kindlad, et salajane lisasobimus oli olemas: „Selgus ruttu, et igal juhul Eesti, Läti ja Leedu vabariigid kuulusid N. Liidule võimalikult ka Soome."

Kuuldes Ribbentrop'i-paktist keeldus ta Moskvasse tagasi minemast. Kuusineni ja viimati ka Stalini käsul ning asus vastupanule Moskva dekreedile. Teda oli mõeldud nn. Terijõe valitsuse peaministriks, aga keeldus sellest reeturiametist ja hakkas Stokholmist saatma Soome teateid, et kommunistid peaks Soomet kaitsma ja mitte aksepteerida Moskva anastamist. Soomes teda usaldati rohkem kui Terijõe valitsust, kes tegi sobimuse Staliniga 1939. a. Selles valitsuses esinesid ainult Soomes varem tundmatud Moskva-kommunistid, kes siirdusid itta 20—30-ndatel aastatel ja varem, kohe pärast Vabadussõda.

Kominterni käsul oli 30-ndatel aastatel tehtud plaan, milles Euroopariikides tuli moodustada nn. rahvarinde-valitsused vastulöögiks Hitleri rahvussotsialismi arengule. Nii toimus ka Soomes, ja selle loojaks peab Tuominen ennast. Rahvarinde moodustamist peab ta üheks tähtsaks põhjuseks nn. kuulsa Talvesõja vaimu arenemisele: „Soomes kardeti, et SKP hakkab hirmutegusid sooritama, sest parteil oli ju tugev asend ametiühingus. Mina peasekretärina andsin määrusi sidevõrgu kaudu, et nüüd peavad kõik oma maad kaitsma. Rahvarinne oli hakatus Talvesõja vaimule, mida kogu maailm ihales." Näitena mainib Tuominen Helsingi linnaosade Sörkä ja Vallila pataljonid, milledes enamik olid vasakpoolsed ja kommunistid: „Need olid kõige kangelaslikumad väeüksused Talvesõjas."

Talvesõja algamise põhjuseks peab „Poika" ka seda, et Soome välispoliitikat 20—30-ndatel aastatel halval viisil juhiti. Esile tõstab ta tolleaegsetest sündmustest rünnakud Ida-Karjalasse ning N. Liidu eest kõnelejate vanglatesse paigutamised: „Kuigi Soomes oli mitmesugust Nõukogude vastasust, oli sellest hoolimata võimatu aru saada, et maad karistati selletaolise Hitler-Stalin paktiga, milles teiseks osaliseks oli neetud fashism."

Arvo Tuominen ei pea võimatuks, et ükskord N. Liidus Stalinit austatakse. See toimub võib-olla juba varsti, hoolimata sellest, et NKP mõistis tema süüdi 1956. a.: „See võib toimuda seletusega, mida endine Soome president Paasikivi meeleldi kultiveeris. Ta laenas Hegeli mõtet, et ajalugu on maailma sündmuste kohtuasutus. Kui lõpptulemus on hea, kohtuotsus tuleb vabastav."

Idealistina Tuominen ei ühine selle lausega. 85-aastane poliittegelane siirdus pärast sõda Stokholmist Soome, kus liitus hiljem sotsiaaldemokraatidega — parteiga, kelle vastu ta väga agaralt võitles 20—30-ndatel aastatel. Tuominen kirjutas tuntud raamatud neist sündmustest „Sirpin ja Vasaran tie", „Maan alla ja päälä", „Kremlin kellot", „Myrskyn aikaa" jne. Neis paljastab autor avameelselt Stalini aja suured ebaõnnestumised hirmuteod ning parteieliidi elu Venemaal.

J. M.

ILMUS MÜÜGILE

EPP-KARIKE JURIMA-SONIN

heliplaat

„ESTONIAN SONGS"

Hind $8.00 pluss Ont. müügimaks 7%.
Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Vene piirivalvurid tulistasid soome piirivalvureid

HELSINGI (M. E.) — Soome ajalehed kirjutasid 6. septembril, et N. Liidu piiri läheduses oli olnud vahejuhtum neli nädalat tagasi. Koht asub Jäppiläniemil, Imatra linna lähedal. Venelased tulistanud soome piirivalvureid, kes aga ei saanud haavata, sest viskasid end kiirelt pikali. Soomlased ei tulistanud vastu.

Siseasjademinister Eino Uusitalo ei kommenteerinud vahejuhtumit. Ka teised ametivõimud vaikisid, sest piirivalve ülem kindralmajor Aarne Sihvogi pole nõus olnud sellest ajalehtedele informatsiooni andma.

Hoolimata sellest, et juba kolm nädalat tagasi andsid ametivõimud ajalehele „Ilta-Sanomat" seletuse, et vahejuhtumi põhjuseks oli N. Liidu poolt korraldatud sõjalised manöövrid, arvatakse, et tegu on varjamisega. Ametliku seletuse järgi piiril oli küll lastud, mitte aga Soome poole.

Mõlemate riikide piirivalvurid tavaliselt liiguvad teineteisest mööda vaikselt. Seekord venelased äkki ja üllatavalt käsutasid soomlasi peatuma ning käed üles tõstma. Soome piirivalvurid oma normaalsel patrullteel Soome pinnal „ruki vehri" ei pannud tähele, sest neile on antud korraldus, mitte laskuda jutuajamistesse inimestega keda näevad idapool piiri. Kui soomlased jätkasid rahulikult oma teed „käed-üles" mehed rõhutasid oma kõnet valanguga automaatrelvadest kedagi tabamata.

Vene patrull oli ilmselt eksikteel piiri suhtes, ütles „Ilta-Sanomatele" üks piiriasjatundja.

Kuuba on Vene kindlus

Kuigi püütakse väita, et N. Liidul on täielik õigus pidada oma rünnakbrigaadi Kuubas, siis USA-s ei vaibu heitlus et venelasi sealt välja ajada.

Venelastel on Kuubal:

1. Rohkesti kõige moodsamaid õhukaitserakette. 2. Tosin kõige moodsamaid MIG-23 võitluslennukeid. 3. Kaks allveelaeva. 4. Allveelaevade baas Cienfuengos, mida kiiresti väljaehitatakse. 5. Suur transpõrtlennukite üksus, mida kasutatakse terroristide ja relvade transporteerimiseks Kesk-Ameerika ja Ladina-Ameerika riikidesse. 6. Suur arv elektroonilisi instrumente spioneerimiseks USA, Kanada ja kogu Ameerika mandri ulatuses. Seda loetakse kõige suuremaks ähvarduseks USA vastu. 7. Ca 3000-de meheline rünnakbrigaad koos raskete relvadega, kes peab manöövreid sillapea loomiseks kuskil USA rannikul.

Senaator Henry Jackson nimetas 11. septembril USA Senatis, et Moskva ehitab Kuubale vene kindlust, et hävitada USA-d. Üldiseks arvamiseks on, et seni kui on N. Liidu üksused Kuubal ei ole väljavaateid, et Senat kinnitaks SALT II lepingu. Kaheldakse, et kas detente elab üle, kui venelased ei lahku Kuubalt. Tuntud ajakirjanik Mark Gayn märgib, et F. Castrol Kuuba saarel on tänapäeva maailma kõige parem salapolitsei SDR, kust juhitakse muuseas Kesk-Ameerika vallutamist kommunismile. San Salvador, Honduuras, Guatemaala jt.

Kui kaugele Nõukogude Liidul lubatakse minna?

President Carter on viimasel ajal tegev sellega, et vähendada N. Liidu löögiüksuse tähtsust Kuuba saarel. See üksus olla seal olnud juba palju aastaid, kui sõjaliste ekspertide koondis, et õpetada Kuuba riigikaitset kasutama N. Liidu poolt antud relvi, nagu on kinnitatud N. Liidu suursaadik Washingtonis. President Carter ei taha, et SALT II kokkuleppe ratifitseerimine USA kongressi poolt oleks kuidagi viidud ühte N. Liidu väeüksuse Kuubalt väljaviimise nõudlusega. Ta tahab need kaks küsimust hoida üksteisest lahus.

Saadikutekoja ja Senati liikmetest paljud on siiski arvamisel, et Moskva ei tee midagi ilma kaugema eesmärgita ja praegu on aeg N. Liidu väeosade väljaviimise nõudmiseks Kuubalt. N. Liit on läinud niigi juba liiga kaugele oma katsetustega, kui suurele proovile võib USA kannatust panna. Sellel peaks olema nüüd juba piir. Võimalik on, et Carter kardab N. Liidule kindlasõnaliselt vastu astuda.

N. Liidu endine suursaadik Vene-Karjala asepeaministriks

HELSINGI (M. E.) — Vladimir Stepanov, kes oli aastast 1974 saadik N. Liidu suursaadik Soomes, on hiljuti saanud uue ameti Vene-Karjalas. Temast on saanud ministrite nõukogu esimene aseesimees, tähendab Karjala asepeaminister.

Samal toimus ka teisi muudatusi „vabariigi" juhtkonnas. Selle „presidendiks" ehk kõrgeima nõukogu presiidiumi esimeheks valiti I. P. Mankin, kes sai äsja surnud Paavo Prokkola asemele. Arvatakse, et Stepanovist, kes muide on sündinudki Karjalas, ja valdab päris hästi soome keelt, saab pärast praegust NKP Karjala territoriaalse komitee esimest sekretärit Ivan Senkinit, uus parteijuht. Senkin läheb varsti pensionile, sest on parteijuhi kohal olnud aastast 1958 saadik.

„Karjala autonoomne nõukogude vabariik" on peagu täiesti venestatud. Ainult vanad puust majad külades annavad mulje, et tegemist on soome-karjala ehituskultuuriga. Soome keelt aga on haruharva kuulda külavaheteedel ning kauplustes.

VARBLANE RAHVUSVAHELISE KODULINNUNA

Koduvarblane (Passer domesticus) on kõige sünantroopsem (sünantroop = inimasulais või nende läheduses elav organism) linnuliik, kes eurooplase kannul tungis kõigisse maailma osadesse. Seega on ka varblased nn. tavalised linnud, keda näeme kõikjal: maal enamasti helehallide põskedega koduvarblasi, linnas nii koduvarblasi kui ka põldvarblasi (Passer montanus). Viimasel on must lapike valkjal põsel. Samuti on ta häälitsused mõnevõrra mahedamad. Kuid mõlemad liigid säutsuvad monotoonselt ja sihivad, kust midagi nokka pista. Nii siis ka ikka ja alati üks: „Siit särat, särat, siit särat, särat, üle aia Jüri Mari odra aida manu siit-sirr" (Suure-Jaani).

Varblased kuuluvad kangurlindlaste (Ploccidae) sugukonda. Perekonna varblase moodustavad kodu- ja põldvarblane. Suvel elavad põld- ja koduvarblane lahus: põldvarblane põldudevahelistes puistutes, koduvarblane majade juures. Talvel on nad segemini majade ümber askeldamas ja toitu otsimas. Toidu osas iseloomustab nende olukorda rahvasuust pärinev mõistatus: „Suvel suurem kui saks, talvel alam kui sant?" (Karula).

Rahvasuu annab varblasele sada nime. Näiteks värvuke, säuts, sirts, uulitsapoiss, seamolli sõber, pasatski, aidamees, vargapoiss, hallvatt jne. Kuid meie keeleala suuremale osale on siiski omane sõna — varblane. Kõik need nimed andis talle ta eluvilis. Näiteks ta häbematus — kõikjal aina sihtida ja otsida. Jultumuse tõttu on ta kas passatski või uulitsapoiss. Maal on ta alati aidaukse ees valvel, et matti võtta. Et ta alati sirtsub, säutsub ja keksib ringi, siis ka säuts, sirts, sirtslane jne.

Üldse on varblased aktiivsed linnud. Omavahel on nad alati tülis. Kuid oma ümbruse suhtes on varblane ettevaatlik, tähelepanelik ja suuri kogemusi omav. Hirmutis aias (näiteks kirsipuul) teda eriti ei heiduta, kuid esimesena ta siiski selle juurde ei lenda. Alles siis, kui ta näeb, et teistel lindudel hirmutise juures halba ei juhtu, suvatseb varblane julgelt selle pähe või õlale laskuda ja kelkivalt käratseda.

Raske on varblast kinni püüda. Noort varblast võib-olla saab veel kuidagi rabada, vana varblast aga mitte. Ja kui see õnnestubki, siis pole temaga midagi peale hakata, sest ta ei harju puurieluga. Meie rahvasõna ütleb, et vana varblast ei olevat võimalik aganatega petta. Sellele lisab rahvapärimus veel: ennem üks varblane peos kui terve kari katusel.

Suvel on varblase armsaimaks toiduks nisuterad. Aedadest „varastab" ta peamiselt kirsimarju. Kuid see kahju, mida varblane meile teeb, on tühine selle kasu kõrval, mida lind aedadele ja põldudele toob, sest varblane sööb tohutul määral umbrohu seemneid, hävitab lehetäisid ja teisi kahjurputukaid, nende tõuke ja mune. Selle tõttu manitsebki meie rahvatarkus: „Ära varblast vihka, varblane võtab küll matti, kuid annab põllukurnajaile vatti!"

Varblane on alati kõikjal esimene: kuulutab esimesena meile kevade algust, ehitab esimesena oma pesa akna kohale või veetoru taha ja toob esimesena pojad meie õuele või aeda jalutama. Oma tagasihoidliku hallikas-pruuni sulestiku tõttu on varblane ka meeldiv lind. Lisaks on ta perekonnaelu mitmeti eeskuju pakkuv, eriti haarav on paarunud lindude omavaheline ustavus.

Varblased on võimelised ka assimileeruma (omaks võtma teiste lindude hääli). Selleks pannakse noored varblasepojad, kui nad veel pole ema häält kuulnud, ohakalinnu või mõne teise laululinnu puuri kasvama. Seal omandavad nad kasuvanemate häälitsuse.

Varblasele kuulub ka ilmade ennustamisel tähtis koht.

Kui varblased talvel pakasega puude ja põõsaste otsas käratsevad, võidakse kihla vedada, et kolmandal päeval tuleb sula. Kui nad suvel vihmaga rõõmsasti sädistavad, jääb sadu varsti üle. Varblaste teetolmus suplemine toob homseks vihma, vee-lohmis suplemine kuiva ilma. Hälva ilma korral olevat nende laul: „Plirets, plirets, vilets, vilets, vilu ilm!"

Mõnusa pildi maalis varblasest meie Postipapa (J. V. Jannsen) oma „Perno Postimehes", kus ta kirjutas: „Kes seda hallivatimeest ei tunneks! Ehk ta küll oma pahategude kõrval ka väga palju head teeb, siiski on ta lindude seas igal pool uulitsapoisi nime all. Punased silmad ja jäme nokk peas, näeb ta justament nõnda välja, kui ei hooliks ta tühja sest, kas temast head ehk kurja mõeldakse. Aust ja häbist ei tea ta midagi, ei väära ka ette, mis ta teeb ehk ütleb, vaid kisendab tulles ja minnes; laulab ka omal viisil, aga nagu joobnud mees ilma noodita. Kas viis ilus ehk inetu — mis tema sest hoolib? Uhke ei ole ta mitte, aga häbemata küllalt... Hall vatt seljas, sedasama karva püksid jalas, nõnda hüppab ta palju jalu, olgu pori sees, sõnniku peal ehk toakatusel... Sagedasti vahib ta aknast sisse, nagu oleks tal hädasti tarvis teada, mis inimesed toas teevad.

Süüa võib ta nagu kasvaja karjapoiss, kelle suu alati peas jahvatab. Millal se seda näed, et varblane ei sööks?... Silmad keerlevad tal kommikust õhtuni peas, ja ta vahib alati ümber, kust midagi võtta oleks... On sügisel nisud, herned ja kirsmarjad valmis, siis ei küsi varblane jälle mitte, kas tohin ehk ei tohi, vaid võtab, kui oleks nad aga tema pärast kasvanud; jah, mis veel hullem on, ta ei tule sel ajal mitte üksi, vaid oma terve suguseltsiga, ja seal tehku siis aiaperemehed, mis tahavad, hirmutagu, visaku — kõik sekssamaks korraks!

Nõnda on varblane... Siiski näevad teda mõistlikud aednikud hea meelega oma majade juures, sest nii vähe kui ta inimese varast hoolib, nii vähe hoolib ta ka tõukude ja kahjulikkude putukate elust. Ta on päris rõõvel nende seas, ja kui teda ei oleks, meie õunapuud rohtaias oleksid mõnigi suvi otsa õunadest ja lehtedest paljad."

Soome luureülem suri Hispaanias

HELSINGI (M. E.) — Hispaanias suri 11. augustil tuntud soome sõjapagulane, aastast 1944 — kolonel Reino Henrik Hallamaa.

Enne sõda tegutses ta Soome kindralstaabi välismaaosakonnas. Talvesõja kestel oli raadioluureosakonna ülemaks ning viimaks kogu luureosakonna ülemaks.

Hallamaa juhtimisel raadioluure osakond koos teise tuntud luureohvitseri Aladar Paasonen'iga arendati nii efektiivseks, et see muu hulgas nägi ette venelaste suurofensiivi juunis 1944. Seda hoiatust kahjuks kindralstaabis ei võetud tõsiselt.

Mõni aastat tagasi tõsteti kolonel Reino Hallamaa nimi jälle esile seoses nn. Stella Polaris-sündmusega, kui Soomes hakati uuesti uurima, mis toimus siit 1944. a. Rootsi ümber paigutatud luurearhiivimaterjaliga. Rootslased väitsid küll, et kõik on juba ammu põletatud, Soomes aga seda ei usutud, vaid arvati, et küll põletatud, aga seda enne mikrofilmitud. Sellele arvamisele kaldus tollal intervjueeritud Hallamaa'gi.

Hallamaa läks sõjapagulaseks Hispaaniasse, kus ta elas tänapäevani farmerina ning ärimehena.

LEINATEATEID

Rudolf Jõks suri kodumaal

Lauluõpetaja ja ooperilaulja Rudolf Jõks suri Tartus 15. augustil.

Ta sündis 29. veebruaril 1896. a. Tähtvere vallas Rõhu külas talupidaja kümnenda lapsena. Õppis kohalikus vallakoolis, Nõo kihelkonnakoolis, Tartu linnakoolis ja Hugo Treffneri gümnaasiumis. Juba kodus sünenes andumus muusikale; scitsmeteistkümneaastaselt aga esines ta juba Wiera teatri operettides, olles lauljaks ka mitmes kooris. Aastail 1918—1923 oli R. Jõks ooperi- ja operetitenor „Vanemuise" teatris. Tartu Kõrgemas Muusikakoolis Georg Stahlbergi lauluklassis õppivale heade eeldustega noormehele võimaldati toetust enda täiendamiseks kolm aastat prof. A. Stame juures Roomas, kus ta lõpetas stuudiumi 1928. a. kontserdi- ja ooperilaulja kutsega.

Selle järel ta oli aktiivselt tegev solisti ja pedagoogina. „Vanemuises" laulis ta kümnes ooperis ja kaheteistkümnes operetis. Ta esines ka palju oratooriumi- ja kammerlauljana, käies mõnikord ka välisriikides kontsertmatkadel.

Maailma õliallikate peremehed

Sabad USA bensiinijaamade juures on kadunud ja suurtel maanteedel on jälle vilgas liikumine. Kuid bensiini ja kütteõli puudus ripub Demoklese mõõgana Ameerika mandri kohal. Õlisaaduste hinnad on tublisti tõusnud ja tõusevad veelgi.

Ülevaatest selgub, et USA omab praegu ainult veel 4% kogu maailma õlivarudest, Kanada ainult 1%, Ladina-Ameerika 6%, Aafrika 9%, Aasia ja Vaikse ookeani piirkond 3%, Lääne-Euroopa 4% ja kommunistlik maailm 15%, kuna 58% õlitagavaradest asub Lähis-Idas. Seega tänapäeva õlivarude peremehed on araablased ja moslemiusulised. Need õlivarud on tõhusamaks relvaks Palestiina terroristidele, kes igal ajal võivad Saudi-Araabia, Kuwaiti j.t. õlitsisternid õhkida.

TÄNU

Avaldan tänu kõigile kes aitasid ja toetasid mind 1979 „Tallinna Festivali" pidustuste ajal. Teie kõikide heatahtlikud soovid jäävad minule ilusaks mälestuseks. Eriline tänu pr. Milvi Puusep'ale ja hr. Kivi'le.

Kui see oleks võimalik olnud, oleksin soovinud teie kõikidega oma elamusi jagada.

Susan Suit

Soome kõige kindlam investeerimisteks

HELSINGI (M. E.) — USA konsultatsioonifirma arvestuse järgi on Soome majanduslikult ja poliitiliselt kõige kindlam investeerimisteks rahvusvahelistele firmadele.

Uurimuses kaardistati 60 välisriiki ja see avaldati ajakirjas „Newsweek". Selle järgi jagab Soome esimese koha Uus-Meremaa ning Singaporega.

Konsultatsioonifirm „International Political Surveys" New Yorgis avaldab riskivõrdluse igas kuus.

Iga riigi andmed inflatsioonist, streikidest ja poliitilistest mässudest söödetakse elektroonarvutisse. Süsteemi usaldatavust iseloomustab firma presidendi Lawrence Bloom'i järgi see, et juba pool aastat tagasi oli Iraan riskinimistus viimasel kohal.

Kompanii üfleb ka, et nad olid teadnud ette juba möödunud oktoobris, et Lähis-Ida rahulepingut ei saada korda Camp David'is.

Riskiinformatsioon kogutakse igast riigist kolme eksperdi poolt, kelledest üks on varem kõne all olevas maas töötanud Ühendriikide valitsuse teenistuses.

Soome, Uus-Meremaa ja Singapore jagavad siis omavahel esimese koha. Teised on järjekorras: Jaapan, Madalmaad, Rootsi, Island, Saudi-Araabia, Austraalia ja Hongkong.

Kõige ebakindlamad: Iraan, Nigeeria, Türgi, Rodeesia, Liibanon, El Salvador, Portugal, Itaalia, Liibüa ja Argentiina.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

KUHU MINNA?

☆ **Neljapäeval, 27. sept. Tervisvõimlemise Ringi avamis-pärastlõuna kohv, Eesti Majas algusega kl. 3 p.l.**

☆ **Kuni 28. sept. Abel Lee vitriograafid Northern District Library, 40 Orchardview Blvd.**

☆ **Reedel, 12., 13. ja 14., oktoobril Eric Pehapi tööde näitus Eesti Majas.**

☆ **Laup., 20. okt. Toronto Eesti Seltsi 30. aastapäeva pidu Eesti Majas algusega kl. 7 õ.**

MÕTTESÄHVATUSI

Lillkapsas pole midagi muud kui tavaline kapsapea akadeemilise haridusega.

☆

Kirjanikud on inimesed, kes tahavad trükitu abil näidata, et nad on kirjanikud.

☆

Mida enam keegi oma ala tunneb, seda vähem on tal vaja kasutada võõrsõnu.

☆

Kui tahetakse, et vangimajad muudetakse hotellideks, siis ei tohi imestada, et vangide nõudmised kasvavad. Lõppstaadiumiks oleks justiits-Hilton, kus toad reserveeritakse kohtu poolt.

☆

Õnnis on mees, kel pole midagi öelda, ega taha seda ka sõnadega tõendada.

☆

Mõne inimese mõtlemispaus kestab sünnist surmani.

☆

Elame ajajärgul, kus oopium kujuneb usuks rahvale.

☆

Lollpead jäävad vähemalt sama tihti avastamatuks nagu geeniused.

☆

Saadik on korralik inimene, keda saadetakse välismaale oma isamaa heaks valetama.

Kogunud NIHITS

NALJAD

Viinis SALT II allakirjutamise puhul komistas põdur Brezhnev ning Jimmy Carter sai õigel ajal jaole, et pingelõdvendamispartner ei kukkunud siruli. Kuidas oleksid reageerinud eelmised USA presidendid?

Koertesõber Lyndon B. Johnson, oleks Brezhnevi kõrvupidi üles tõstnud.

Richard Nixon oleks komistamise maha salanud.

Gerald Ford, kes ise ei seisnud alati kindlalt jalul, oleks Brezhnevile otsa kukkunud.

Senaator Kennedy oleks Brezhnevi jätnud vähemalt 24 tundi siruli ning asjast politseile teatanud.

☆

„Kuule, Juhan," ütleb ema kuueaastasele pojale. Andsin sulle eile 50 centi, et sa oma väikest õde ei peksaks. Aga nüüd andsid talle jälle nahatäie."

„Ma ei ole ostetav."

☆

Ulmi ülikooli senati valimistel sai kõige rohkem hääli üks koer, kes seisis kandidaatide nimekirjas Willi Vakeri nime all. Peni seati üles protestiks uue ülikooliseaduse vastu Baden-Württembergi liidumaal.

☆

Telefonikõne autoparanduse töökojast:

„Härra Poolvillane. Praegu tõi teie naine meile auto parandada."

„On loomulik, et maksan arve kinni."

„Seda küll, aga kes maksab mu töökoja kinni?"

☆

„See toidukaart on juba seitse päeva vana," pahandab külaline restoranis.

„Aga need toidud on veel alles," trööstib kelner.